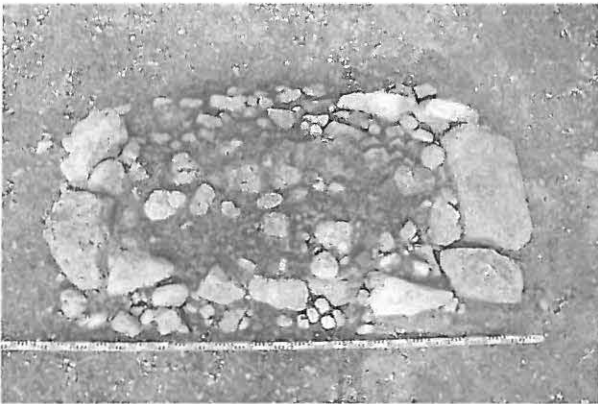

INARI 798 KIELLAJOENKANGAS (148010798)
KAIVAUS
14.-28.8.2007

Helsingin yliopisto, Kulttuurien tutkimuksen laitos, arkeologia
FT Petri Halinen

Sisällys

Arkistotiedot	2
Johdanto	3
Kaivauspaikan sijainti ja topografia	4
Töiden kulku ja havainnot	4
Latomus 4	5
Löydöt	6
Näytteet ja analyysit	8
Fosfaattinäytteet	8
Makrofossiilinäytteet	8
Hiilinäytteet	8
Lipidinäytteet	8
Liesilatomus 7	8
Löydöt	10
Näytteet ja analyysit	11
Fosfaattinäytteet	11
Makrofossiilinäytteet	11
Hiilinäytteet	11
Lipidinäytteet	11
Yhteenveto	11
Kirjallisuutta	12
Kuvaluettelo	13
Liitteet	17
1 Fosfaattianalyysi Kiellajoki 4, FL Paula Kouki	17
2 Fosfaattianalyysi Kiellajoki 7, FL Paula Kouki	19
3 Kasvimakrofossiilitutkimus, Santeri Vanhanen	22
4 Näyteluettelo	27
5 Osteologinen analyysi, FM Eeva-Kristiina Harlin	29
Kartat	37
Valokuvataulut	123

Wörhoyt: Klln 2.5.2005

Arkistotiedot

Kohteen nimi: Inari Kiellajoenkangas (148010798)
Tutkimuksen luonne: Esihistoriallisen/historiallisen ajan asuinpaikan kaivaus
Kaivauksenjohtaja: Petri Halinen, FT
Tutkimusaika: 14.-24.8.2007
Tutkittu ala: n. 95 m²
Tila: 148-893-15-1 Valtionmaa, maanomistaja Suomen valtio
Peruskartta: 3841 01 INARI
Koordinaatit: p: 7691974, i: 3487981, z: n. 112 m mpy
Löydöt: KM 37150:1-124 (diar. 19.12.2007)
Aikaisemmat löydöt: -
Aikaisemmat tutkimukset ja tarkastuskäynnit: C. Carpelan 1993, kart.
Kertomukseen liittyvät mustavalkonegatiivit ja digikuvat (nrot): 2:13-37 ja 3:1-33, 1-176

Johdanto

Inarin Kiellajoenkankaan (148010798) asuinpaikan kaivaus oli osa Helsingin yliopiston kulttuurien tutkimuksen laitoksen arkeologian oppiaineen toteuttamaa *Boreas*-hankkeeseen (*European Science Foundation*) kuuluvaa *Home, Hearth and Household* -projektia. Projektissa on mukana useita osaprojekteja, joista suomalaisen osuuden rahoittajana on Suomen Akatemia. Suomalainen osaprojekti toimii yhteistyössä norjalaisen Tromssan yliopiston koordinoiman osaprojektin kanssa. Projektin tavoitteena on tutkia arkeologisesti saamelaisperäisiä asumuksia ja asuinpaikkoja sekä niiden sisäistä rakennetta.

Kiellajoenkankaan kaivaukset toteutettiin 14.-24.8.2007 välisenä aikana. Kaivauksen johtajana toimi FT Petri Halinen ja piirtäjänä FM Kerkko Nordqvist. Opiskelija Satu O'Ceallacháin oli kaivauksella kaivausjohtajaharjoittelijana, joka toimi kaivauksilla kaikissa tehtävissä. Näiden lisäksi kaivauksella työskenteli vapaaehtoisina kaksi opiskelijaa, Johanna Stenberg ja Sarita Sandell, ja FM Eeva-Kristiina Harlin työskenteli yhtenä päivänä.

Kaivauksissa keskityttiin tutkimaan liesien No 4:n ja 7 alueita ja ympäristöjä. Lieden No 4 kaivausalueen laajuus oli n. 47 m² ja liedien No 7 kaivausalueen laajuus oli 48 m². Liedet olivat suorakaiteen muotoisia täytettyjä tulisijoja. Lieden No 4 ympärillä, lähinnä länsipuolella, oli havaittavissa matala valli, mutta liedessä No 7 sellaisesta ei ollut merkkejä. Löytöinä talteen otettiin mm. lasihelmen katkelmia, pronssipeltiä ja -varrasta, tuluspiitä ja n. 26 g palamatonta luuta sekä palanutta luuta n. 80 g. Osteologi FM Eeva-Kristiina Harlinin tekemän analyysin perusteella peuran, hauen ja lohikalojen luita. Kaivausten yhteydessä otettiin maanäytteitä, joista analysoitiin fosfaatit ja makrofossiilit. Liedet on ajoitettavissa radiohiiliajoituksen perusteella rautakauden ja keskiajan taitteeseen.

Helsingissä 25.4.2008

Petri Halinen
FT

Kaivauspaikan sijainti ja topografia

Asuinpaikka kartoitettiin v. 1993, jolloin Christian ja Paulus Carpelan sekä Aki Arponen ja Pirjo Hamari laativat alueesta yleiskartan. V. 2007 tutkittu liesilatatomukset olivat Carpelanin ja Hamarin latomukset No 4 ja 7. Muita tutkimuksia kohteessa ei ole tehty. Pirjo Hamari on käsitellyt kohdetta osana pro gradu -tutkielmaansa (Hamari 1996).

Kaikkiaan latomuksia on alueella yhdeksän. Ne sijaitsevat soiden ja pienten järvien rikkomalla hiekkakangasalueella. Latomukset ovat kahden pienehkön järven välisellä kannaksella rivissä siten, että niiden pitkä sivu on kohtisuoraan rivin suuntaan nähden – latomusten lyhyt sivu on järville päin. Kannas on laeltaan lähes tasainen, mutta rantoja kohti rinteet ovat jyrkähköt. Korkeusero järvien ja latomusten välillä on 4-5 m. Alueen puusto on tunturikoivikkoa ja harvahkoa männikköä. Aluskasvillisuus on poronjäkälää, variksenmarjaa ja puolukkaa.

Kohde sijaitsee n. 47 km pohjoisluoteeseen Inarin kirkolta. Matkaa Kaamanen-Karigasniemi -tielle on n. 500 m. Kaamasjoelle on paikalta matkaa n. 300 m. Kielajoenkangas on matalahko hiekkainen/moreeninen mäntyä kasvava kangas Kielajoen ja Kaamasjoen välissä – molemmat joet virtaavat itää kohti ja ne yhtyvät noin viiden kilometrin päässä.

Töiden kulku ja havainnot

Kaivausalueelle siirrettiin kiintopisteen korkeus Karigasniemi-Kaamanen -tien vieressä olevasta Topografikunnan kiintopisteestä No 59150 (219,6 m mpy). Kiintopisteen 3 korkeudeksi saatiin 211,48 m mpy. Kiintopisteiden korkeudet olivat seuraavat:

KP1 (paalu, latomuksen 4 SW kulma) (liikkunut kaivettaessa, ei voi enää käyttää)
 $x = 100, y = 200, z = 10$ eli 212.211 m mpy

KP2 (paalu, latomuksen 4 NW kulma) (liikkunut kaivettaessa, ei voi enää käyttää)
 $x = 107, y = 200, z = 10.02$ eli 212.231 m mpy

KP3 (paalu, latomuksen 4 W puolella)
 $x = 107.775, y = 187.906, z = 9.269$ eli 211.48 m mpy

KP4 (paalu, latomuksen 4 E puolella)
 $x = 103.381, y = 222.913, z = 10.041$ eli 212.252 m mpy

KP5 (paalu, latomuksen 9 S puolella)
 $x = 84.258, y = 253.066, z = 10.049$ eli 212.26 m mpy

KP6 (paalu, latomuksen 1 S puolella)
 $x = 75.011, y = 174.315, z = 9.121$ eli 211.332 m mpy

Alueelle muodostettiin koordinaatisto, johon sidottiin myös liesilatatomus No 4:n koordinaatisto. Liesilatatomukselle No 7 muodostettiin oma koordinaatisto ja sen kulmapisteiden koordinaatit ovat seuraavat liesilatatomuksen No 4 koordinaateissa:

SW kulma: $x = 300 = 96.239$, $y = 400 = 231.345$, $z = 10.534$ eli 212.745 m mpy

SE kulma: $x = 300 = 97.887$, $y = 407 = 238.145$, $z = 10.505$ eli 212.716 m mpy

NW kulma: $x = 307 = 103.027$, $y = 400 = 229.704$

NE kulma: $x = 307 = 104.688$, $y = 407 = 236.486$

Liesilatamus No 4

Työt aloitettiin tekemällä alueelle oma koordinaatisto – liedelle No 7 tehtiin myös oma koordinaatistonsa. Koordinaatistot eivät ole yhteensopivia. Peruspisteiksi valittiin 100/200 ja 107/200. Koordinaateista X kasvoi luoteeseen ja Y koilliseen. X-linjan suunta oli bussolilla mitattuna $319^\circ/360^\circ$. Kaivausalue määritettiin sijoittamalla liesi 4 kaivausalueen keskelle. Alueen kulmapisteiksi valittiin 100/200, 107/200, 100/207 ja 107/207.

Kaivausalueen pintavaaitus toteutettiin 1,0 m:n verkostossa (ks. kartat 2-6). Pintavaaituksen jälkeen turvekerros poistettiin laattoina ja pinta puhdistettiin. Puhdistamisen yhteydessä tehdyt löydöt saivat kerrosnumeron 1. Puhdistettua tasoa kutsuttiin tasoksi 1. Löytöjen koordinaattitiedot (x, y, z) dokumentoitiin takymetrin avulla eli jokainen löytö mitattiin 1 mm:n tarkkuudella paikoilleen. Puhdistuksen yhteydessä tulisijan ympäriltä tulleet löydöt olivat palamatonta luuta, kahden lasihelmen kappaleita (toinen kahdesta osasta koostuva kokonainen helmi ja toinen yhden helmen katkelma), pronssipellin kappaleita ja tuluspiitä (ks. kartta 43).

Puhdistuksen jälkeen voitiin havaita suorakaiteen muotoinen tulisija (Y2) alueen keskellä. Kiveys muodostui suurista reunakivistä ja sen sisällä olevista pienemmistä palaneista kivistä. Lieden lyhyessä kaakkoispäässä oli suuri, lähes koko liedeen leveyden kokoinen kivi. Toisessa päässä oli kaksi suurehkoa kiveä. Lieden pitkillä sivuilla oli pitkänomaisia kiviä. Lieden pituusakselin suunta oli bussolilla mitattuna $319^\circ/360^\circ$. Keskellä sijainneet kivet olivat kauttaaltaan palaneita ja rapautuneita – reunakivistä vain osa oli hieman palaneita. Liedestä löytyi piitä sekä palaneita ja palamattomia luita (ks. kartat 47, 51-59).

Tulisijan ympärillä oli havaittavissa länsi-luoteis-pohjois -puolella matalan vallin jäännökset. Tavallisesti tällaisten tulisijojen ympärillä ei ole havaittu vallia, mutta tässä tapauksessa näin kuitenkin oli. Vallin alla ei ollut nähtävissä vanhaa humuskerrosta, minkä vuoksi on mahdollista, ettei vallia ole tehty varta vasten kotaa varten, vaan se on luontainen. Vallin maaperä oli pienirakeista moreenia. Kodan lattia oli samalla tasolla kuin ulkopuolinen osa.

Puhdistuksen jälkeen kaivausta jatkettiin poistamalla harmaa huuhtoutumiskerros (Y3) koko kaivausalueelta. Huuhtoutumiskerros oli ohut – paikoin alle 1 cm paksuinen, mutta myös lähes 5 cm:n paksuisia alueita oli. Löytöinä tuli vain yksi helmi, yksi tuluspii, yksi pronssipellin kappale ja kaksi palamatonta luuta. Lieden ympärillä oli hiilinen vyöhyke, josta otettiin useita makrofossiilinäytteitä. Selkeimmin hiilivyöhyke havaittiin liedeen eteläisellä ja kaakkoisella alueella. Ennen näytteiden kellutusta näytteiden maa seulottiin ja löydöt poimittiin talteen. Näytteistä saatiin runsaasti palanutta luuta. Lattia-alue oli kaiken kaikkiaan vähälöytöinen (ks. kartta 45).

Huuhtoutumiskerroksen jälkeen kaivettiin liesi/tulisija (Y2). Lieden koko oli 264x174 (145 isojen kivien reuna)x24 cm. Se oli suorakaiteen muotoinen. Liedeen pinta puhdistettiin muun turpeen poiston yhteydessä. Liedessä havaittiin suurempia (halkaisijaltaan 20-40

cm) kiviä reunoilla – varsinkin lieden päädyissä oli suuria kiviä. Reunakivet olivat varsin pieniä pohjoisen pitkän sivun länsipäässä. Kaakkoisessa päässä oli suuri laakakivi (kooltaan 90 cm) keskellä ja molemmilla reunoilla oli pienempi soikeahko kivi. Luoteispäässä oli kaksi suurehkoa luonnonkiveä. Kivet eivät olleet paljoakaan tulen rapauttamia. Turpeen poiston jälkeen lieden pinnalla oli näkyvissä palaneita kiviä lieden molemmissa päissä, mutta keskiosassa oli kivetön alue, jossa kivet eivät vielä olleet tulleet näkyviin ja osa kivistä oli tulen rapauttamina murenneet soraksi. Lieden pitkien sivujen ulkopuolella oli paikoin hiiltä, josta otettiin sekä hiili- että makrofossiilinäytteet.

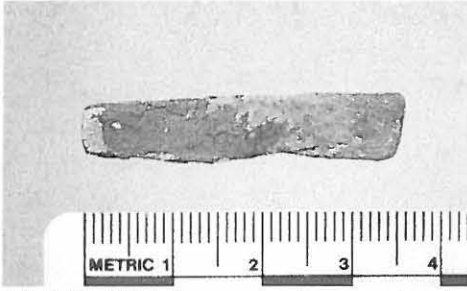
Tämän jälkeen poistettiin pinnassa ollut kivikerros reunakivien sisäpuolelta ja kivien väliin jääneet maat poistettiin. Esille tuli tummahkoa maata, joiden seassa oli 5-20 cm halkaisijaltaan olevia tulen rapauttamia kiviä – kivet eivät olleet yhtä rapautuneita kuin pintakerroksen kivet. Toisen kivikerroksen alta tuli esille alin kivikerros, joka koostui lähes palamattomista kivistä, joiden halkaisija oli 10-20 cm. Kivien välistä pilkotti paikoin punaiseksi palanutta pohjamaata. Kun kaikki kivikerrokset oli poistettu, esille tuli itä-länsi -suuntainen punaiseksi palaneen hiekan alue (171x100 cm), joka oli lähes suorakaiteen muotoinen (ks. kuva). Sen itäpäässä oli pienehkö hiiltynyt alue. Punertavan hiekan alue oli paksuimmillaan (11 cm) keskeltä ja se oheni reunoja kohti (ks. kartta 16).

Liesi on rakennettu kerralla; se ei ollut kasvanut käytön myötä ohuesta kiveyksestä paksummaksi. Tähän viittaa mm. se, että kivikerrokset olivat epätasaisesti tulen rapauttamia. Päälimmäisin kivikerros oli rapautunut kauttaaltaan, mutta seuraava vähemmän ja alin kivikerros ei ollenkaan. Kiveyksen alla ollut punainen maakerros on muodostunut pitämällä kiveyksen päällä kovaa tulta; se ei ole muodostunut siihen kaivamalla lieden alle kuoppa (vrt. hautatulkinta) ja peittämällä se punertavalla maalla. Polttamisen seurauksena ei tulisijan keskelle ole muodostunut harmaata tuhkan, rasvan ja palaneen luun sekaista kerrosta kuten Nukkumajoki 5:ssä, mikä myös viittaa lieden lyhytaikaiseen käyttöön.

Kaakkoispäädyssä olevan laakakiven päällä oli havaittavissa halkaisijaltaan 5,5 cm oleva kuppi, joka saattaa olla ihmisen tekemä. Varmuutta siitä ei kuitenkaan ole. Kupin syvyys oli syvimmillään n. 7 mm.

Löydöt

Kerroksesta 1 löytyi kahden sinisen lasihelmen katkelmia (KM 37150:2, 7). Ehjän helmen poikkileikkaus on pyöristynyt rombi ja päältä katsottuna se on päistään kaventuneen suorakaiteen muotoinen. Sen päällä on harja. Helmien lisäksi kerroksesta löytyi litteää pronssivarrasta (KM 37150:1), pronssipellin kappale, piitä ja palamatonta luuta (ks. taulukot 1 ja 2).

KM 37150:1, pronssivarrasta, kuva Tuovi Vaara (digikuva 172).

KM 37150:7, helmi, kuva Petri Halinen (digikuva 174).

Liedestä (Y2) löytyi pitkänomainen pronssipellin kappale (KM 37150:18), jonka toisessa päässä oli leikkuun jälkiä. Muut löydöt olivat kaksi tuluspiin kappaletta ja melko runsaasti palaneita luita (ks. taulukot 1 ja 2).

Lieden ulkopuoliselta alueelta, kodan lattian alueelta, löytyi yksi kokonainen sinisestä lasista valmistettu helmi (KM 37150:89). Se löytyi aivan liedan kaakkoispään koillispuolelta. Helmi on päistään kaventuneen suorakaiteen muotoinen ja poikkileikkaukseltaan pyörästynyt rombi. Sen pinnassa on salaman muotoinen naarmu. Muut löydöt olivat yksi tuluspii ja kaksi palamatonta luuta.

KM 37150:89, helmi, kuva Petri Halinen (digikuva 175).

Löytöjen määrä oli vähäinen, kuten vastaavanlaisissa kohteissa yleensäkin. Löydöt keskittyivät tulisijaan, mutta muutama löytö tuli myös tulisijan läheltä. Kohteen ajoittamisen kannalta tärkeimpiä löytöjä ovat helmet, joille ei raportin jättämiseen mennessä ole löydetty vastineita. Ne eivät muistuta rautakauden helmiä (FL Helena Ranta suullinen tiedonanto) eivätkä ole myöskään tyypillisiä keskiajankaan helmiä (Dos. Markus Hiekkänen ja Dos. Georg Haggrén suullinen tiedonanto, FM Anna Väänänen sähköposti).

Luut ovat FM Eeva-Kristiina Harlinin analyysin mukaan peuraa (*Rangifer tarandus*), haukea (*Esox lucius*) ja lohikaloja (*Salmonidae*). Peuran luut ovat pääasiassa kylkiluun fragmentteja, mutta myös yksi *astragalus* tunnistettiin. Tunnistetut hauen luut ovat valtaosaltaan pään luita, mutta joukossa on myös yksi evätuki. Lohikalan luu on nikama.

Taulukko 1, löydöt kpl

yksikkö	palamaton luu	palanut luu	metalli	helmi	pii	yht.
Y1 turve	2	-	2	2	1	7
Y2 liesi	-	2134	1	-	2	2137
Y3 ulkop.	2	-	-	1	1	4
yht.	4	2134	3	3	4	2148

Taulukko 2, löydöt paino g

yksikkö	palamaton luu	palanut luu	metalli	helmi	pii	yht.
Y1 turve	16,2	-	4,0	2,7	0,1	23,0
Y2 liesi	-	58,2	0,8	-	0,3	59,3
Y3 uokop.	9,7	-	-	2,3	0,5	12,5
yht.	25,9	58,2	4,8	5,0	0,9	94,8

Näytteet ja analyysit

Fosfaattinäytteet

Ennen lieden kaivausta kaivausalueelta otettiin fosfaattinäytteitä 50 cm:n verkostossa, yhteensä 210 näytettä. Lieden alueelta näytteitä ei otettu. Näytteet otettiin rikastumiskerroksen pintaosasta eli huuhtoutumiskerroksen alapuolisesta kerroksesta, jota ei muutoin kaivettu. Näytteet analysoi FL Paula Kouki. Niiden pitoisuudet on lueteltu liitteessä 1 ja näiden perusteella on piirretty kartat 31-33. Korkeimmat fosfaattipitoisuudet ovat lieden kaakkoispuolella, mutta tulosten perusteella hahmottuu lähes suorakaiteen muotoinen alue, joka saattaa kertoa kodan seinien paikan.

Makrofossiilinäytteet

Makrofossiilinäytteitä otettiin sekä lieden ulkopuoliselta hiiltyneeltä/nokiselta alueelta että reunakivien sisäpuolella olleesta mustasta vyöhykkeestä (ks. kartta 62). Näytekoiko oli tavallisimmillaan 0,5-1,0 litraa. Näytteet analysoi Santeri Vanhanen (ks. liite 3). Näytteistä löydettiin variksenmarjan (*Empetrum nigrum*) siemeniä, yhteensä 105. Sianpuolukan (*Arctostaphylos uva-ursi*) lehtiä löytyi 1. Hiiltyneenä löytyi myös kaksi puolukan (*Vaccinium sp.*) siementä ja yksi katajan (*Juniperus communis*) siemen. Hiiltymättömänä löytyi yksi koivun (*Betula pendula/pubescens*) siemen ja yksi männyn (*Pinus sylvestris*) siemen.

Hiilinäytteet

Hiilinäytteitä otettiin pelkästään lieden sisältä ja aivan lieden ääreltä (ks. liite 4 ja kartta 61). Kaikki näytteet on liitettävissä tulisijassa poltettuihin puihin. Näytteistä tehtiin myös puulajianalyysi. Kaikkiaan hiilinäytteitä otettiin 7 kpl. Näytteistä 4 ja 62 poimittiin lehtipuuhiiltä ja lähetettiin ajoitettavaksi Helsingin yliopiston radiohiililaboratorioon. Niiden tulokset olivat seuraavat: näyte 4 870±25 BP (Hela 1664), näyte 62 920±25 BP (Hela 1665).

Lipidinäytteet

Näytteitä otettiin 9 kappaletta kodan lattian alueelta siten, että 1+1 näytettä otettiin lieden kapeiden päiden ja seinän väliseltä alueelta, 3+3 näytettä otettiin kodan nurkista ja lieden pitkien sivujen ja seinän väliseltä alueelta sekä lieden alta yksi näyte (ks. kartta 61). Näiden lisäksi otettiin kontrollinäyte asuinpaikan ulkopuolelta (näyte 63). Näytteitä ei ole analysoitu raportin jättämiseen mennessä.

Liesilatamus No 7

Kaivaus noudatti samoja periaatteita kuin liesilatamus No 4:n kaivaus. Koordinaatisto poikkesi siitä koordinaatistosta, jota käytettiin yleiskartoituksessa ja liesilatamus No 4:n

kaivauksissa. Uuden koordinaatiston kulmien koordinaatit on lueteltu edellä, minkä avulla kahden kaivausalueen suhteuttaminen toisiinsa on mahdollista.

Koordinaatiston kulmapisteiksi määrättiin 300/400, 307/400, 300/407 ja 307/407. Koordinaateista X kasvoi luoteeseen ja Y koilliseen. X-linjan suunta oli bussolilla mitattuna 305°/360°. Kaivausalue määritettiin sijoittamalla liesi 7 kaivausalueen keskelle.

Kaivausalueen pintavaaitus toteutettiin 1,0 m:n verkostossa (kartat 17-22). Pintavaaituksen jälkeen turvekerros poistettiin samalla kuin pinta puhdistettiin; turvekerros oli niin ohut ja hento, että oli helpointa poistaa turvekerros pelkällä. Puhdistamisen yhteydessä tehdyt löydöt saivat kerrosnumeron 1. Puhdistettua tasoa kutsuttiin tasoksi 1. Puhdistuksen yhteydessä tulisijan ympäriltä tulleet löydöt olivat helmen katkelma (KM 37150:90) ja rautavarrasta (KM 37150:91). Puhdistetussa tasossa oli joitakin punertavan maan läikkiä latomuksen lounais- ja länsipuolella, mutta ne eivät muodostaneet mitään yhtenäistä aluetta tai rakennetta.

Puhdistuksen jälkeen voitiin havaita suorakaiteen muotoinen tulisija kodan keskellä. Kiveys muodostui suurista päätykivistä ja sen sisällä olevista pienemmistä palaneista kivistä – sisäpuolella oli myös kaksi melko suurta tulen rapauttamaa kiveä. Lieden lyhyessä kaakkoispäässä oli suuri, lähes koko liedon leveyden kokoinen kivi, joka oli tulen halkaisema. Tulisijan luoteispäässä oli kolme suurehkoa kiveä. Liedon pitkällä sivuilla oli sekä pitkänomaisia että pyöreähköjä kiviä. Keskellä sijainneet kivet olivat palaneita ja rapautuneita – reunakivistä vain osa oli hieman palaneita.

Puhdistuksen jälkeen kaivausta jatkettiin poistamalla harmaa huuhtoutumiskerros (Y3) koko kaivausalueelta. Huuhtoutumiskerros oli ohut – paikoin alle 1 cm paksuinen. Löytöinä tästä kerroksesta tuli kvartsia ja palanutta luuta. Liedon ympärillä oli hiilinen vyöhyke, josta otettiin useita makrofossiilinäytteitä. Selkeimmin hiilivyöhyke havaittiin liedon eteläisellä ja kaakkoisella alueella. Ennen makronäytteiden kellutusta näytteiden maa seulottiin ja löydöt poimittiin talteen. Oletetun kodan lattia-alue oli kaiken kaikkiaan vähälöytöinen (ks. kartta 68).

Huuhtoutumiskerroksen jälkeen kaivettiin liesi/tulisija (Y2). Liedon koko oli 203x130x18 cm. Se oli suorakaiteen muotoinen. Liedon pinta puhdistettiin muun turpeen poiston yhteydessä. Liedessä oli joitakin hieman suurempia (halkaisijaltaan 20-40 cm) kiviä reunoilla, mutta monetkaan reunakivet eivät olleet muita suurempia. Liedon päädyissä oli suurempia kiviä. Kaakkoisessa päässä oli suuri kivi (kooltaan n. 76 cm). Luoteispäässä oli kolme suurehkoa kiveä. Reunakivet eivät olleet paljoakaan tulen rapauttamia – suuri päätykivi oli murtunut tulessa. Turpeen poiston jälkeen liedon pinnalla oli näkyvissä palaneita kiviä lähinnä liedon luoteispäässä, mutta kaakkoisosassa oli kivetön alue, jossa kivet eivät vielä olleet tulleet näkyviin ja osa kivistä oli tulen rapauttamina murentuneet soraksi. Hieman liedon keskiosan luoteisosassa oli kaksi suurempaa kiveä. Liedon pitkien sivujen ulkopuolella oli paikoin hiiltä, josta otettiin sekä hiili- että makrofossiilinäytteet.

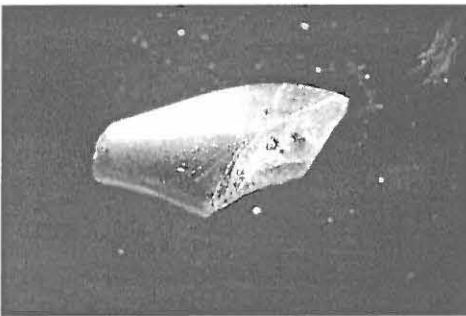
Tämän jälkeen poistettiin pinnassa ollut kivikerros reunakivien sisäpuolelta ja kivien väliin jääneet maat poistettiin. Esille tuli tummahkoa maata, joiden seassa oli 5-20 cm halkaisijaltaan olevia tulen rapauttamia kiviä – kivet eivät olleet yhtä rapautuneita kuin pintakerroksen kivet. Kaksi suurta kiveä oli tullut enemmän esille ja ne jatkuivat vielä syvemmälle. Toisen kivikerroksen alta tuli esille alin kivikerros, joka koostui lähes palamattomista kivistä, joiden halkaisija oli 10-40 cm. Kun kaikki kivikerrokset oli poistettu,

esille tuli kaakko-luode -suuntainen punaiseksi palaneen hiekan alue (125x69 cm), joka oli soikeahkon muotoinen. Punertavan hiekan alue oli paksuimmillaan (n. 13 cm) keskeltä ja se oheni reunoja kohti (ks. kartta 30).

Myös tämä liesi on rakennettu kerralla; se ei ollut kasvanut käytön myötä ohuesta kiveyksestä paksummaksi. Kivikerrokset olivat epätasaisesti tulen rapauttamia; päällimmäisin kivikerros oli rapautunut kauttaaltaan, mutta seuraava vähemmän ja alin kivikerros ei ollenkaan. Kiveyksen alla ollut punainen maakerros on muodostunut samalla tavoin kuin liesilatomuksessa No 4.

Löydöt

Kerroksesta 1 löytyi lasihelmen katkelma (KM 37150:90), kvartsia ja palanutta luuta. Helmi on päältä katsottuna säilyneestä päästään kavennettu ohueksi. Sen päällä ei ole harjaa, vaan poikkileikkaus on soikio. Helmen lisäksi kerroksesta löytyi kvartsia ja palamatonta luuta (ks. taulukot 3 ja 4).

KM 37150:90, helmen katkelma, kuva Petri Halinen (digikuva 176).

Liedestä (Y2) löytyi melko runsaasti palanutta luuta (ks. taulukot 3 ja 4). Lieden ulkopuoliselta alueelta (Y3), kodan lattian alueelta, löytyi yksi kvartsi ja pari palaneen luun katkelmaa. Kvartsi löytyi liedn luoteispuolella.

Löytöjen määrä oli vähäinen, kuten liesilatomuksessa 4. Löydöt keskittyivät tulisijaan, mutta muutama löytö tuli myös tulisijan läheltä. Kohteen ajoittamisen kannalta tärkeimpiä löytöjä on helmi, joille ei raportin jättämiseen mennessä ole löydetty vastineita (vrt liesilatomus 4).

Luut ovat FM Eeva-Kristiina Harlinin analyysin mukaan nisäkästä (*Mammalia*), haukea (*Esox lucius*), särkikaloja (*Cyprinidae*) ja lohikaloja (*Salmonidae*). Nisäkkään luu on putkiluun fragmentti. Tunnistettu hauen luu on pään luu. Lohikalan luu on nikama.

Taulukko 3, löydöt kpl

yksikkö	palanut luu	metalli	helmi	kvartsi	yht.
Y1 turve	63	1	1	-	65
Y2 liesi	802	-	-	-	802
Y3 ulkop.	2	-	-	1	3
yht.	867	1	1	1	870

Taulukko 4, löydöt paino g

yksikkö	palanut luu	metalli	helmi	kvartsi	yht.
Y1 turve	7,1	3,2	1,4	-	11,7
Y2 liesi	14,0	-	-	-	14,0
Y3 uokop.	<0,1	-	-	0,3	0,3
yht.	21,1	3,2	1,4	0,3	26,0

Näytteet ja analyysit

Fosfaattinäytteet

Ennen lieden kaivausta kaivausalueelta otettiin fosfaattinäytteitä 50 cm:n verkostossa, yhteensä 233 näytettä (ks. liite 2). Lieden alueelta näytteitä ei otettu. Näytteet otettiin rikastumiskerroksen pintaosasta eli huuhtoutumiskerroksen alapuolisesta kerroksesta, jota ei muutoin kaivettu. Alueen kaakkoisosassa (300-301/403-405) näytteitä otettiin kahdesta kerroksesta (ylänäytteet ovat huuhtoutumiskerroksen alapuolelta [kartat 34-36] ja alanäytteet [kartat 37-39] ovat n. 10 cm tämän alapuolelta), koska näytti siltä, että paikalla oli häiriintynyt alue. Tulosten perusteella häiriöt ovat tapahtuneet ennen asuinpaikan käyttöönottoa eli ylänäytteet liittyvät asuinpaikan kerrokseen (kartat 34-36). Näytteet analysoi FL Paula Kouki. Niiden pitoisuudet on lueteltu liitteessä 2 ja näiden perusteella on piirretty karttoja (34-39).

Makrofossiilinäytteet

Makrofossiilinäytteitä otettiin sekä lieden ulkopuoliselta hiiltyneeltä/nokiselta alueelta että reunakivien sisäpuolella olleesta mustasta vyöhykkeestä. Näytekoiko oli tavallisimmillaan 0,5-1,0 litraa. Näytteet analysoi FM Santeri Vanhanen. Hiiltyneinä näytteistä eniten löytyi variksenmarjan (*Empetrum nigrum*) siemeniä, yhteensä 97. Sianpuolukan (*Arctostaphylos uva-ursi*) siemeniä löytyi 24. Sianpuolukan lehtiä löytyi 5. Männyn neulasia löytyi 1. Hiiltyneenä löytyi myös yksi saran (*Carex sp.*) siemen. Hiiltymättömänä löytyi yksi koivun (*Betula pendula/pubescens*) siementä.

Hiilinäytteet

Hiilinäytteitä otettiin pelkästään lieden sisältä ja aivan lieden ääreltä. Kaikki näytteet on liitettävissä tulisijassa poltettuihin puihin. Näytteistä tehtiin myös puulajianalyysi (ks. liitteet 2 ja 4). Kaikkiaan hiilinäytteitä otettiin 4 kpl, mutta myös makronäytteistä erotettiin hiiliä. Näytteitä ei oltu lähetetty ajoitettavaksi ennen raportin jättämistä.

Lipidinäytteet

Näytteitä otettiin 11 kappaletta kodan lattian alueelta siten, että 2+2 näytettä otettiin lieden kapeiden päiden ja seinän väliseltä alueelta, 3+3 näytettä otettiin kodan nurkista ja lieden pitkien sivujen ja seinän väliseltä alueelta sekä lieden alta yksi näyte (ks. kartta 82). Näiden lisäksi otettiin kontrollinäyte asuinpaikan ulkopuolelta (näyte 63). Näytteitä ei ole analysoitu raportin jättämiseen mennessä.

Yhteenveto

Kiellajoenkankaan kaivauksissa tutkittiin kaksi liesilatomausta. Carpelanin ja Hamarin kartoittamat liedet No 4 ja 7 valittiin tutkittaviksi. Lieden No 4 koko oli 264x174/145x24 cm

ja lieden No 7 koko oli 203x130x18 cm. Liedet olivat kooltaan siis varsin suuria, koska Pirjo Hamari (1996:25-26, liite III) on mitannut Suomen liesilatomusten keskimääräiseksi kooksi 165x105 cm, suurimman ollessa 2,7x1,5 m (Hamarin tekemien mittausten mukaan latomusten koot olisivat olleet: No 4 250x130x30 cm ja No 7 210x120x25 cm. Mittaukset on tehty kasvillisuuden ”läpi”, minkä vuoksi mittauksissa on pienehköä epätarkkuutta.).

Latomuksiin ei voida liittää varmuudella valleja, vaikka latomuksessa No 4 havaittiin matala kaarevan muotoinen kohouma. Latomuksen No 7 ympärillä ei ollut vallia. Molemmissa liesissä oli suuret päätykivet. Kummankin latomuksen kaakkoispäädystä oli suuri, lähes koko päädyn mittainen kivi ja toisessa päädystä oli kaksi-kolme suurehkoa kiveä. Latomuksen No 4 kaakkoispäädyn kiven päällä saattoi olla ihmisen kaivertama matala kuppi. Liedet oli rakennettu yhdellä kertaa; ne eivät olleet kasvaneet käytössä. Lieden pinnalla kivet olivat tulen rapauttamia, kun taas pohjalla ne eivät olleet rapautuneita lainkaan. Kiveyksen alla oli punertava maan kerros, jonka tuli oli aiheuttanut.

Latomusten ympärillä oleva kulttuurikerros oli ohut – lähes olematon. Kaikki lieden ulkopuoliset löydöt tulivat pintaturpeen poiston ja pinnan puhdistuksen yhteydessä. Vain paikoin havaittiin pieniä punertavia läikkiä lieden ulkopuolella. Liesistä löydettiin pääasiassa palanutta luuta; muutama palamattoman luun kappale löytyi lieden ulkopuolelta. Muut löydöt olivat helmien kappaleita, pronssipellin kappaleita ja tuluspiitä.

Fosfaattianalyysin perusteella lieden 4 ympärille muodostui korkean pitoisuuden alue, jonka korkeimmat arvot sijoittuivat lieden kaakkoispuolelle. Alue vastaa todennäköisesti paikalla olleen kodan aluetta. Lieden 7 ympärille ei muodostunut vastaavanlaista aluetta, mutta korkeimmat arvot sijoittuivat myös tässä tapauksessa lieden kaakkoispuolelle.

Latomusten ajoitus on rautakauden ja keskiajan taitteesta.

Kirjallisuutta

Hamari, Pirjo 1996. Kolme kiveä ristissä ja vähän jäkälää päällä. Suorakaiteen muotoiset kivilatomukset pohjoisena muinaisjäännöstyypinä. Pro gradu-tutkielma. Helsingin yliopisto, Arkeologian laitos. Huhtikuu 1996.

Kuvaluettelo, kuvannut Petri Halinen

Digi MV

1	2:13	liesi 4, pinta NEstä
2	2:14	liesi 4, pinta SEstä
3	2:15	liesi 4, pinta SEstä
4	2:16	liesi 4, pinta NEstä
5	2:17	liesi 4, pinta SEstä
6		liesi 4, pinta NEstä
7		liesi 4, turve poistettuna, NWstä
8		liesi 4, turve poistettuna, NWstä
9	2:18	liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 1
10	2:19	liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 2
11	2:20	liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 3
12	2:21	liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 4
13		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 5
14		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 6
15		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 7
16		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 8
17		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 9
18		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 10
19		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 11
20		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 12
21		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 13
22		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 14
23		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 15
24		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 16
25		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 17
26		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 18
27		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 19
28		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 20
29		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 21
30		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 22
31		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 23
32		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 24
33		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 25
34		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 26
35	2:22	liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 27
36		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 1
37		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 2
38	2:26	liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 3
39	2:25	liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 4
40	2:24	liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 5
41	2:23	liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 6
42		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 1
43		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 2
44		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 1
45		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 2
46		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 3

47		liesi 4, turve poistettuna, NWstä, 4
48		liesi 4, turve poistettuna, SWstä
49		liesi 4, turve poistettuna, SWstä, 1
50		liesi 4, turve poistettuna, SWstä, 2
51		liesi 4, turve poistettuna, SWstä, 3
52		liesi 4, turve poistettuna, SWstä, 4
53		liesi 4, turve poistettuna, SWstä, 5
54		liesi 4, turve poistettuna, SWstä
55		liesi 4, turve poistettuna, SWstä
56		liesi 4, turve poistettuna, SWstä
57		liesi 4, turve poistettuna, SEstä
58		liesi 4, turve poistettuna, NEstä
59		liesi 4, turve poistettuna, NWstä
60		liesi 4, turve poistettuna, NW pää, NWstä
61		liesi 4, turve poistettuna, NEstä
62		liesi 4, turve poistettuna, NEstä
63		liesi 4, turve poistettuna, NEstä
64		liesi 4, turve poistettuna, NEstä
65		liesi 4, turve poistettuna, NWstä
66		liesi 4, turve poistettuna, NWstä
67		liesi 4, turve poistettuna, SE pää, SEstä
68		liesi 4, turve poistettuna, SE pää, SEstä
69	2:30	liesi 4, huuht. krs poistettuna, NWstä
70	2:31	liesi 4, huuht. krs poistettuna, NWstä
71	2:32	liesi 4, huuht. krs poistettuna, NWstä, 1
72		liesi 4, huuht. krs poistettuna, NWstä, 2
73	2:33	liesi 4, huuht. krs poistettuna, NWstä, 3
74	2:34	liesi 4, huuht. krs poistettuna, NWstä
75	2:35	liesi 4, huuht. krs poistettuna, NWstä
76	2:36	liesi 4, huuht. krs poistettuna, NWstä
77	2:37	liesi 4, huuht. krs poistettuna, NWstä
78		liesi 4, huuht. krs poistettuna, SWstä
79		liesi 4, huuht. krs poistettuna, SWstä
80	3:1	liesi 4, huuht. krs poistettuna, SWstä
81	3:2	liesi 4, huuht. krs poistettuna, SWstä
82	3:3	liesi 4, huuht. krs poistettuna, SWstä
83	3:14	liesi 4, 1. kivikerros poistettuna, SEstä
84	3:15	liesi 4, 1. kivikerros poistettuna, SWstä
85	3:15	liesi 4, 1. kivikerros poistettuna, SWstä
86	3:16	liesi 4, 1. kivikerros poistettuna, SWstä
87	3:17	liesi 4, 1. kivikerros poistettuna, NWstä
88	3:18	liesi 4, 1. kivikerros poistettuna, NEstä
89		liesi 4, 1. kivikerros poistettuna, SE pää
90		liesi 4, 1. kivikerros poistettuna, NW pää
91		liesi 4, 1. kivikerros poistettuna, SE pää
92		liesi 4, 1. kivikerros poistettuna, NW pää
93		liesi 4, 2. kivikerros poistettuna, NWstä
94	3:25	liesi 4, 2. kivikerros poistettuna, NWstä
95	3:26	liesi 4, 2. kivikerros poistettuna, SWstä
96		liesi 4, 2. kivikerros poistettuna, SEstä

97		liesi 4, 2. kivikerros poistettuna, NEstä
98		liesi 4, 2. kivikerros poistettuna, NWstä
99		liesi 4, 2. kivikerros poistettuna, SWstä
100	3:30	liesi 4, 3. kivikerros poistettuna, NWstä
101	3:31	liesi 4, 3. kivikerros poistettuna, SWstä
102	3:31	liesi 4, 3. kivikerros poistettuna, SWstä
103		liesi 4, 3. kivikerros poistettuna, SE pää, NWstä
104		liesi 4, 3. kivikerros poistettuna, NW pää, SEstä
105		liesi 4, kuppi päätykivessä
106		liesi 4, kuppi päätykivessä
107		liesi 4, kuppi päätykivessä
108		liesi 4, kuppi päätykivessä
109		liesi 4, kuppi päätykivessä
110		liesi 4, kuppi päätykivessä
111		liesi 4, kuppi päätykivessä
112		liesi 4, kuppi päätykivessä
113		liesi 4, peitettyinä, Wstä
114	2:29	liesi 7, pinta, Nstä, 1
115	2:28	liesi 7, pinta, Nstä, 2
116	2:27	liesi 7, pinta, Wstä
117-121	3:4-8	liesi 7, turve poistettu, NWstä
118		liesi 7, turve poistettu, NWstä, 1
119		liesi 7, turve poistettu, NWstä, 2
120		liesi 7, turve poistettu, NWstä, 3
121		liesi 7, turve poistettu, NWstä, 4
122	3:9-10	liesi 7, turve poistettu, NWstä, 1
123		liesi 7, turve poistettu, NWstä, 2
124		liesi 7, turve poistettu, NWstä, 3
125		liesi 7, turve poistettu, NWstä, 4
126		liesi 7, turve poistettu, NWstä, 5
127		liesi 7, turve poistettu, NWstä, 6
128		liesi 7, turve poistettu, SWstä
129		liesi 7, turve poistettu, SWstä
130	3:11	liesi 7, turve poistettu, SWstä
131	3:12	liesi 7, turve poistettu, SWstä
132	3:13	liesi 7, turve poistettu, SWstä
133		liesi 7, turve poistettu, SWstä
134		liesi 7, turve poistettu, SEstä
135		liesi 7, turve poistettu, NEstä
136		liesi 7, turve poistettu, NWstä
137		liesi 7, turve poistettu, NW pääty, NWstä
138		liesi 7, turve poistettu, SE pääty, SEstä
139	3:19	liesi 7, huuht. krs poistettu, NWstä
140	3:20	liesi 7, huuht. krs poistettu, NWstä
141	3:21	liesi 7, huuht. krs poistettu, NWstä, 1
142		liesi 7, huuht. krs poistettu, NWstä, 2
143	3:22	liesi 7, huuht. krs poistettu, NWstä, 3
144		liesi 7, huuht. krs poistettu, NWstä, 4
145		liesi 7, huuht. krs poistettu, NWstä
146		liesi 7, huuht. krs poistettu, NWstä

147		liesi 7, huuht. krs poistettu, NWstä
148	3:23	liesi 7, huuht. krs poistettu, SWstä
149		liesi 7, huuht. krs poistettu, SWstä
150	3:27	liesi 7, 1. kivikerros poistettuna, NWstä
151	3:28	liesi 7, 1. kivikerros poistettuna, SWstä
152		liesi 7, 1. kivikerros poistettuna, SE pää, SEstä
153	3:29	liesi 7, 1. kivikerros poistettuna, SWstä
154		liesi 7, 1. kivikerros poistettuna, NWstä
155		liesi 7, kivikerrokset poistettuna, NWstä
156	3:32	liesi 7, kivikerrokset poistettuna, NWstä
157	3:33	liesi 7, kivikerrokset poistettuna, SWstä
158		liesi 7, kivikerrokset poistettuna, SWstä
159		liesi 7, punainen läikkä kaivettuna, NWstä
160		liesi 7, punainen läikkä kaivettuna, SWstä
161		liesi 7, punainen läikkä kaivettuna, SWstä
162		liesi 7, punainen läikkä kaivettuna, NWstä
163		liesi 7, punainen läikkä kaivettuna, SWstä
164		liesi 7, punainen läikkä kaivettuna, SWstä
165		liesi 7, peitettyinä, Wstä
166		KM 37150:4 pronssipeltiä, kuva Tuovi Vaara
167		KM 37150:4 pronssipeltiä, kuva Tuovi Vaara
168		KM 37150:18 pronssipeltiä, kuva Tuovi Vaara
169		KM 37150:18 pronssipeltiä, kuva Tuovi Vaara
170		KM 37150:91 rautavarrasta, kuva Tuovi Vaara
171		KM 37150:91 rautavarrasta, kuva Tuovi Vaara
172		KM 37150:1 pronssivarrasta, kuva Tuovi Vaara
173		KM 37150:1 pronssivarrasta, kuva Tuovi Vaara
174		KM 37150:7 helmi
175		KM 37150:89 helmi
176		KM 37150:90 helmi

Liite 1				250	101,5	202,5	480
Kiellajoenkangas 4				251	101,5	203	737
fosfaattinäytteet				252	101,5	203,5	870
FL Paula Kouki				253	101,5	204	870
näyte no	x	y	P mg/l	254	101,5	204,5	592
201	100	200	328	255	101,5	205	859
202	100	200,5	518	256	101,5	205,5	68
203	100	201	84	257	101,5	206	45
204	100	201,5	587	258	101,5	206,5	62
205	100	202	360	259	101,5	207	40
206	100	202,5	100	260	102	200	45
207	100	203	177	261	102	200,5	25
208	100	203,5	84	262	102	201	47
209	100	204	852	263	102	201,5	187
210	100	204,5	698	264	102	202	347
211	100	205	126	265	102	202,5	182
212	100	205,5	25	266	102	203	608
213	100	206	37	267	102	203,5	864
214	100	206,5	99	268	102	204	684
215	100	207	62	269	102	204,5	506
216	100,5	200	123	270	102	205	193
217	100,5	200,5	473	271	102	205,5	540
218	100,5	201,5	378	272	102	206	24
219	100,5	202	775	273	102	206,5	193
220	100,5	202,5	50	274	102	207	78
221	100,5	203	42	275	102,5	200	88
222	100,5	203,5	542	276	102,5	200,5	80
223	100,5	204	860	277	102,5	201	49
224	100,5	204,5	859	278	102,5	201,5	255
225	100,5	205	179	279	102,5	202	46
226	100,5	205,5	57	280	102,5	202,5	220
227	100,5	206	48	281	102,5	204,5	363
228	100,5	206,5	53	282	102,5	205	74
229	100,5	207	47	283	102,5	205,5	355
230	101	200	123	284	102,5	206	750
231	101	200,5	123	285	102,5	206,5	782
232	101	201	101	286	102,5	207	37
233	101	201,5	55	287	103	200	278
234	101	202	132	288	103	200,5	25
235	101	202,5	685	289	103	201	74
236	101	203	480	290	103	201,5	240
237	101	203,5	858	291	103	202	815
238	101	204	863	292	103	202,5	666
239	101	204,5	858	293	103	204,5	237
240	101	205	362	294	103	205	192
241	101	205,5	85	295	103	205,5	165
242	101	206	164	296	103	206	84
243	101	206,5	93	297	103	206,5	69
244	101	207	41	298	103	207	49
245	101,5	200	78	299	103	207	51
246	101,5	200,5	30	300	103,5	200	148
247	101,5	201	52	301	103,5	200,5	44
248	101,5	201,5	316	302	103,5	201	121
249	101,5	202	589	303	103,5	201,5	172
				304	103,5	202	193

305	103,5	202,5	779	360	105,5	204,5	492
306	103,5	204,5	370	361	105,5	205	224
307	103,5	205	216	362	105,5	205,5	162
308	103,5	205,5	192	363	105,5	206	35
309	103,5	206	109	364	105,5	206,5	80
310	103,5	206,5	109	365	105,5	207	27
311	103,5	207	81	366	106	200	56
312	104	200	89	367	106	200,5	52
313	104	200,5	356	368	106	201	157
314	104	201	47	369	106	201,5	95
315	104	201,5	708	370	106	202	168
316	104	202	545	371	106	202,5	240
317	104	202,5	605	372	106	203	264
318	104	204,5	703	373	106	203,5	265
319	104	205	147	374	106	204	111
320	104	205,5	162	375	106	204,5	31
321	104	206	114	376	106	205	37
322	104	206,5	92	377	106	205,5	19
323	104	207	52	378	106	206	87
324	104,5	200	218	379	106	206,5	26
325	104,5	200,5	70	380	106	207	40
326	104,5	201	237	381	106,5	200	26
327	104,5	201,5	485	382	106,5	200,5	88
328	104,5	202	484	383	106,5	201	83
329	104,5	202,5	604	384	106,5	201,5	195
330	104,5	204,5	804	385	106,5	202	33
331	104,5	205	329	386	106,5	202,5	64
332	104,5	205,5	108	387	106,5	203	366
333	104,5	206	96	388	106,5	203,5	55
334	104,5	206,5	117	389	106,5	204	96
335	104,5	207	100	390	106,5	204,5	72
336	105	200	88	391	106,5	205	38
337	105	200,5	152	392	106,5	205,5	21
338	105	201	206	393	106,5	206	35
339	105	201,5	671	394	106,5	206,5	66
340	105	202	801	395	106,5	207	355
341	105	202,5	541	396	107	200	26
342	105	203	542	397	107	200,5	21
343	105	203,5	538	398	107	201	29
344	105	204	805	399	107	201,5	20
345	105	204,5	593	400	107	202	18
346	105	205	475	401	107	202,5	42
347	105	205,5	203	402	107	203	30
348	105	206	57	403	107	203,5	61
349	105	206,5	25	404	107	204	44
350	105	207	53	405	107	204,5	66
351	105,5	200	72	406	107	205	22
352	105,5	200,5	233	407	107	205,5	97
353	105,5	201	203	408	107	206	72
354	105,5	201,5	766	409	107	206,5	59
355	105,5	202	657	410	107	207	25
356	105,5	202,5	462				
357	105,5	203	216				
358	105,5	203,5	401				
359	105,5	204	646				

Liite 2				549	301	404	88	ylä
Kiellajoenkangas 7				550	301	404	48	ala
fosfaattinäytteet				5551	301	404,5	34	ylä
FL Paula Kouko				552	301	404,5	34	ala
näyte no	x	y		553	301	405	53	ylä
				554	301	405	37	ala
501	300	400	12	555	301	405,5	77	
502	300	400,5	19	556	301	406	22	
503	300	401	21	557	301	406,5	105	
504	300	401,5	62	558	301	407	23	
505	300	402	19	559	301,5	400	15	
506	300	402,5	47	560	301,5	400,5	61	
507	300	403	54	561	301,5	401	27	ala
508	300	403	57	562	301,5	401,5	16	ylä
509	300	403,5	57	563	301,5	402	68	ala
510	300	403,5	101	564	301,5	402,5	237	ylä
511	300	404	83	565	301,5	403	682	ala
512	300	404	42	566	301,5	403,5	485	ylä
513	300	404,5	38	567	301,5	404	828	ala
514	300	404,5	25	568	301,5	404,5	339	ylä
515	300	405	90	569	301,5	405	41	ala
516	300	405	55	570	301,5	405,5	63	ylä
517	300	405,5	24	571	301,5	406	83	
518	300	406	26	572	301,5	406,5	33	
519	300	406,5	35	573	301,5	407	17	
520	300	407	29	574	302	400	16	
521	300,5	400	43	575	302	400,5	57	
522	300,5	400,5	105	576	302	401	53	
523	300,5	401	15	577	302	401,5	53	
524	300,5	401,5	18	578	302	402	51	
525	300,5	402	58	579	302	402,5	150	
526	300,5	402,5	64	580	302	403	419	
527	300,5	403	52	581	302	403,5	669	ala
528	300,5	403	43	582	302	404	471	ylä
529	300,5	403,5	77	583	302	404,5	142	ala
530	300,5	403,5	189	584	302	405	81	ylä
531	300,5	404	59	585	302	405,5	87	ala
532	300,5	404	134	586	302	406	22	ylä
533	300,5	404,5	36	587	302	406,5	43	ala
534	300,5	404,5	40	588	302	407	58	ylä
535	300,5	405	24	589	302,5	400	19	ala
536	300,5	405	44	590	302,5	400,5	26	ylä
537	300,5	405,5	28	591	302,5	401	49	
538	300,5	406	20	592	302,5	401,5	16	
539	300,5	406,5	67	593	302,5	402	69	
540	300,5	407	39	594	302,5	402,5	491	
541	301	400	18	595	302,5	403	756	
542	301	400,5	54	596	302,5	403,5	418	
543	301	401	16	597	302,5	404	461	
544	301	401,5	31	598	302,5	404,5	46	
545	301	402	23	599	302,5	405	81	
546	301	402,5	66	600	302,5	405,5	90	
547	301	403	733	601	302,5	406	54	
548	301	403,5	94	602	302,5	406,5	37	

603	302,5	407	46	657	304,5	406,5	22
604	303	400	318	658	304,5	407	25
605	303	400,5	15	659	305	400	43
606	303	401	29	660	305	400,5	26
607	303	401,5	18	661	305	401	13
608	303	402	77	662	305	401,5	12
609	303	402,5	91	663	305	402	26
610	303	403	215	664	305	402,5	42
611	303	404	80	665	305	403	33
612	303	404,5	82	666	305	403,5	22
613	303	405	24	667	305	404	516
614	303	405,5	55	668	305	404,5	134
615	303	406	60	669	305	405	75
616	303	406,5	40	670	305	405,5	138
617	303	407	42	671	305	406	55
618	303,5	400	20	672	305	406,5	98
619	303,5	400,5	53	673	305	407	81
620	303,5	401	48	674	305,5	400	42
621	303,5	401,5	68	675	305,5	400,5	77
622	303,5	402	66	676	305,5	401	19
623	303,5	402,5	38	677	305,5	401,5	42
624	303,5	404	135	678	305,5	402	27
625	303,5	404,5	32	679	305,5	402,5	165
626	303,5	405	67	680	305,5	403	23
627	303,5	405,5	24	681	305,5	403,5	39
628	303,5	406	252	682	305,5	404	82
629	303,5	406,5	70	683	305,5	404,5	31
630	303,5	407	28	684	305,5	405	178
631	304	400	49	685	305,5	405,5	30
632	304	400,5	29	686	305,5	406	87
633	304	401	17	687	305,5	406,5	60
634	304	401,5	37	688	305,5	407	98
635	304	402	42	689	306	400	49
636	304	402,5	30	690	306	400,5	19
637	304	404	23	691	306	401	11
638	304	404,5	22	692	306	401,5	15
639	304	405	59	693	306	402	37
640	304	405,5	51	694	306	402,5	32
641	304	406	47	695	306	403	38
642	304	406,5	32	696	306	403,5	44
643	304	407	23	697	306	404	54
644	304,5	400	60	698	306	404,5	46
645	304,5	400,5	51	699	306	405	47
646	304,5	401	79	700	306	405,5	82
647	304,5	401,5	62	701	306	406	33
648	304,5	402	86	702	306	406,5	70
649	304,5	402,5	22	703	306	407	80
650	304,5	403	61	704	306,5	400	35
651	304,5	403,5	47	705	306,5	400,5	16
652	304,5	404	55	706	306,5	401	13
653	304,5	404,5	30	707	306,5	401,5	29
654	304,5	405	12	708	306,5	402	61
655	304,5	405,5	56	709	306,5	402,5	19
656	304,5	406	31	710	306,5	403	69

711	306,5	403,5	71
712	306,5	404	14
713	306,5	404,5	61
714	306,5	405	105
715	306,5	405,5	61
716	306,5	406	17
717	306,5	406,5	35
718	306,5	407	33
719	307	400	25
720	307	400,5	70
721	307	401	27
722	307	401,5	34
723	307	402	78
724	307	402,5	21
725	307	403	17
726	307	403,5	49
727	307	404	49
728	307	404,5	89
729	307	405	61
730	307	405,5	76
731	307	406	29
732	307	406,5	29
733	307	407	249
			30 m
734	kontrolli		122 L7->S

Liite 3

Kasvimakrofossilitutkimus Inari Kiellajoenkangas 2007
Santeri Vanhanen 2008

Kasvinjäännetutkimus

Inari Kiellajoenkangas 2007

Helsingin yliopiston suorittamilta Inarin Nukkumajoen arkeologisilta kaivauksilta tutkittiin yhteensä 9 makrofossiilinäytettä. 18 hiili- ja makronäytteestä (4, 5, 10-12, 21-25, 41, 42, 44-48, 50) etsittiin lehtipuuhiiliä ajoitusta varten, ja niitä löytyi näytteistä 4, 5, 21 ja 22. Lehtipuuhiilien oikeat tunnistukset tarkastivat FT Tuuli Timonen ja MMM Pirkko Harju Kasvimuseolta. Näytteistä erotettiin orgaaninen aines kelluttamalla ne kylläisessä suolavedessä ja huuhtelemalla ne vedellä siivilällä, jonka silmäkoko oli 0,224 mm. Siemenet ja kasvinosat erotettiin muusta orgaanisesta aineksesta stereomikroskoopin (Wild) avulla. Tunnistus suoritettiin kirjallisuuden (Cappers et al. 2006) sekä Kasvimuseon referenssimateriaalin avulla. Hiiltyneet ja hiiltymättömät kasvinosat säilöttiin putkiloihin ja hiiltymättömiin lisättiin 50% alkoholia säilyvyyden parantamiseksi. Kasvien nimet perustuvat Retkeilykasvioon (Hämet-Ahti et al. 1998). Kasvinjäänteitä säilytetään Helsingin yliopiston arkeologian oppiaineen tiloissa.

Näytteiden tiedot on merkitty oheiseen taulukkoon. Hiiltyneet siemenet on merkitty lihavoiduilla ja hiiltymättömät lihavoimattomilla numeroilla. Näytteet sisälsivät vaihtelevan määrän orgaanista ainetta. Märkäpainot eli orgaanisen aineksen määrät vaihtelivat 70 gramman ja 250 gramman välillä. Hiilen, rihmastopahkojen (sclerot) ja hyönteisten määrä on merkitty näytteisiin asteikolla x: vähän, xx: kohtuullisesti tai xxx: paljon. Hiilen ja rihmastopahkojen määrät vaihtelivat kohtalaisesta siihen, että niitä ei ollut ollenkaan. Hyönteisten määrä vaihteli paljosta siihen, että niitä ei ollut yhtään. Hyönteisten ja rihmastopahkojen esiintyminen voi olla merkki näytteiden sekoittumisesta.

Näytteistä löytyi yhteensä 178 kasvinosaa, joista 34 jäi tunnistamatta. Kasvinosista hiiltymättömiä oli 3 ja hiiltyneitä 175. Hiiltyneinä näytteistä eniten löytyi variksenmarjan (*Empetrum nigrum*) siemeniä, yhteensä 105. Sianpuolukan (*Arctostaphylos uva-ursi*) siemeniä löytyi 24. Sianpuolukan lehtiä löytyi 6. Männyn neulasia löytyi 2. Hiiltyneenä löytyi myös kaksi puolukan (*Vaccinium sp.*) siementä, yksi saran (*Carex sp.*) siemen ja yksi katajan (*Juniperus communis*) siemen. Hiiltymättömänä löytyi kaksi koivun (*Betula pendula/pubescens*) siementä ja yksi männyn (*Pinus sylvestris*) siemen.

Näytteistä löytyneitä hiiltymättömiä siemeniä voidaan pitää resenteinä. Koivun siemeniä löytyy sangen usein makrofossiilinäytteistä, koska ne lentävät niihin helposti keveytensä ansiosta. Männyn siemen on luultavasti jostain lähialueella kasvavasta männystä peräisin.

Hiiltyneitä kasvinosia voidaan pitää niiden löytökontekstien kanssa samanaikaisina ottaen toki huomioon mahdollisen myöhemmän sekoittumisen. Mitä enemmän näytteistä löytyy hyönteisten jäänteitä, rihmastopahkoja (sclerot) ja resentejä kasvinosia sitä todennäköisemmin ne ovat voineet sekoittua.

Kaikki kasvimakrofossiilianalyysistä löytyneet kasvinosat kuuluvat kohteen luonnolliseen kasvillisuuteen. Ihmisen toiminta on kuitenkin voinut vaikuttaa kasvijakaumaan. Variksenmarjaa ei esiinny niissä näytteissä, joista on löytynyt luuta. Sianpuolukkaa löytyy myöskin eniten niistä näytteistä, joista ei ole löytynyt luuta - ainoastaan yhdessä näytteessä on luuta ja sianpuolukan siemen. Tämä voi tietenkin johtua luiden talteenottotarkkuudesta tai jostain muusta tekijästä.

LÄHTEET:

Cappers, R.T.J., Bekker, R.M., Jans, J.E.A. 2006: *Digitale Zadenatlas van Nederland*. Groningen. Barkhuis publishing & Groningen university library.

Hämet-Ahti, L., Suominen J., Uotila, P. (toim.) 1998: *Retkeilykasvio*. 4. painos. Helsinki. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo.

KAIVAUS	kie4	kie4	kie4	kie4	kie7	kie7	kie7	kie7	kie7	kie7	kie7	kie7	kie7	kie7
KONTEKSTI	Y3	Y3	Y2	Y2	Y3	Y3	Y3	Y3	Y3	Y2	Y2	Y2	Y2	Y2
NÄYTENUMERO	8	9	26	27	28	29	30	31	38	42	43	44	45	50
MÄÄRÄ (litraa)	1	1	0.5	0.5	1	1	1	0.5	1	1	1	1	1	0.5
MÄÄRÄ (grammaa)	175	127	82	91	94	70	111	121	91	174	250	167	139	89
KASVILAJI														
Arctostaphylos uva-ursi						3	5	7	1	1				7
Arctostaphylos uva-ursi -lehti			1			1		1	1			1		1
Betula pendula/pubescens	1				1									
Carex sp.							1							
Empetrum nigrum	1	7			9	6	11	8	14					49
Juniperus communis		1												
Pinus sylvestris	1													
Pinus sylvestris -neulanen					1									1
Vaccinium sp.	2													
indet.	1				4	11	3	5	8					2
luita			on							on	on	on	on	
sclerot.	xx	xx	x	x	xx	x	xx	xx	xx	x	xx	xx		x
hiili	xx	x	x		xx	xx	x	xx	xx	x	x	xx	x	xx
hyönteinen	xxx		x	x	x	x	x	x	x	x	x	xx	x	

Liite 4							
Kiellajoenkangas - Näytteet							
Nro	Alue	Yks	Laji	x	y	z	Muuta
1	4	3	makro	103.413	202.535	9.708	
2	4	3	makro	102.434	204.284	9.722	
3	4	3	makro	103.277	204.471	9.681	
4	4	3	hiili	103.208	204.266	9.690	
5	4	3	hiili	102.695	204.400	9.663	
6	4	3	makro	104.201	202.576	9.747	
7	4	3	makro	104.853	203.172	9.811	
8	4	3	makro	104.058	204.245	9.717	
9	4	3	makro	102.196	203.070	9.753	
10	4	2	hiili	104.404	202.834	9.767	
11	4	2	hiili	103.881	202.788	9.748	
12	4	2	hiili	103.113	204.076	9.797	
13	4	4	lipidi	105.320	202.000	9.727	
14	4	4	lipidi	103.500	201.877	9.631	
15	4	4	lipidi	101.695	201.823	9.649	
16	4	4	lipidi	101.687	203.275	9.633	
17	4	4	lipidi	101.716	204.887	9.658	
18	4	4	lipidi	103.705	205.089	9.644	
19	4	4	lipidi	105.144	205.361	9.681	
20	4	4	lipidi	105.274	203.421	9.768	
21	4	2	makro	104.391	204.002	9.754	
22	4	2	makro	104.300	203.727	9.792	
23	4	2	makro	104.086	203.139	9.783	
24	4	2	makro	103.705	203.102	9.809	
25	4	2	makro	103.008	203.178	9.793	
26	4	2	makro	103.201	203.775	9.802	
27	4	2	makro	103.789	203.779	9.797	
28	7	3	makro	304.599	403.917	10.110	
29	7	3	makro	304.713	403.214	10.049	
30	7	3	makro	303.751	402.779	10.128	
31	7	3	makro	303.444	402.751	10.120	
32	7	3	makro	302.914	402.936	10.169	
33	7	3	makro	302.605	403.393	10.149	
34	7	3	makro	302.611	403.697	10.152	
35	7	3	makro	303.030	404.050	10.180	
36	7	3	makro	303.390	404.042	10.150	
37	7	3	makro	303.737	404.203	10.122	
38	7	3	makro	304.220	404.214	10.113	
39	4	2	hiili	103.141	204.005	9.691	
40	4	2	lipidi	103.697	203.574	9.700	
41	7	2	makro	304.162	403.152	10.123	
42	7	2	makro	303.710	403.236	10.133	
43	7	2	makro	303.365	403.147	10.167	
44	7	2	makro	303.196	403.779	10.199	
45	7	2	makro	303.929	403.726	10.106	
46	7	2	hiili	304.474	403.258	10.109	
47	7	2	hiili	303.451	403.840	10.135	
48	7	2	hiili	303.820	403.107	10.098	
49	7	2	lipidi	303.654	403.530	10.058	

50	7	2	makro	302.869	403.645	10.158	
51	7	4	lipidi	304.811	405.224	10.116	
52	7	4	lipidi	303.797	405.208	10.122	
53	7	4	lipidi	302.371	405.249	10.165	
54	7	4	lipidi	301.394	403.770	10.098	
55	7	4	lipidi	302.229	403.714	10.120	
56	7	4	lipidi	302.231	401.876	10.093	
57	7	4	lipidi	303.820	402.125	10.101	
58	7	4	lipidi	304.854	402.108	10.066	
59	7	4	lipidi	304.862	403.528	10.055	
60	7	4	lipidi	305.690	403.645	10.051	
61	4	2	makro	102.273	203.472	9.669	
62	4	3	hiili	103,5	204,1		lieden ulkop
63			lipidi				

Liite 5

Inari Kiellajoenkangas KM

Petri Halinen 2007

Osteologinen analyysi 9.4.2008 Eeva-Kristiina Harlin

Aineisto oli hyvin fragmentoitunutta ja siinä oli yhteensä 2629 luun katkelmaa. Luiden yhteispaino oli 112,11 grammaa. Materiaalin joukossa oli ainoastaan kolme palamatonta luuta tai niiden katkelmaa ja 4 huonosti palanutta luunkatkelmaa. Muuten aineisto koostui palaneista luista. Luiden palamisasteen tarkkailu oli hankalaa, sillä luut olivat maa-aineksen värjäämiä. Yhdessä palaneessa peuran luussa (löytönumero 44) oli vihertävä pinta, mikä kertoo joko sen huonosta palamisesta tai pikemminkin siitä että fragmentti on ollut kosketuksissa kuparin kanssa. Referenssimateriaalina käytettiin Helsingin yliopiston luonnontieteellisen keskusmuseon vertailevia kokoelmia. Tunnistamattomia luita oli yhteensä 2513 ja niiden yhteispaino oli 71,38 grammaa. Tunnistettuja fragmentteja oli 119 kappaletta, joiden paino oli 41,78 grammaa. Tunnistetut luut jakautuivat seuraavasti

Laji	Kappaletta	Paino	MNI (Vähimmäisyksilömäärä)
<i>Rangifer tarandus</i> (peura)	5	18,55	1
Mammalia (nisäkkäät)	25	11,68	
Megamammalia (isot nisäkkäät)	2	8,6	
<i>Esox lucius</i> (hauki)	5	0,85	1
<i>Salmonidae</i> (lohikalat)	1	0,4	
<i>Cyprinidae</i> (särkikalat)	1	0	
Teleostei (luukalat)	74	0,33	

<i>Rangifer tarandus</i>	Astragalus (telaluu)	sin
<i>Rangifer tarandus</i>	Costa, caput costae (kylkiluu, kylkiluun pää)	dex
<i>Rangifer tarandus</i>	Costa, facies articularis caput costae (kylkiluu, kylkiluun pään osa, nivelpinta joka nojaa nikamaan)	
<i>Rangifer tarandus</i>	Costa (kylkiluu)	
<i>Rangifer tarandus</i>	Costa	
Mammalia	Costa	
Mammalia	Ossa longa (pitkä putkiluu)	
Megamammalia	Ossa longa	

<i>Esox lucius</i>	Dentale, anterior fr. (alaleuan etuosa)	sin
<i>Esox lucius</i>	Dentale (alaleuka)	
<i>Esox lucius</i>	Dentale	
<i>Esox lucius</i>	Symplecticum (poskiluu)	dex
<i>Esox lucius</i>	Lepidotrichia (evätuki)	
<i>Salmonidae</i>	Vertebra fr. (nikama)	
<i>Salmonidae</i>	Vertebra fr.	
<i>Cyprinidae</i>	Os pharyngeum fr. (nieluhammas)	
Teleostei	Costa/lepidotrichia	
Teleostei	Vertebra fr.	

Taulukko 1. Tunnistetut luut lajeittain

Aineiston nisäkkäänluut ovat todennäköisesti peräisin yksinomaan peurasta, sillä kaikki lajilleen tunnistetut luut kuuluivat peuralle. Pääosa tunnistetuista peurun luista oli peräisin sen rintakehästä, kylkiluista. Aineistossa oli ainakin yksi oikeanpuoleinen kylkiluu. Lisäksi aineistossa oli yksi huonokuntoinen, vasemmanpuoleinen telaluu. Luu oli palamaton, joten voi olla että se kertoo paikalla tapahtuneesta, myöhemmästä toiminnasta, eikä liity liesilatomuksiin.

Materiaalissa oli myös fragmentteja, joita ei pystytty määrittämään lajilleen. Ne voitiin tunnistaa ainoastaan nisäkkään tai ison nisäkkään luiksi. Nämä luut olivat pieniä kylkiluun ja pitkien putkiluiden katkelmia. On kuitenkin todennäköistä, että nämä luut ovat peräisin Peurasta, sillä aineistosta ei tunnistettu muita, samankokoisia nisäkkäitä.

Aineistossa esiintyi myös muutamia kalan luita, kuten haukea, jotain särkikalaa ja lohikalaa. Hauki on erittäin tyypillinen Kiellajoessa tänäkin päivänä. Tunnistetut hauen luut olivat peräisin sen päästä, mutta myös yksi evätuki voitiin määrittää hauen luuksi. Aineistosta tunnistettiin kaksi lohikalan selkänikaman fragmenttia. Toinen fragmenteista oli erittäin isokokoinen. Nikamia verrattiin järvilohen (*Salmo salar sebago*) luustoon. Paikallisten ihmisten kertoman mukaan kyseessä voisi hyvin olla taimen, jota esiintyy Kiellajoessa runsain mitoin. Taimen on peräisin Inarinjärvestä ja sen latvajokiin kuuluu mm. Kaamas- ja Kiellajoki. Kiellajoessa esiintyy tyypillisesti isoja 5-6 –kilon kokoisia taimenia, jollaisesta toinen nikama voisi olla peräisin. Sen sijaan särkikalan yksi tunnistettu fragmentti on hieman epäilyttävä. Kyseessä oli nieluhampaan katkelma. Särkikalaa ei esiinny tänä päivänä Kiellajoessa, eikä edes sen lähialueilla, vaan pohjoisimpana esiintyvien särkikalajien pääasiallisena levinneisyysrajana toimii Maanselän vedenjakaja. Ainoa alueella esiintyvä särkikalala on muttu (*Phoxinus phoxinus*) ja sekin kasvaa vain 5-7 cm kokoiseksi. Aineistossa oleva nieluhammas on peräisin huomattavasti isommasta kalasta. Joko särkikalajien levinneisyys on ollut erilainen kohteen asuttamisen aikoihin tai sitten tunnistuksessa on sattunut virhe. Edellä mainittujen luiden lisäksi, aineistossa oli runsaasti kylkiruotojen ja evätukien katkelmia, joista puuttui ne ominaisuudet että ne olisi voinut tunnistaa tarkemmin, kuin että ne ovat peräisin luukalojen luustoista.

T.I. Itkosen kaloja on hyödynnetty saamelaisessa kulttuurissa monella tapaa, keitetynä, nuotiolla paahdettuna, kuivattuna ja tietysti myöhemmin, kun suolaa on saatu kaupan välityksellä, myös suolattuna. Kuivakalaksi on soveltunut hyvin sekä taimen hauki. Kalat on saatettu kuivat myös päineen ja parasta aikaa siihen on ollut kevät. Aineistossa olevien luiden perusteella on mahdotonta tai vähintäänkin vaikeaa päätellä, missä muodossa kalat on syöty. Saamelaisten vanhoista tavoista kalastuksen käsittelyyn liittyen voi lukea lisää Itkosen teoksesta ”Suomen lappalaiset vuoteen 1945” osa I: 281-7.

Aineiston perusteella voi todeta että paikkaa asuttaneiden ihmisten ruokavalio on koostunut pääasiassa peurasta. Aukkaat ovat kuitenkin pyytäneet myös paikalla esiintyviä kaloja. Peuran metsästyö on kannattavinta syksyllä, ennen kuin urokset tulevat kiimaan (syyskuu), sillä silloin ne ovat lihavimmillaan, mutta niitä toki metsästettiin muulloinkin. Tunnistetut kalat taas ovat pyydettävissä ympärivuotisesti. Aineistosta tunnistetun lajiston perusteella voi todeta, että paikalla on saatettu oleskella ympärivuotisesti.

Materiaalin joukosta oli kolme pii-iskosta ja kaksi puunkappaletta.

Karigasniemessä 9.4.2008

Eeva-Kristiina Harlin
FM osteoarkeologi

Lähteet

Koli, L. 1994. *Suomen kalaopas*. WSOY. Porvoo.

Itkonen, T.I. 1948. *Suomen Lappalaiset vuoteen 1945 I*. WSOY. Porvoo/Helsinki.

Inari Kiellajoenkangas
P. Halinen 2007

Alanro	Lnro	Laji	Luu	Puoli	Osa	Määrä	Paino	Muuta
	3	Rangifer tarandus	Astragalus	sin.		1	15,1	Ei voi mitata, erodoitunut, palamaton
	5	Megamammalia	Ossa longa			1	0,9	Palamaton
	6	Pii				1	1	
	7	Frag. indet.				1	0	
	9	63 Frag. indet.				3	0,3	
	10	48 Frag. indet.				1	0	
	11	49 Frag. indet.				16	0,51	
	12	71 Frag. indet.				3	0,2	
	13	47 Rangifer tarandus	Costa			1	1,14	
	13	47 Mammalia	Ossa longa			1	0,43	
	13	47 Teleostei	Costa/lepidotrichia			11	0	
	13	47 Frag. indet.				83	4,71	
	14	72 Frag. indet.				3	0,2	
	15	70 Teleostei	Costa/lepidotrichia			3	0	
	15	70 Esox lucius	Dentale fr.			1	0,09	
	15	70 Frag. indet.				68	0,87	
	16	46 Frag. indet.				5	0,36	
	17	112 Frag. indet.				41	0,4	
	19	52 Pii				1	0,2	
	20	59 Mammalia	Costa			1	0,13	
	20	59 Teleostei	Costa/lepidotrichia			1	0	
	20	59 Frag. indet.				13	0,22	
	21	60 Frag. indet.				2	0,1	
	22	24 Frag. indet.				6	0,05	
	23	62 Frag. indet.				1	0,2	
	24	50 Teleostei	Costa/lepidotrichia			3	0	
	24	50 Frag. indet.				26	0,47	
	25	61 Frag. indet.				3	0,2	
	26	115 Teleostei	Costa/lepidotrichia			10		
	26	115 Frag. indet.				511	3,1	
	27	65 Esox lucius	Lepidotrichia			1		
	27	65 Teleostei	Costa/lepidotrichia			1		
	27	65 Frag. indet.				78	1,1	Selvästi 2 kalanluunfragmenttia
	28	69 Mammalia	Ossa longa			4	3,03	
	28	69 Teleostei	Costa/lepidotrichia			3	0	

Inari Kiellajoenkangas
P. Halinen 2007

28	69	Frag. indet.				39	2,19	
29	51	Frag. indet.				21	0,38	
30	44	Rangifer tarandus	Costa			1	1,41	Vihertävä väri
30	44	Frag. indet.				15	1	
31	12	Frag. indet.				3	0,2	
32	40	Frag. indet.				8	0,12	
34	9	Frag. indet.				1	0,3	
35	17	Frag. indet.				2	0,1	
36	11	Frag. indet.				1	0,1	
37	43	Mammalia	Ossa longa			4	1,55	Huonosti palaneita
37	43	Frag. indet.				9	0,32	
38	116	Cyprinidae	Os pharyngeum	Fr.		1		
38	116	Teleostei	Vertebra			1		
38	116	Teleostei	Costa/lepidotrichia			14		
38	116	Frag. indet.				213	1,62	
39	41	Frag. indet.				2	0	
40	111	Frag. indet.				3		
41	117	Frag. indet.				2		
42	45	Puuta				2	0	
43	38	Frag. indet.				14	0,31	
44	16	Frag. indet.				1	9,1	
45	39	Mammalia	Ossa longa			1	1,34	
45	39	Frag. indet.				6	0,16	
46	10	Frag. indet.				3	0,1	
47	42	Mammalia	Ossa longa			2	0,73	
47	42	Frag. indet.				23	0,65	
48	66	Frag. indet.				39	1,4	
49	37	Frag. indet.				3	0,16	
50	18	Frag. indet.				2	0	
51	15	Frag. indet.				1	0	
52	67	Frag. indet.				3	0	
53	68	Frag. indet.				10	0,3	
54	22	Frag. indet.				3	0,2	
55	57	Frag. indet.				4	0,3	
56	21	Frag. indet.				2	0,2	
57	20	Frag. indet.				7	2,2	

Inari Kiellajoenkangas
P. Halinen 2007

58	56	Frag. indet.				15	0,51	
59	55	Frag. indet.				5	0	
60	54	Frag. indet.				8	0,06	
61	114	Teleostei	Costa/lepidotrichia			3		
61	114	Frag. indet.				88	0,8	
62	19	Frag. indet.				13	0,8	
63	53	Frag. indet.				4	0	
65	113	Salmonidae	Vertebra			1	0,26	
65	113	Teleostei	Vertebra			1		
65	113	Teleostei	Costa/lepidotrichia			4		
65	113	Frag. indet.				79	1,1	
66	14	Megamammalia	Ossa longa			1	7,7	Palamaton
67	13	Frag. indet.				1	0,5	
68	84	Teleostei	Vertebra	Fr.		1	0	
68	84	Frag. indet.				26	1,5	
69	85	Frag. indet.				15	0,4	
70	86	Frag. indet.				2	0,1	
71	87	Teleostei	Costa/lepidotrichia			1	0	
71	87	Frag. indet.				10	0,9	
72	88	Teleostei	Vertebra			1	0	
72	88	Frag. indet.				36	3,5	
73	89	Frag. indet.				17	1,5	
74	90	Frag. indet.				34	3	
75	91	Frag. indet.				22	0,5	
76	92	Frag. indet.				5	0,2	
77	93	Frag. indet.				19	0,9	
78	94	Frag. indet.				23	0,3	
78	94	Teleostei	Costa/lepidotrichia			2	0	
79	95	Esox lucius	Sympleticum	dex. Fr.		1		
79	95	Frag. indet.				6	0,4	
80	96	Frag. indet.				6	0,6	
81	97	Frag. indet.				4	0,5	
82	98	Frag. indet.				11	0,3	
83	99	Frag. indet.				7	0,6	
84	100	Frag. indet.				2	0,5	
85	103	Frag. indet.				37	1,2	

Inari Kiellajoenkangas
P. Halinen 2007

86	104	Frag. indet.				7	0,2	
87	105	Frag. indet.				4	0,1	
88	101	Mammalia	Ossa longa			1	2	
92	32	Rangifer tarandus	Costa		Facies articularis caput costae	1	0,27	
92	32	Mammalia	Ossa longa			1	0,55	
92	32	Frag. indet.				11	1,91	
93	31	Mammalia	Ossa longa			5	0,32	
94	33	Frag. indet.				7	0,96	
95	30	Frag. indet.				2	0	
96	35	Frag. indet.				8	0,25	
97	29	Frag. indet.				8	0,71	
97	29	Mammalia	Ossa longa			1	0,65	
98	28	Frag. indet.				2	0	
99	34	Frag. indet.				4	0,11	
99	34	Mammalia	Costa fr.			1	0,53	
100	27	Rangifer tarandus	Costa	dex.	Caput costae	1	0,52	esim. nro 13
100	27	Frag. indet.				8	0,13	
101	36	Frag. indet.				3	0	
102	121	Teleostei	Costa/lepidotrichia			4		
102	121	Frag. indet.				67	0,8	
103	120	Teleostei	Costa/lepidotrichia			2		
103	120	Teleostei	Vertebra			1		
103	120	Frag. indet.				88	0,6	
104	78	Esox lucius	Dentale	sin.	Anterior fr.	1	0,1	
104	78	Teleostei	Costa/lepidotrichia			1		
104	78	Esox lucius	Dentale			1	0,66	
104	78	Frag. indet.				24	0,31	
105	82	Frag. indet.				41	0,3	
106	79	Mammalia	Costa			3	0,42	
106	79	Frag. indet.				12	0,48	
107	80	Salmonidae	Vertebra		Fr.	1	0,12	Isokokoinen, verrattu Salmo salar sebago
107	80	Teleostei	Costa/lepidotrichia			2		
107	80	Teleostei	Vertebra			4	0,33	
107	80	Frag. indet.				138	4,05	
108	81	Frag. indet.				8	0,1	
110	122	Frag. indet.				51	0,2	

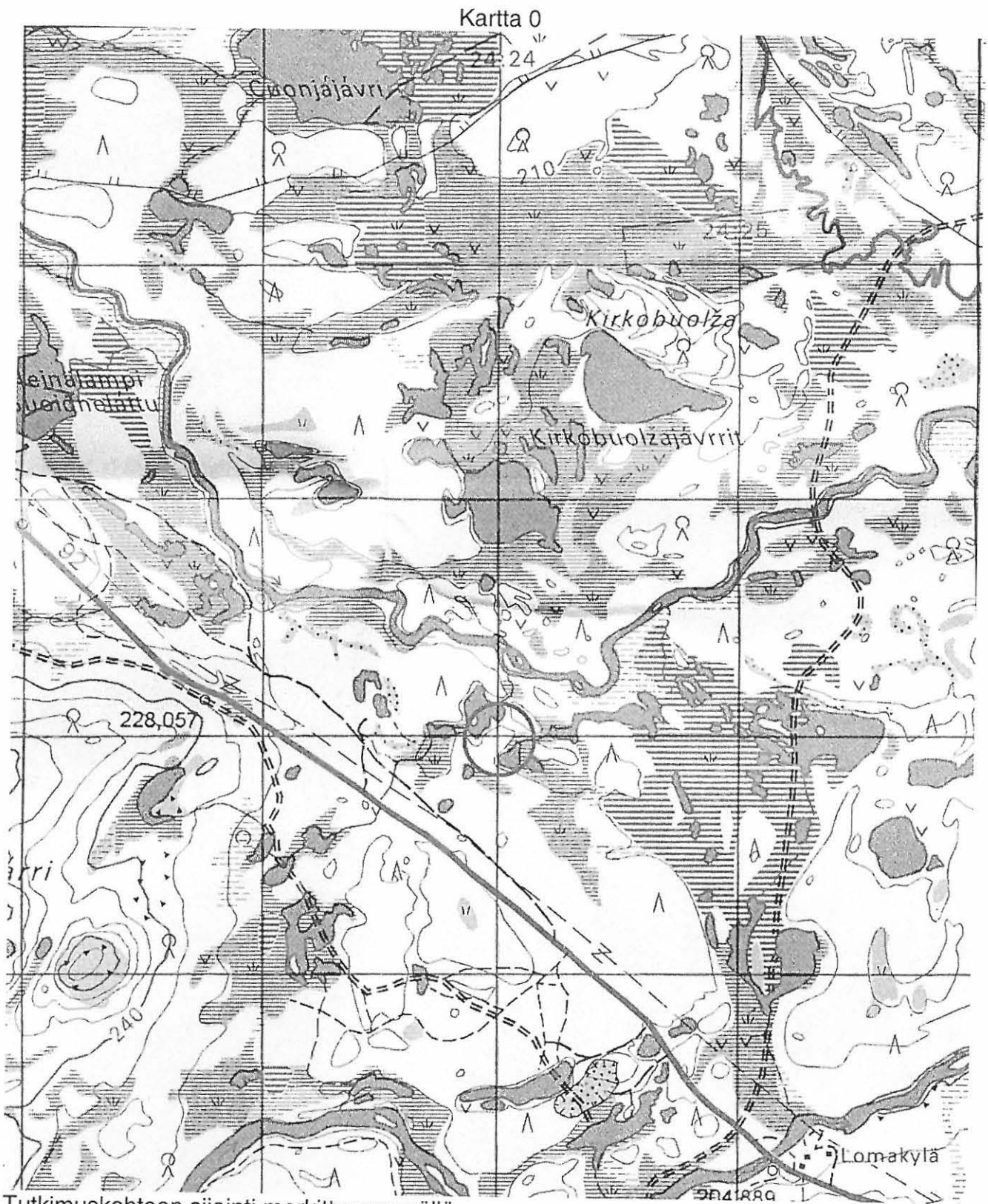
Inari Kiellajoenkangas
P. Halinen 2007

111	75	Frag. indet.				8	0,1
112	77	Frag. indet.				9	0,4
113	119	Frag. indet.				70	0,3
114	76	Frag. indet.				1	0,1
115	73	Frag. indet.				6	0
115	74	Frag. indet.				11	0
117	118	Frag. indet.				35	0,6
118	58	Pii				1	0,3
119	106	Frag. indet.				8	0,7
120	107	Frag. indet.				1	
120	107	Frag. indet.				44	2,9
121	108	Frag. indet.				9	
122	109	Frag. indet.				8	
123	110	Frag. indet.				11	

Karttaluettelo

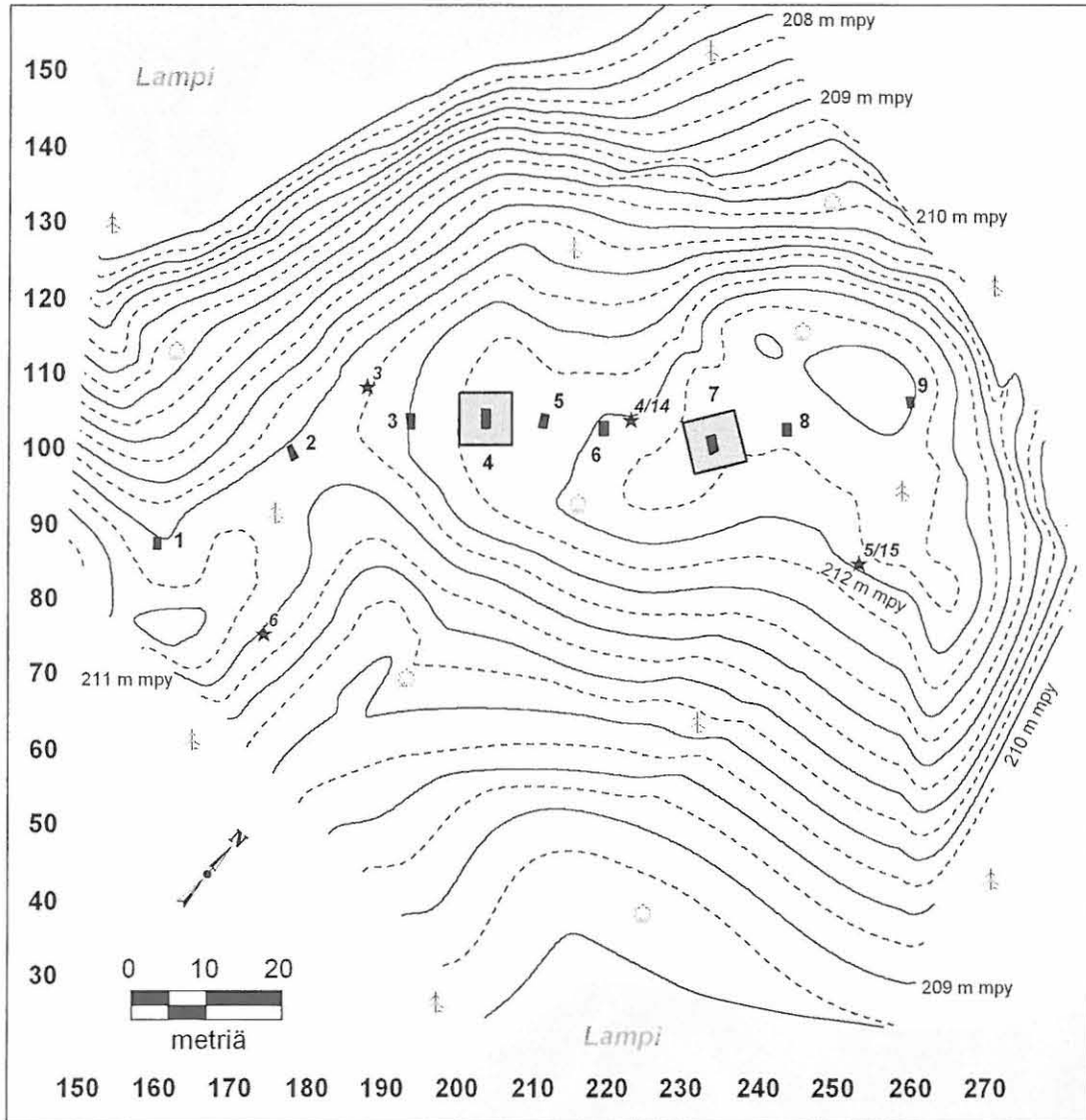
0	Peruskarttaote, peruskartan pienennös
1	Yleiskartta, 1:1000
2	Liesilatomus 4, pintavaaitukset 1:50
3	Liesilatomus 4, pintavaaitukset 1:50
4	Liesilatomus 4, pintavaaituskäyrät 1:50
5	Liesilatomus 4, pintavaaitusluvut ja -käyrät 1:50
6	Liesilatomus 4, pintavaaituskäyrät, väri 1:50
7	Liesilatomus 4, pohjavaaitusluvut 1:50
8	Liesilatomus 4, Y1 turpeen poiston jälkeen 1:50
9	Liesilatomus 4, Y3 huuht krs:n poiston jälkeen 1:50
10	Liesilatomus 4, Y2 liesi, turpeen poiston jälkeen 1:20
11	Liesilatomus 4, Y2 liesi, 1. kivikerroksen jälkeen 1:20
12	Liesilatomus 4, Y2 liesi, 2. kivikerroksen jälkeen 1:20
13	Liesilatomus 4, Y2 liesi, 2. kivikerroksen jälkeen, kivien alustat 1:20
14	Liesilatomus 4, Y2 liesi, 3. kivikerroksen jälkeen 1:20
15	Liesilatomus 4, Y2 liesi, 3. kivikerroksen jälkeen, kivien alustat 1:20
16	Liesilatomus 4, Y2 liesi, pohjavaaitusluvut 1:20
17	Liesilatomus 7, pintavaaitukset 1:50
18	Liesilatomus 7, pintavaaitukset 1:50
19	Liesilatomus 7, pintavaaituskäyrät 1:50
20	Liesilatomus 7, pintavaaituskäyrät 1:50
21	Liesilatomus 7, pintavaaituskäyrät 1:50
22	Liesilatomus 7, pintavaaituskäyrät, väri 1:50
23	Liesilatomus 7, pintavaaitukset 1:50
24	Liesilatomus 7, Y1 turpeen poiston jälkeen 1:50
25	Liesilatomus 7, Y3 huuht krs:n poiston jälkeen 1:50
26	Liesilatomus 7, Y2 liesi, turpeen poiston jälkeen 1:20
27	Liesilatomus 7, Y2 liesi, 1. kivikerroksen jälkeen 1:20
28	Liesilatomus 7, Y2 liesi, 2. kivikerroksen jälkeen 1:20
29	Liesilatomus 7, Y2 liesi, 2. kivikerroksen jälkeen, kivien alustat 1:20
30	Liesilatomus 7, Y2 liesi, pohjavaaitusluvut 1:20
31	Liesilatomus 4, fosfaattikartta, väri 1:50
32	Liesilatomus 4, fosfaattikartta, harmaasävy 1:50
33	Liesilatomus 4, fosfaattikartta, pallot 1:50
34	Liesilatomus 7, fosfaattikartta, yläarvot, väri 1:50
35	Liesilatomus 7, fosfaattikartta, yläarvot, harmaasävy 1:50
36	Liesilatomus 7, fosfaattikartta, yläarvot, pallot 1:50
37	Liesilatomus 7, fosfaattikartta, ala-arvot, väri 1:50
38	Liesilatomus 7, fosfaattikartta, ala-arvot, harmaasävy 1:50
39	Liesilatomus 7, fosfaattikartta, ala-arvot, pallot 1:50
40	Liesilatomus 4, levinneisyyskartta, kaikki löydöt 1:50
41	Liesilatomus 4, levinneisyyskartta, kaikki löydöt, takylla mitattu 1:50
42	Liesilatomus 4, levinneisyyskartta, kaikki löydöt, seula 1:50
43	Liesilatomus 4, levinneisyyskartta, Y1 kaikki löydöt 1:50
44	Liesilatomus 4, levinneisyyskartta, Y2 kaikki löydöt 1:50
45	Liesilatomus 4, levinneisyyskartta, Y3 kaikki löydöt 1:50
46	Liesilatomus 4, levinneisyyskartta, Y2 liesi, kaikki löydöt 1:50
47	Liesilatomus 4, levinneisyyskartta, Y2 liesi, takylla mitattu kaikki löydöt 1:50

48	Liesilatomus 4, levinneisyyskartta, palanut luu 1:50
49	Liesilatomus 4, levinneisyyskartta, palanut luu, takylla mitattu 1:50
50	Liesilatomus 4, levinneisyyskartta, palanut luu, seula 1:50
51	Liesilatomus 4, levinneisyyskartta, Y2 liesi, palanut luu 1:50
52	Liesilatomus 4, levinneisyyskartta, Y2 liesi, palanut luu, takylla mitattu 1:50
53	Liesilatomus 4, levinneisyyskartta, Y2 liesi, palanut luu, seula 1:50
54	Liesilatomus 4, levinneisyyskartta, Y2 liesi, palanut luu, lkm 1:50
55	Liesilatomus 4, levinneisyyskartta, Y2 liesi, palanut luu, lkm taky 1:50
56	Liesilatomus 4, levinneisyyskartta, Y2 liesi, palanut luu, lkm seula 1:50
57	Liesilatomus 4, levinneisyyskartta, Y2 liesi, palanut luu, paino 1:50
58	Liesilatomus 4, levinneisyyskartta, Y2 liesi, palanut luu, paino taky 1:50
59	Liesilatomus 4, levinneisyyskartta, Y2 liesi, palanut luu, paino seula 1:50
60	Liesilatomus 4, levinneisyyskartta, muut löydöt 1:50
61	Liesilatomus 4, levinneisyyskartta, näytteet 1:50
62	Liesilatomus 4, levinneisyyskartta, makronäytteet 1:50
63	Liesilatomus 7, levinneisyyskartta, kaikki löydöt 1:50
64	Liesilatomus 7, levinneisyyskartta, kaikki löydöt, takylla mitattu 1:50
65	Liesilatomus 7, levinneisyyskartta, kaikki löydöt, seula 1:50
66	Liesilatomus 7, levinneisyyskartta, Y1 kaikki löydöt 1:50
67	Liesilatomus 7, levinneisyyskartta, Y2 liesi, kaikki löydöt 1:50
68	Liesilatomus 7, levinneisyyskartta, Y3 kaikki löydöt 1:50
69	Liesilatomus 7, levinneisyyskartta, Y2 liesi, kaikki löydöt 1:50
70	Liesilatomus 7, levinneisyyskartta, Y2 liesi, kaikki löydöt, takylla mitattu 1:50
71	Liesilatomus 7, levinneisyyskartta, palanut luu 1:50
72	Liesilatomus 7, levinneisyyskartta, Y2 liesi, palanut luu 1:50
73	Liesilatomus 7, levinneisyyskartta, Y2 liesi, palanut luu, takylla mitattu 1:50
74	Liesilatomus 7, levinneisyyskartta, Y2 liesi, palanut luu, seula 1:50
75	Liesilatomus 7, levinneisyyskartta, Y2 liesi, palanut luu, lkm 1:50
76	Liesilatomus 7, levinneisyyskartta, Y2 liesi, palanut luu, lkm taky 1:50
77	Liesilatomus 7, levinneisyyskartta, Y2 liesi, palanut luu, lkm seula 1:50
78	Liesilatomus 7, levinneisyyskartta, Y2 liesi, palanut luu, paino 1:50
79	Liesilatomus 7, levinneisyyskartta, Y2 liesi, palanut luu, paino taky 1:50
80	Liesilatomus 7, levinneisyyskartta, Y2 liesi, palanut luu, paino seula 1:50
81	Liesilatomus 7, levinneisyyskartta, muut löydöt 1:50
82	Liesilatomus 7, levinneisyyskartta, näytteet 1:50
83	Liesilatomus 7, levinneisyyskartta, makronäytteet 1:50

Ote top. kartasta 3824 2 KAAMASMUKKA GÁMASMOHKKI, 1:50 000, Helsinki 2000

Kartta 1

Inari Kiellajoenkangas

P. Halinen 2007

Yleiskartta

1:1000

24.08.2007

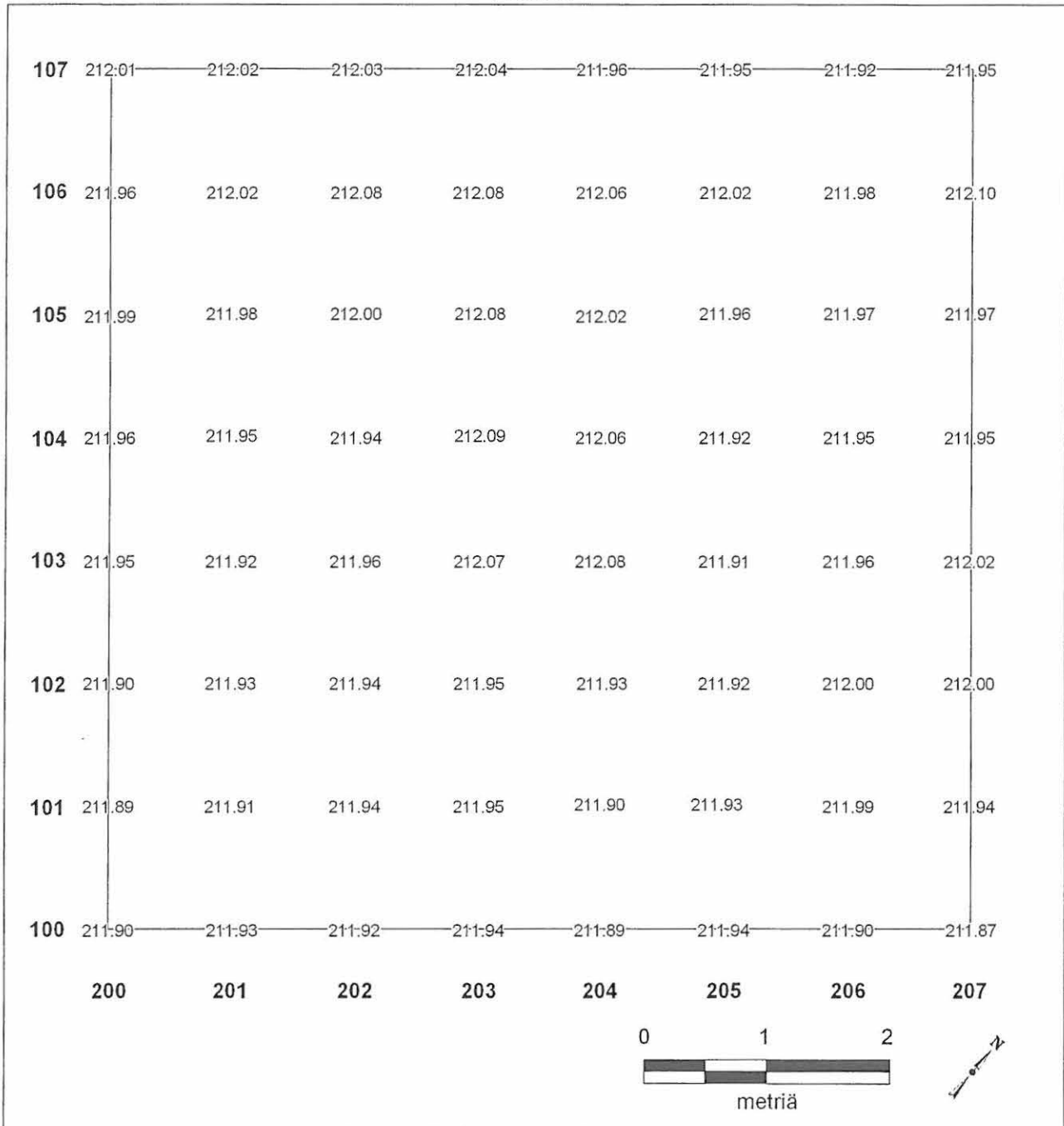
Kartoitus P. Halinen & K. Nordqvist

Layout K. Nordqvist

	liesilatamus (nro)
	kaivausalue (2007)
	kiintopiste (nro)

(korkeuskäyrät 25 cm välein;
kartta pääkoordinaatistossa)

Kartta 2

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

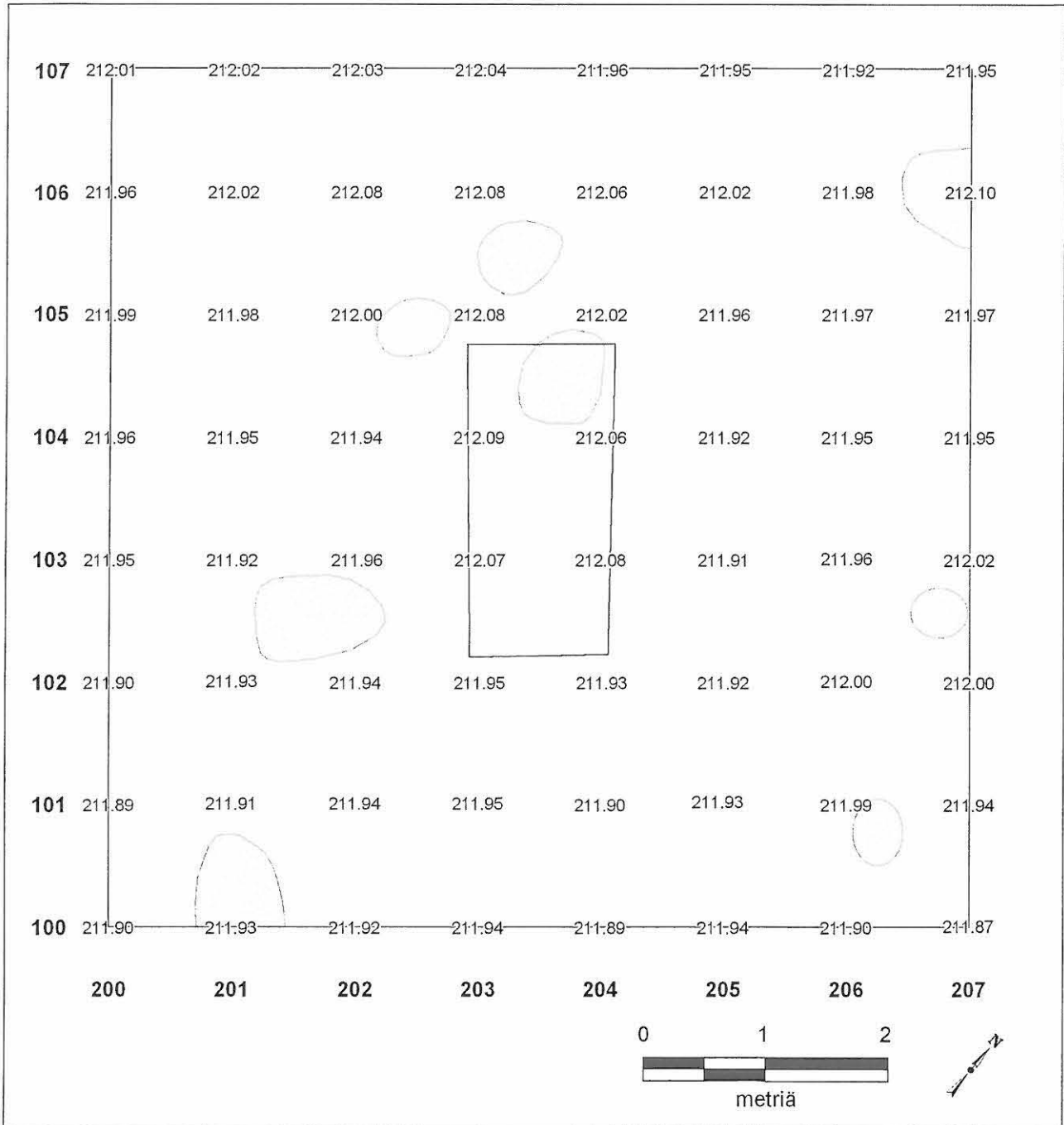
Pintavaaitukset

1:50

14.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

Kartta 3

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

Pintavaaitukset

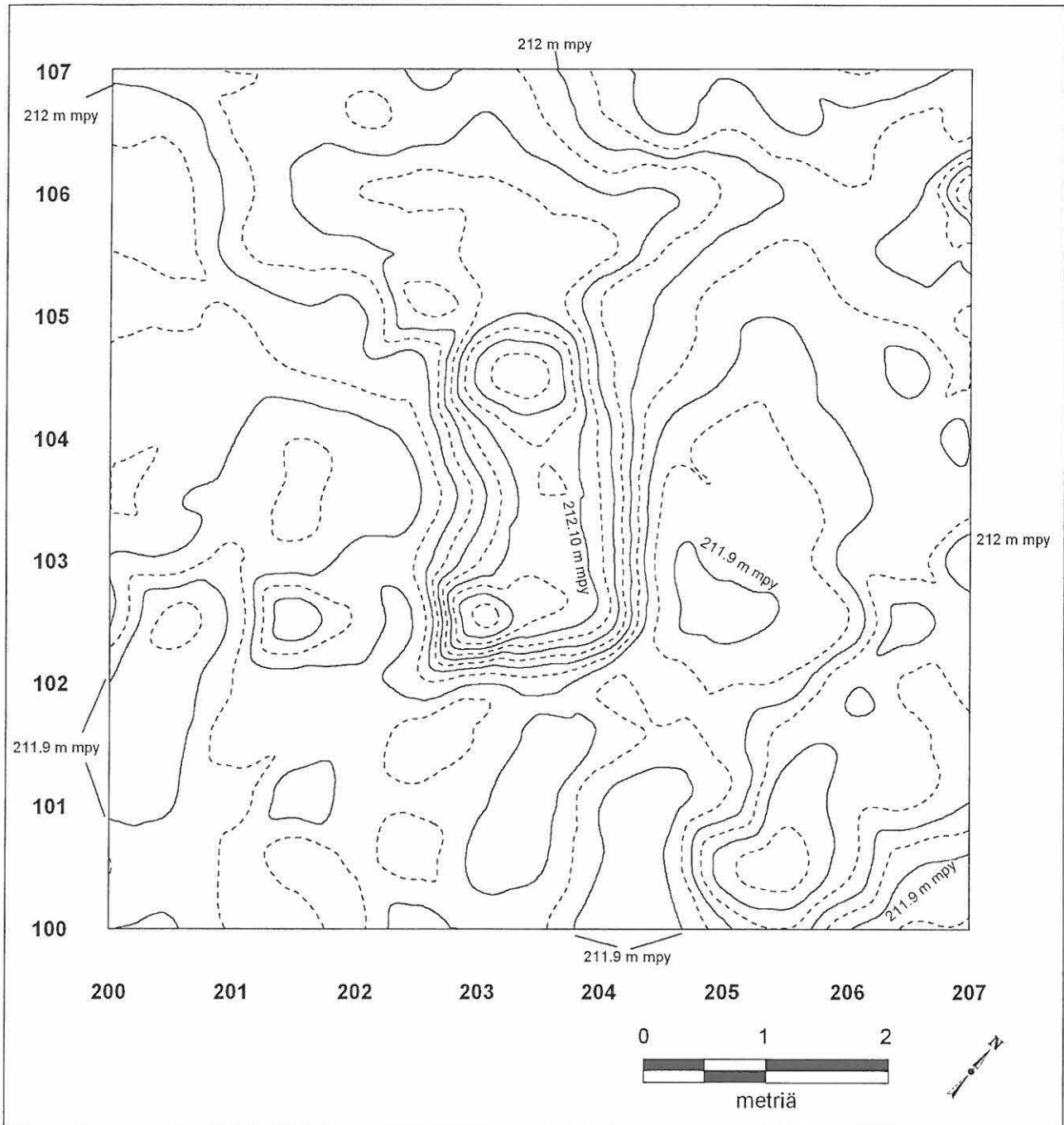
1:50

14.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

- tunturikoivumättäitä ja mäntyjä
- latomus

Kartta 4

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

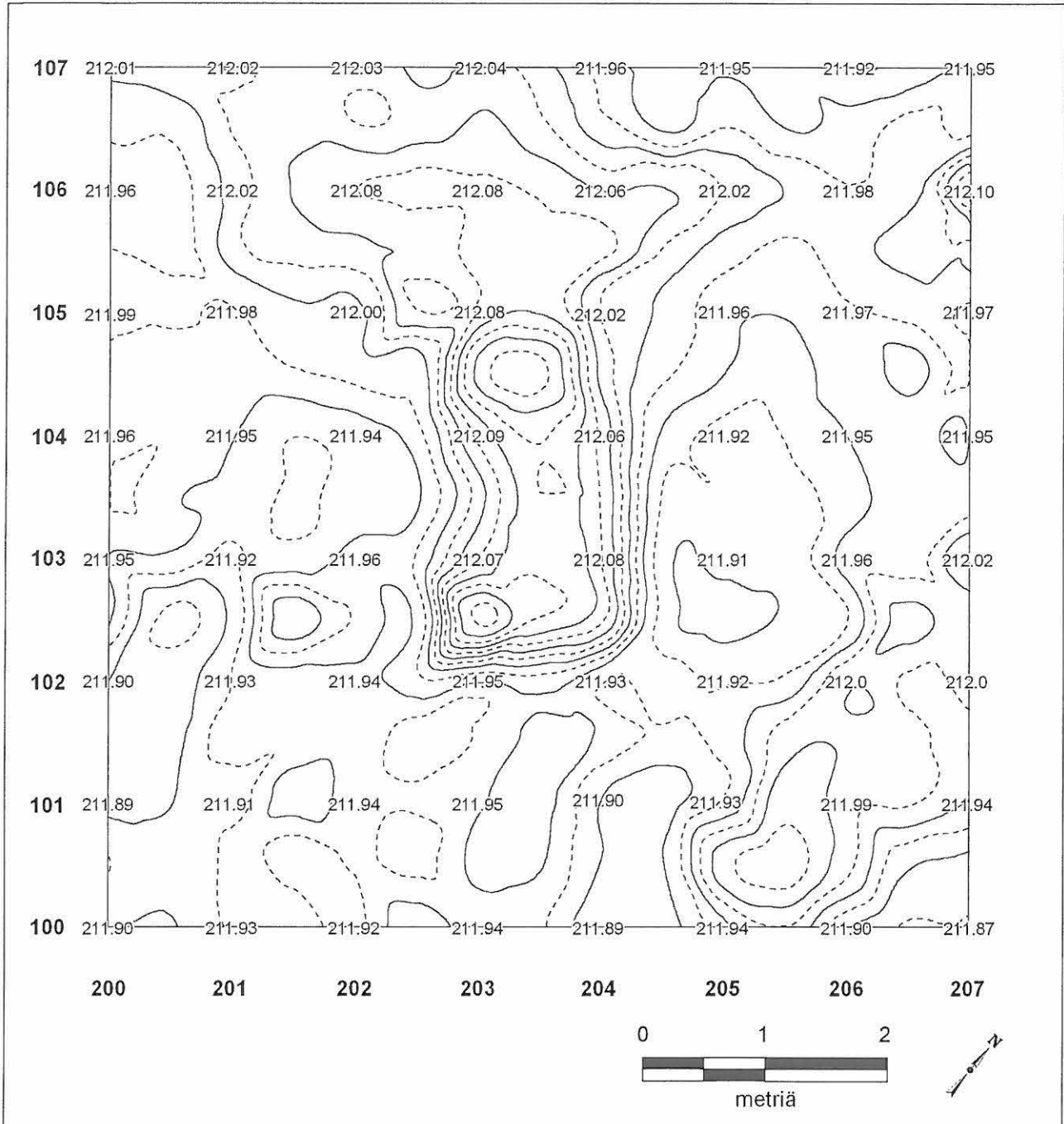
Alueen pinta ennen turpeen (yks. 1) poistamista (korkeuskäyrät 2.5 cm välein)

1:50

14.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

Kartta 5

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

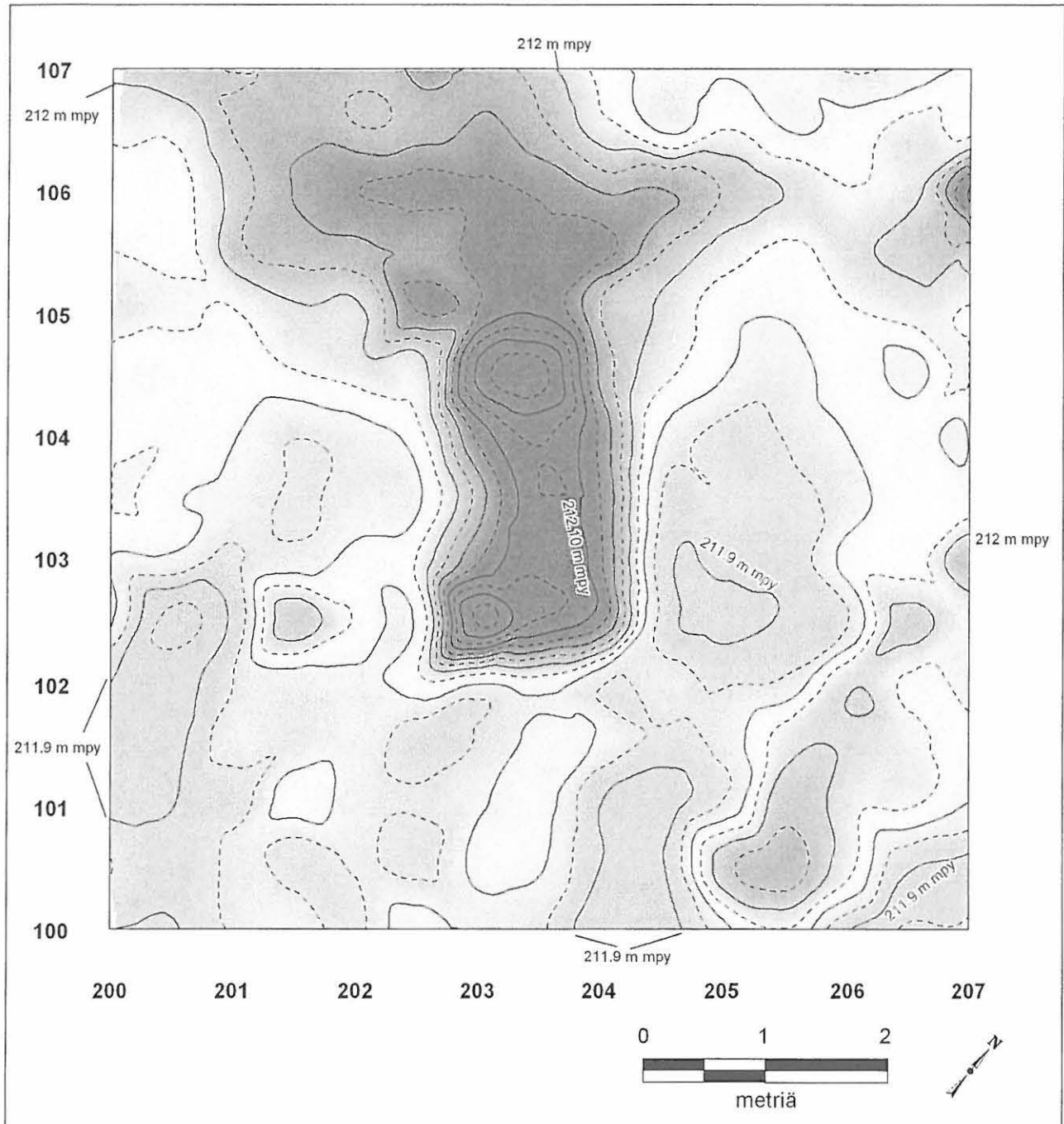
Pintavaaitukset (korkeuskäyrät 2.5 cm välein)

1:50

14.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

Kartta 6

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

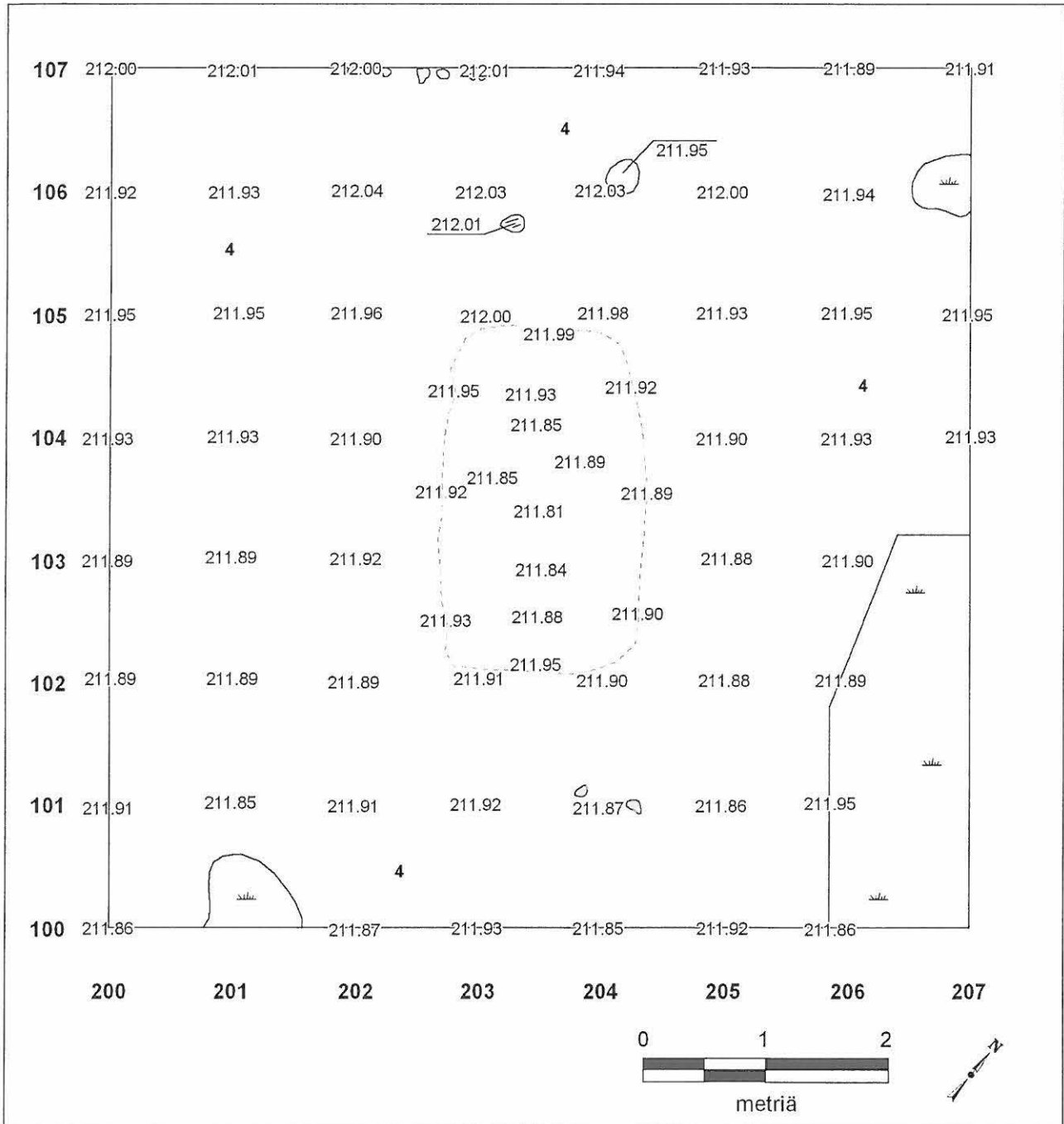
Alueen pinta ennen turpeen (yks. 1) poistamista (korkeuskäyrät 2.5 cm välein)

1:50

14.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

Kartta 7

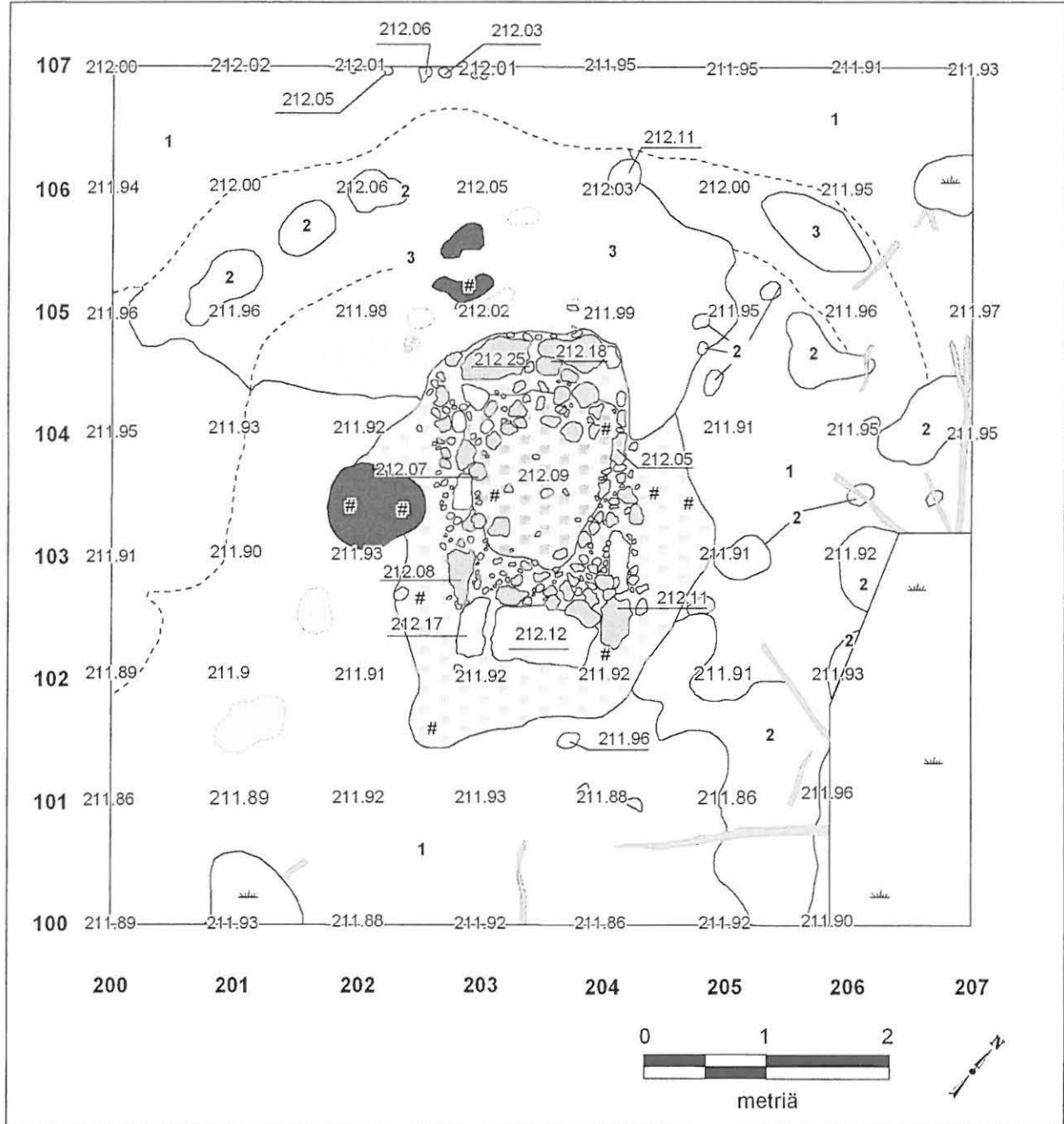

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007
 Pohjavaaitukset
 1:50
 24.08.2007
 Piirt. K. Nordqvist

4	keltaruskea läikikäs hiekka (rikastumiskerros) ja soraa
	palanut kivi
	kivi
	puu

Kartta 8

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

Alue turpeen (yks. 1) poistamisen jälkeen

1:50

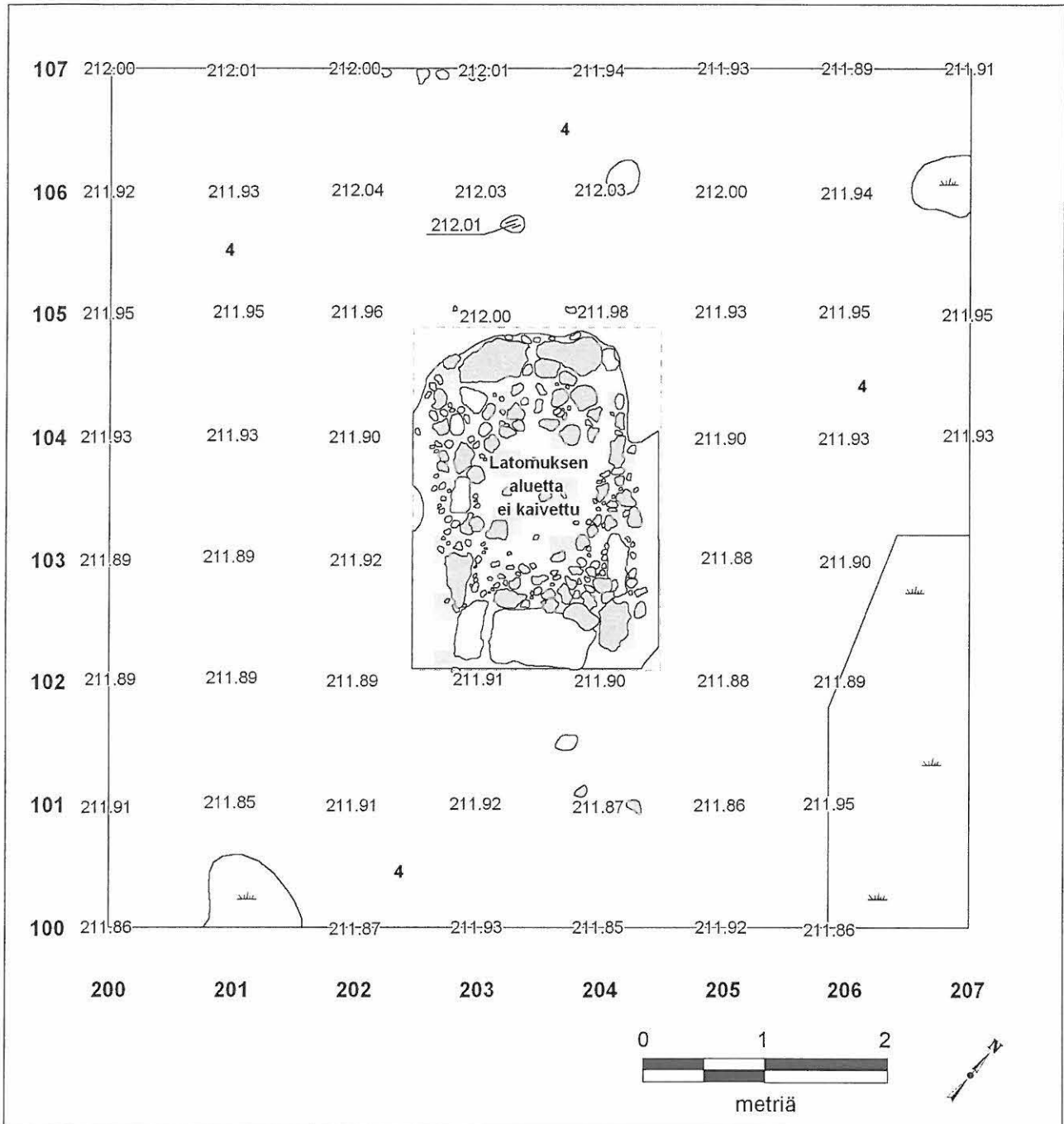
16.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

Digit S. O'Ceallacháin
& K. Nordqvist

1	harmaa hiekka (huuhtoutumiskerros)		soraa
2	keltaruskea löyhä hiekka		palanut kivi
3	harmaa karkea hiekka		kivi
	musta hiilen sekainen hiekka		juuri / juuren aiheuttama häiriö
	tumma ruskeanharmaa hiilen ja noen sekainen hiekka	#	hiili
	tummanharmaa hiilen sekainen hiekka		mahdollinen vallin reuna

Kartta 9

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

Alue huuhtoutumiskerroksen (yks. 3) jälkeen
1:50

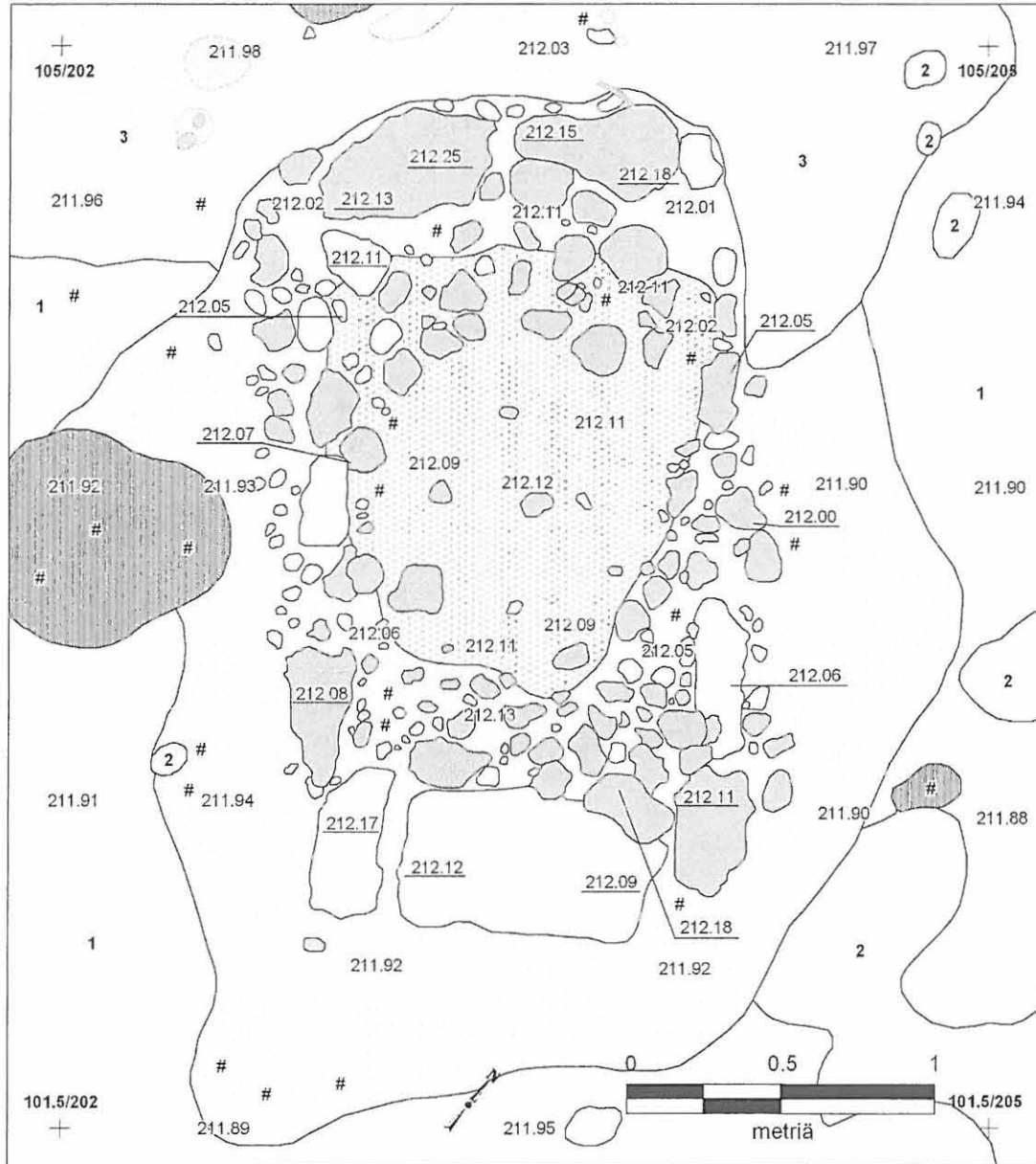
20.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

Digit. S. O'Ceallacháin & K. Nordqvist

4	keltaruskea läikikäs hiekka (rikastumiskerros) ja soraa
	tummanharmaa hiilen sekainen hiekka
k	palanut kivi
k	kivi
puu	puu

Kartta 10

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

Latomus (yks. 2) turpeen (yks. 1) poistamisen jälkeen

1:20

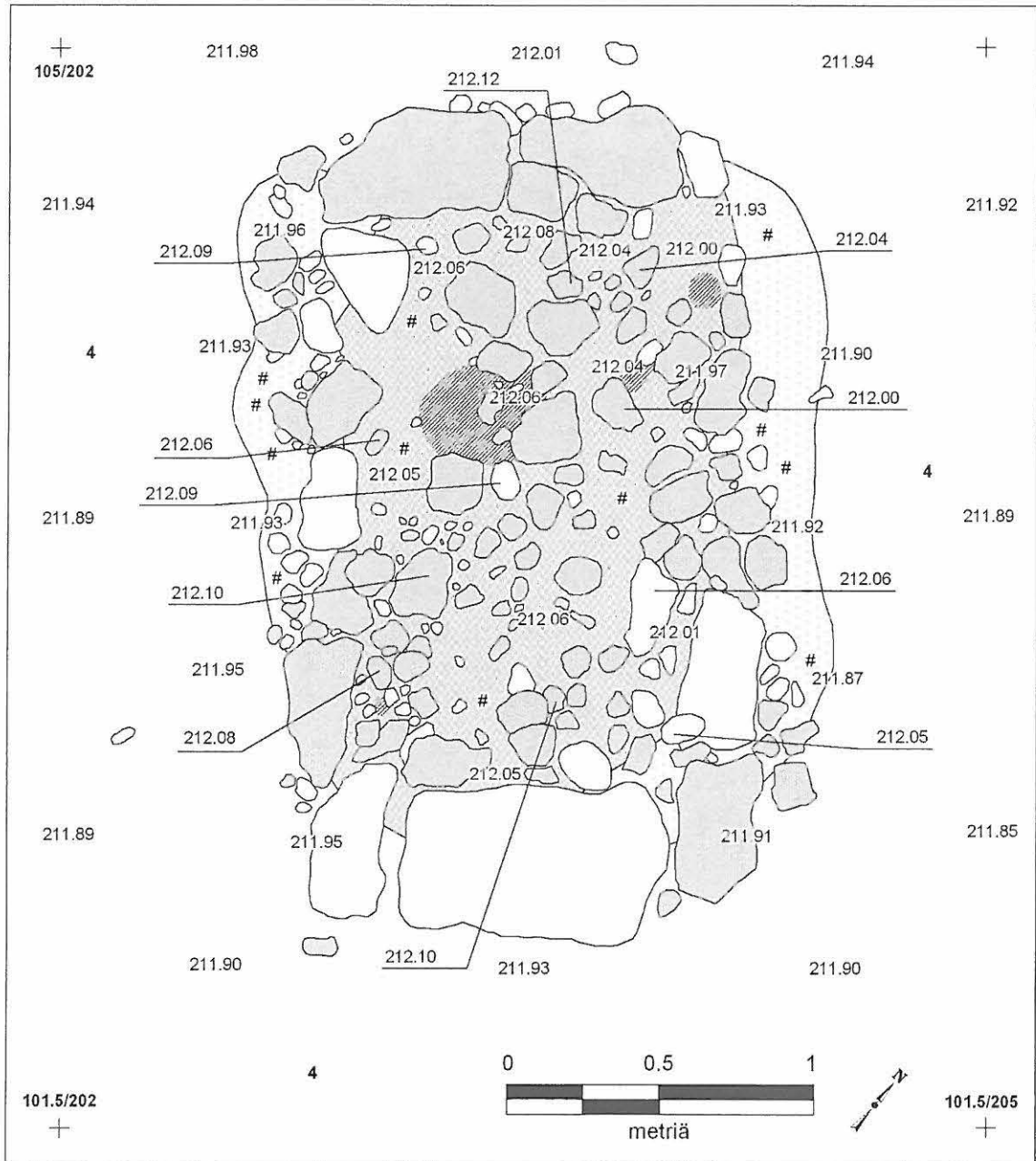
16.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

Digit. S. O'Ceallacháin & K. Nordqvist

	harmaa hiekka (huuhtoutumiskerros)		soraa
	keltaruskea löyhä hiekka		palanut kivi
	harmaa karkea hiekka		kivi
	musta hiilen sekainen hiekka		juuri / juuren aiheuttama häiriö
	tumma ruskeanharmaa hiilen ja noen sekainen hiekka		hiili
	tummanharmaa hiilen sekainen hiekka		

Kartta 11

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

Latomus (yks. 2) ensimmäisen kivikerroksen jälkeen

1:20

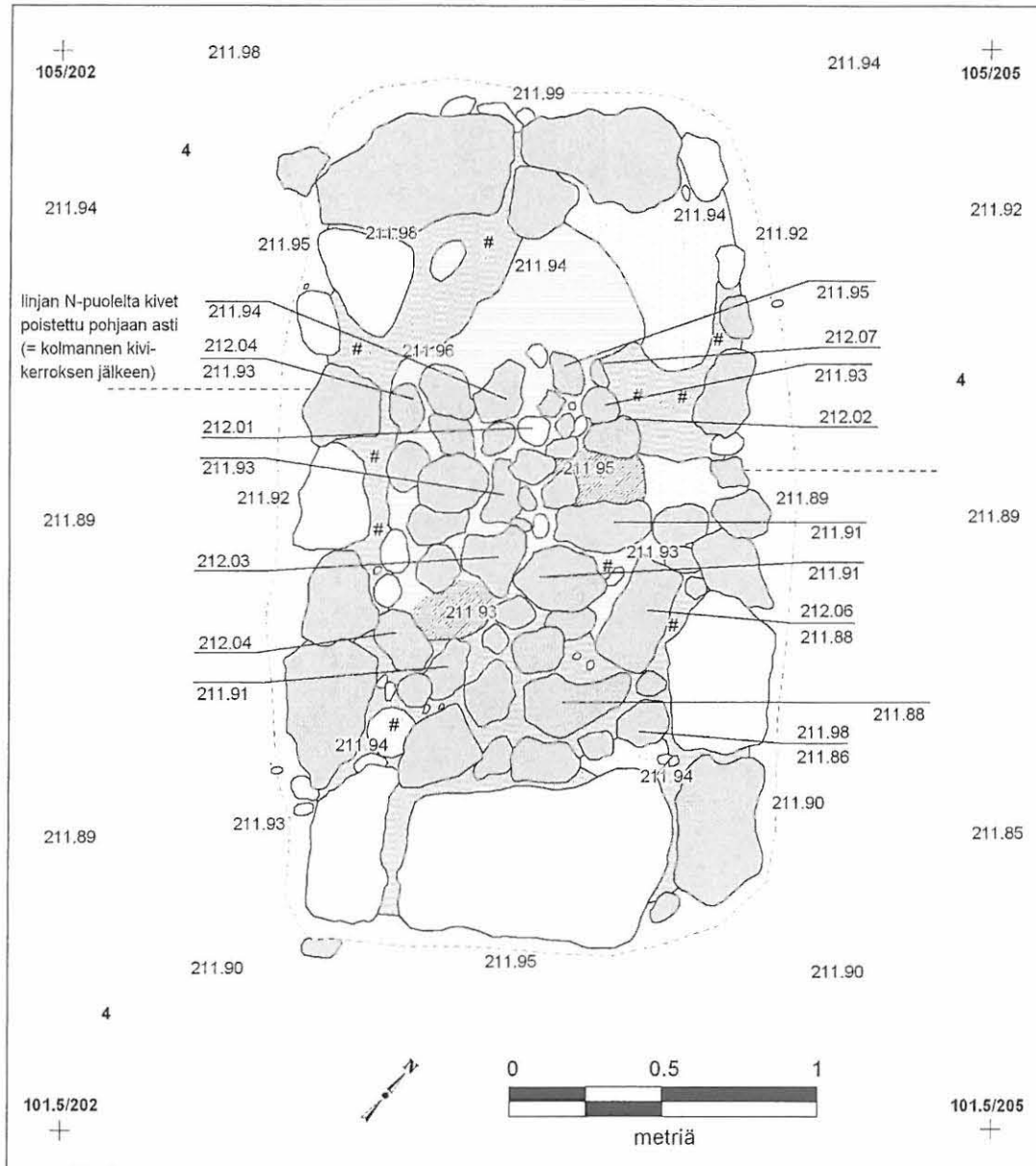
22.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

Digit. S. O'Ceallacháin & K. Nordqvist

	keltaruskea läikikäs hiekka (rikastumiskerros) ja soraa		palanut kivi
	harmaanmusta tahmea hiilensekainen hiekka		kivi
	tummanharmaa hiilen ja noen sekainen hiekka		hiili
	muruksi palanut kivi / palanut hiekka		

Kartta 12

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

Latomus (yks. 2) toisen kivikerroksen jälkeen

1:20

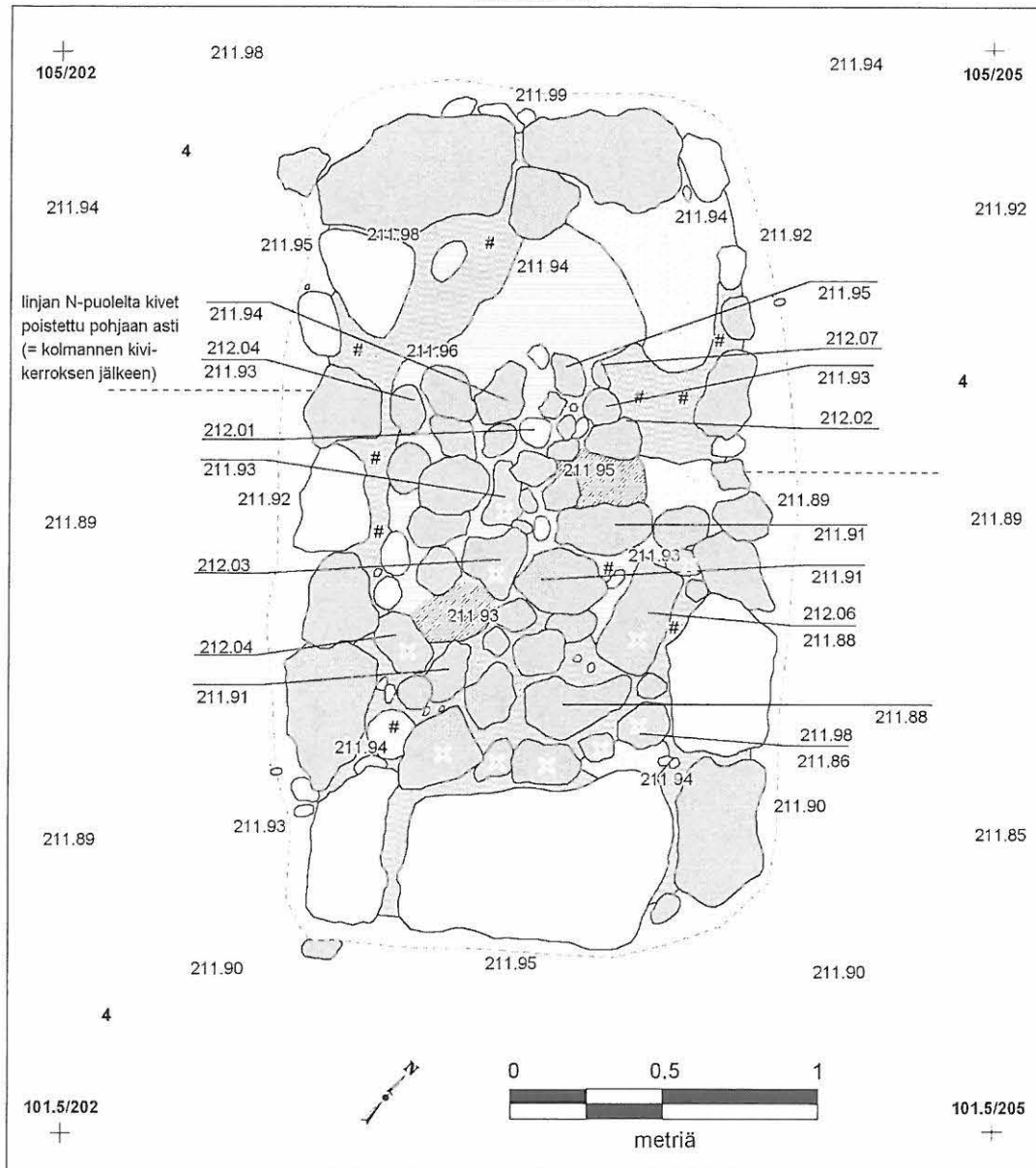
23.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

Digit. S. O'Ceallacháin & K. Nordqvist

	keltaruskea läikikäs hiekka (rikastumiskerros) ja soraa		muruksi palanut kivi / palanut hiekka
	keltaruskea hieman hiilen sekainen hiekka (vrt. 4)		palanut kivi
	harmaanmusta tahmea hiilen ja noen sekainen hiekka		kivi
	punaruskea palanut hieman hiilen ja noen sekainen hiekka		hiili
	heikosti noen sekaisen rikastumiskerroksen raja		

Kartta 13

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

Latomus (yks. 2) toisen kivikerroksen jälkeen

1:20

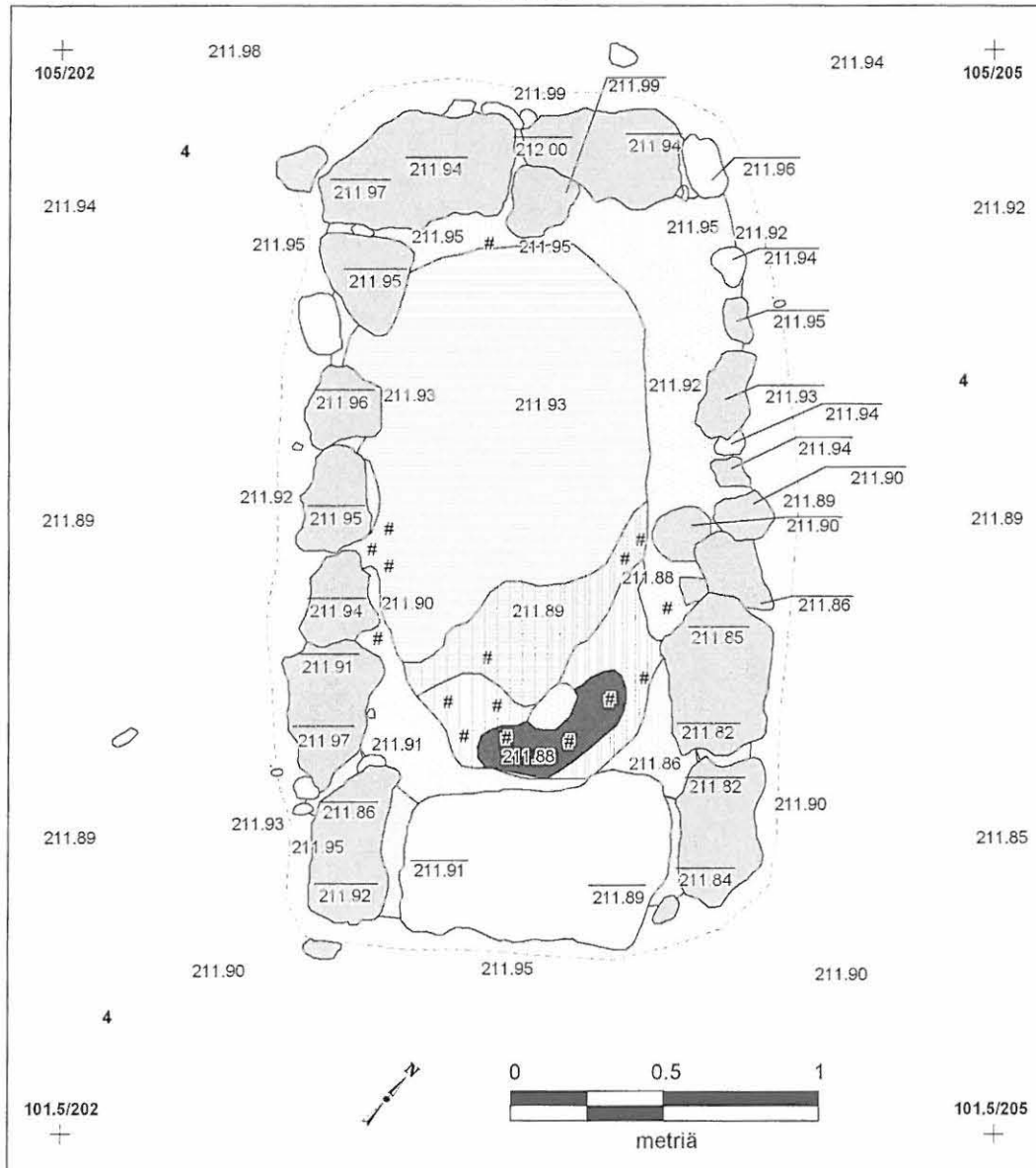
23.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

Digit. S. O'Ceallacháin & K. Nordqvist

	keltaruskea läikikäs hiekka (rikastumiskerros) ja soraa		muruksi palanut kivi / palanut hiekka
	keltaruskea hieman hiilen sekainen hiekka (vrt. 4)		palanut kivi
	harmaanmusta tahmea hiilen ja noen sekainen hiekka		kivi
	punaruskea palanut hieman hiilen ja noen sekainen hiekka		hiili
	heikosti noen sekaisen rikastumiskerros raja		kivi jonka alla rikastumiskerros

Kartta 14

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

Latomus (yks. 2) kolmannen kivikerroksen jälkeen

1:20

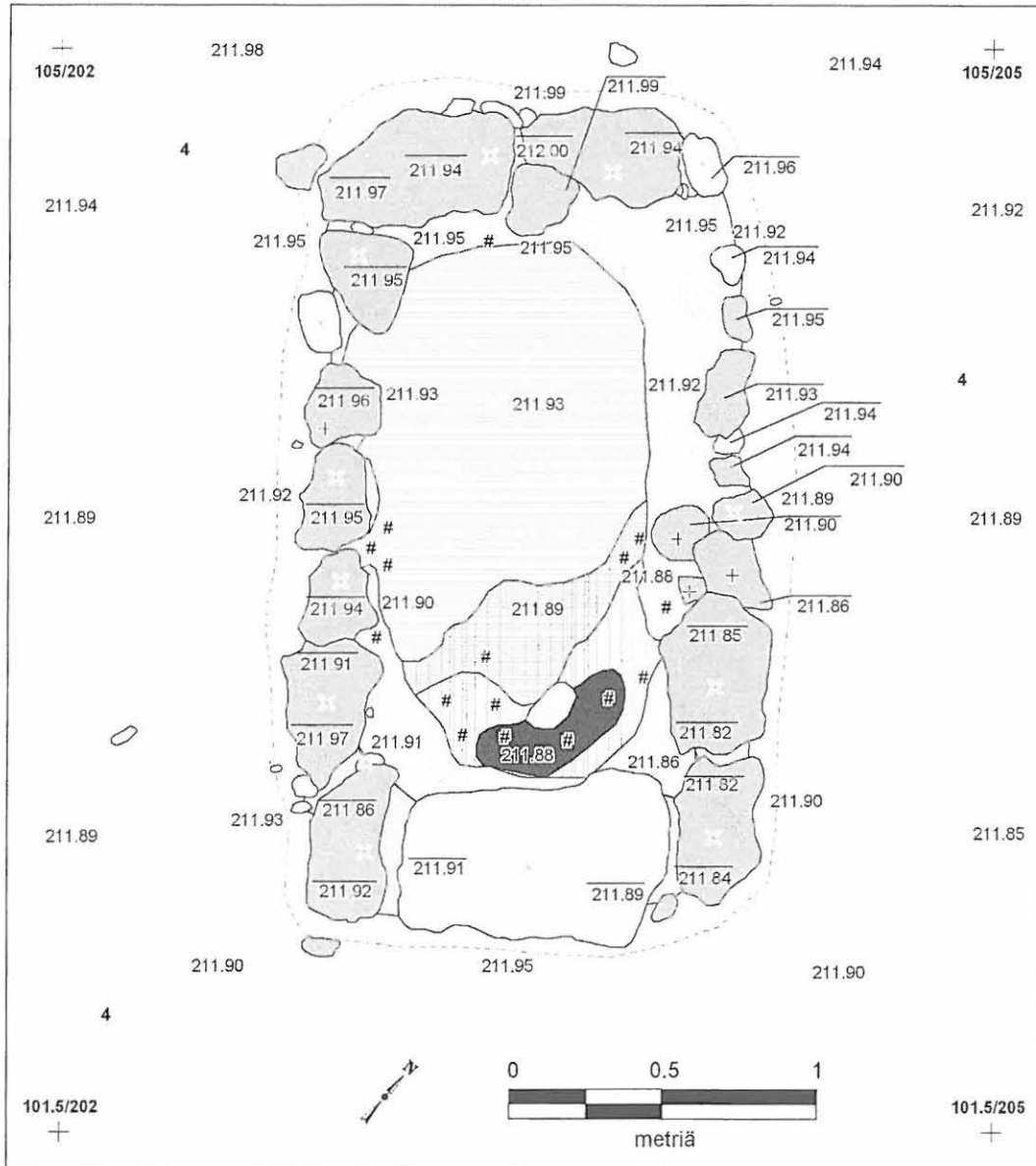
24.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

Digit. S. O'Ceallacháin & K. Nordqvist

	keltaruskea läikikäs hiekka (rikastumiskerros) ja soraa		läikikäs punainen palanut ja harmaa noen sekainen hiekka
	keltaruskea hieman hiilen sekainen hiekka (vrt. 4)		musta hiilen sekainen hiekka
	harmaanruskea hiilen ja noen sekainen hiekka		palanut kivi
	punaruskea palanut hieman hiilen ja noen sekainen hiekka		kivi
	harmaa hieman hiilen ja noen sekainen hiekka		hiili
	heikosti noen sekaisen rikastumiskerroksen raja		

Kartta 15

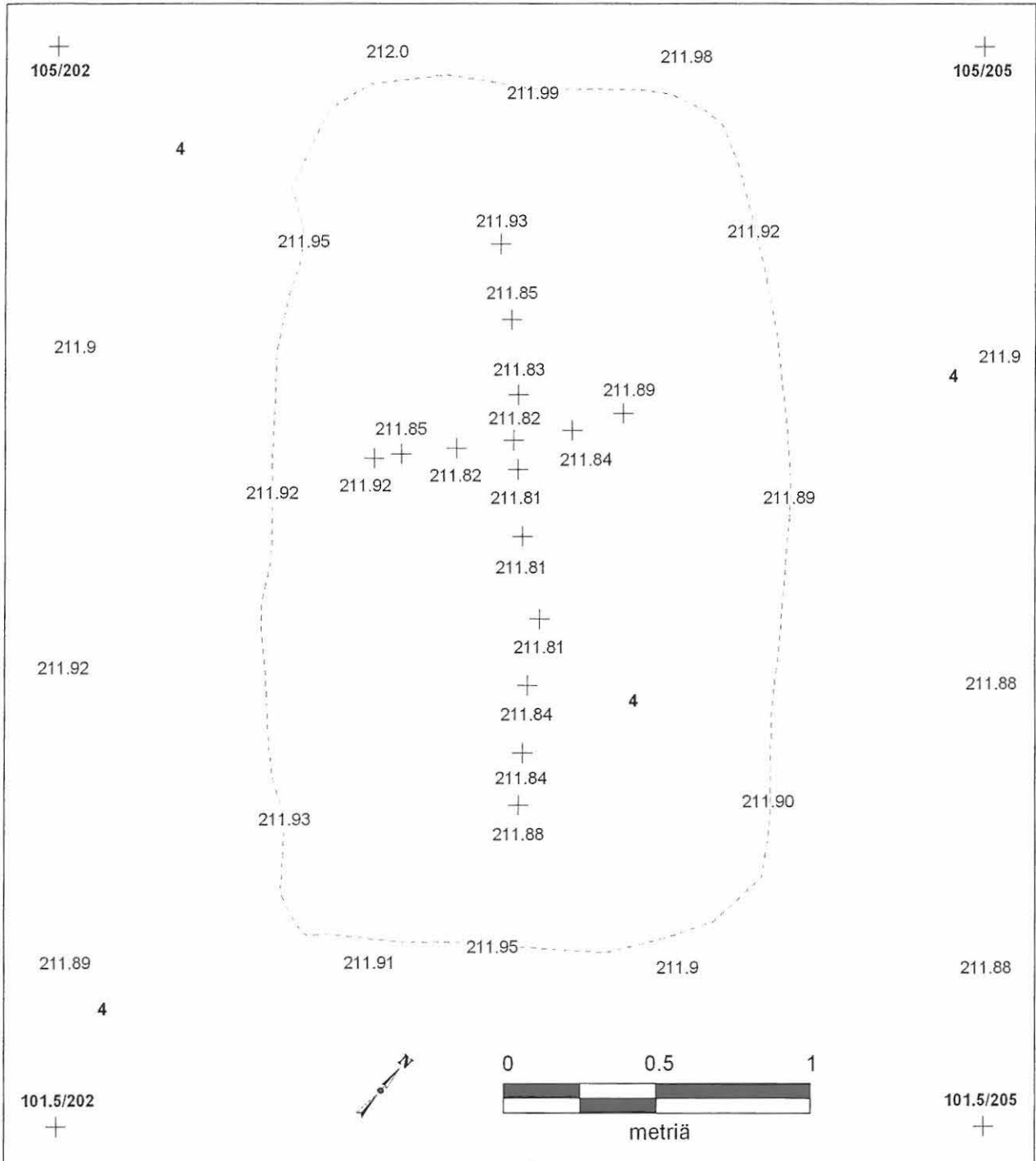

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007
 Latomus (yks. 2) kolmannen kivikerroksen jälkeen
 1:20
 24.08.2007
 Piirt. K. Nordqvist
 Digit. S. O'Ceallacháin & K. Nordqvist

	keltaruskea läikikäs hiekka (rikastumiskerros) ja soraa		läikikäs punainen palanut ja harmaa noen sekainen hiekka
	keltaruskea hieman hiilen sekainen hiekka (vrt. 4)		musta hiilen sekainen hiekka
	harmaanruskea hiilen ja noen sekainen hiekka		palanut kivi
	punaruskea palanut hieman hiilen ja noen sekainen hiekka		kivi
	harmaa hieman hiilen ja noen sekainen hiekka		hiili
	kivi jonka alla hiiltä		kivi jonka alla rikastumiskerros
	heikosti noen sekaisen rikastumiskerroksen raja		

Kartta 16

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

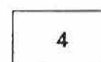
P. Halinen 2007

Latomuksen (yks. 2) pohjavaaitukset

1:20

24.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

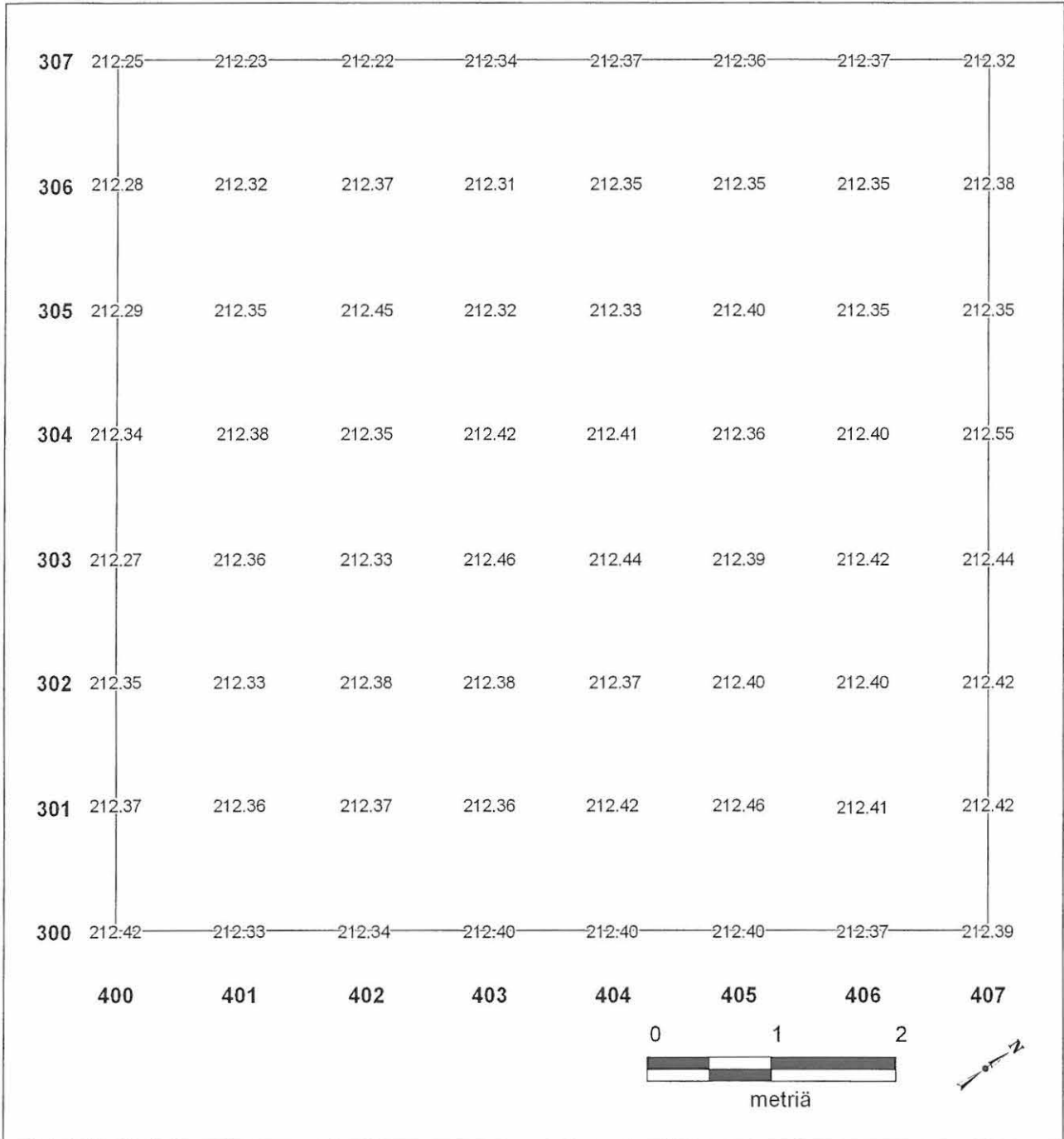

keltaruskea läikikäs hiekka
(rikastumiskerros) ja soraa

nokisen / palaneen maan raja

Kartta 17

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

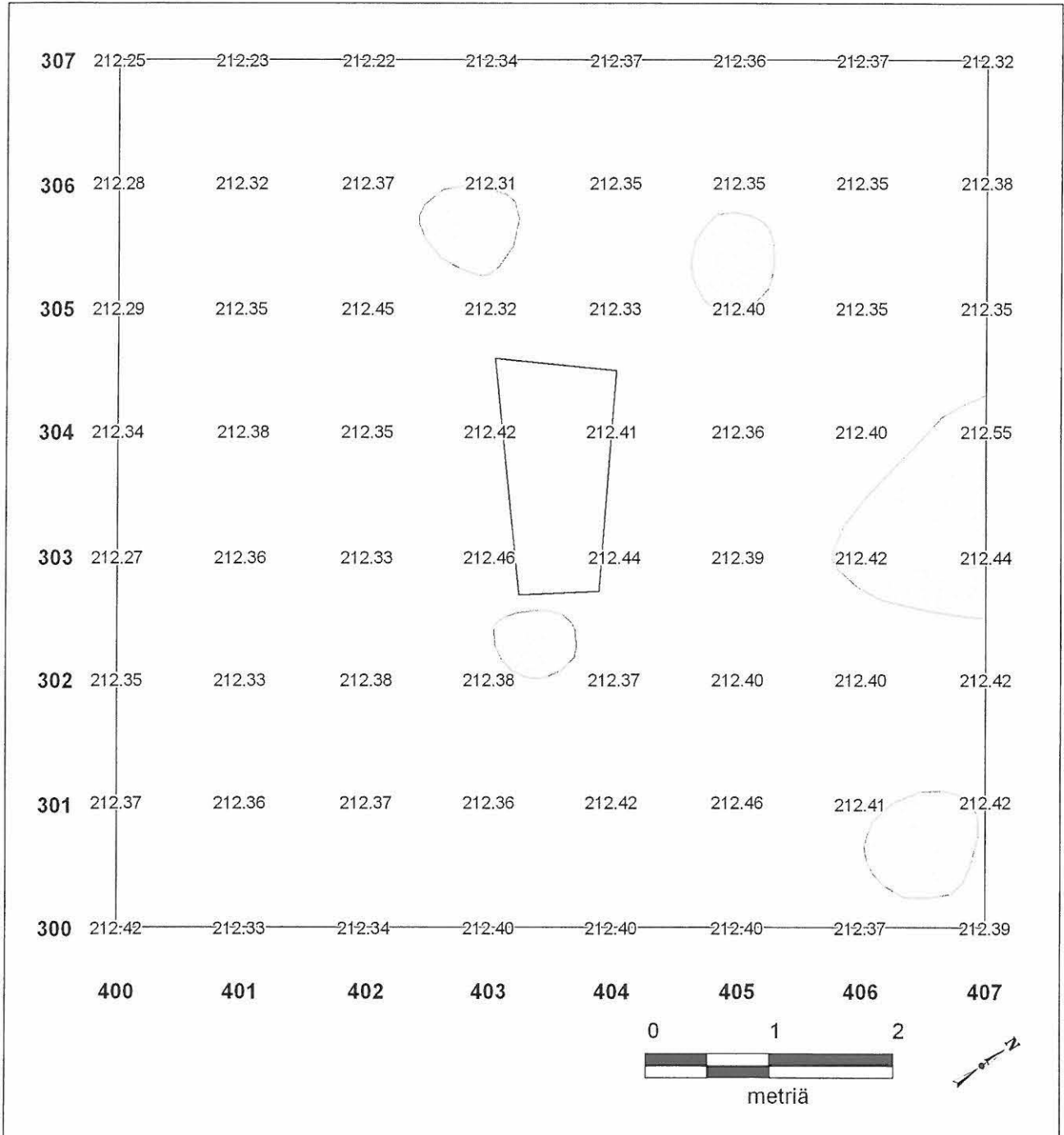
Pintavaaitukset

1:50

17.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

Kartta 18

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

Pintavaaitukset

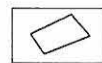
1:50

17.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

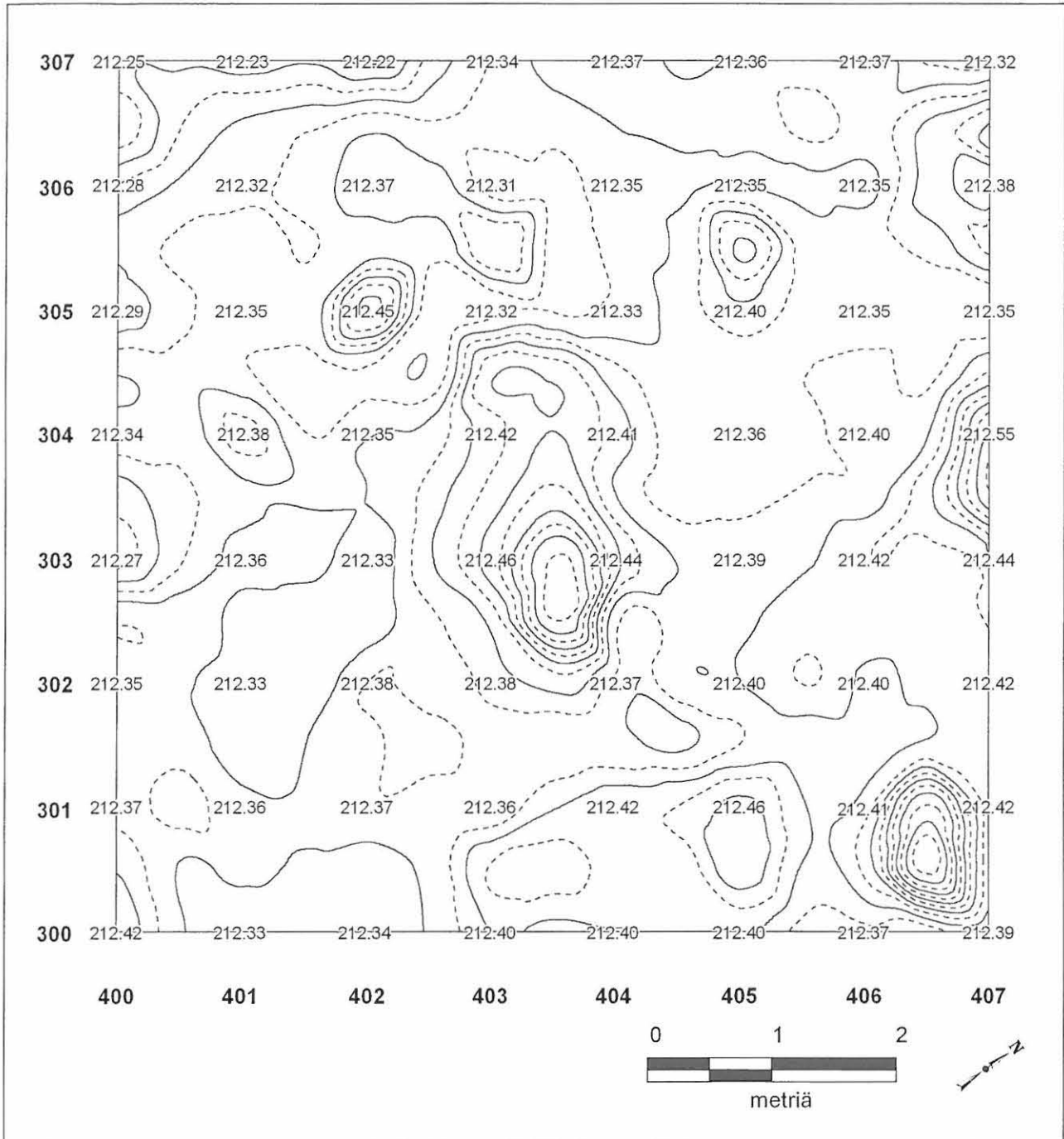

tunturikoivumättäitä ja mäntyjä

latomus

Kartta 19

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

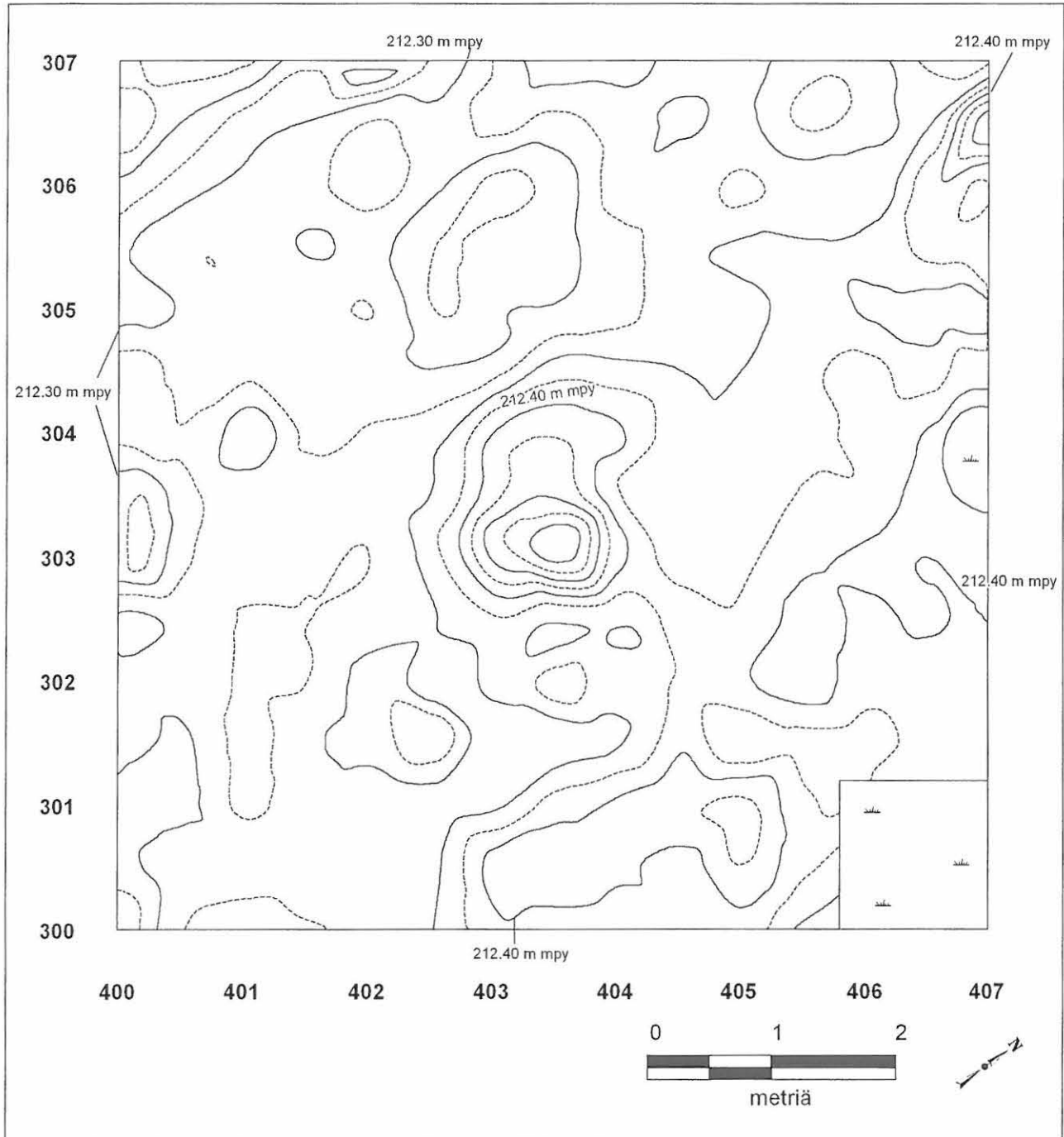
Pintavaaitukset (korkeuskäyrät 2.5 cm välein)

1:50

17.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

Kartta 20

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

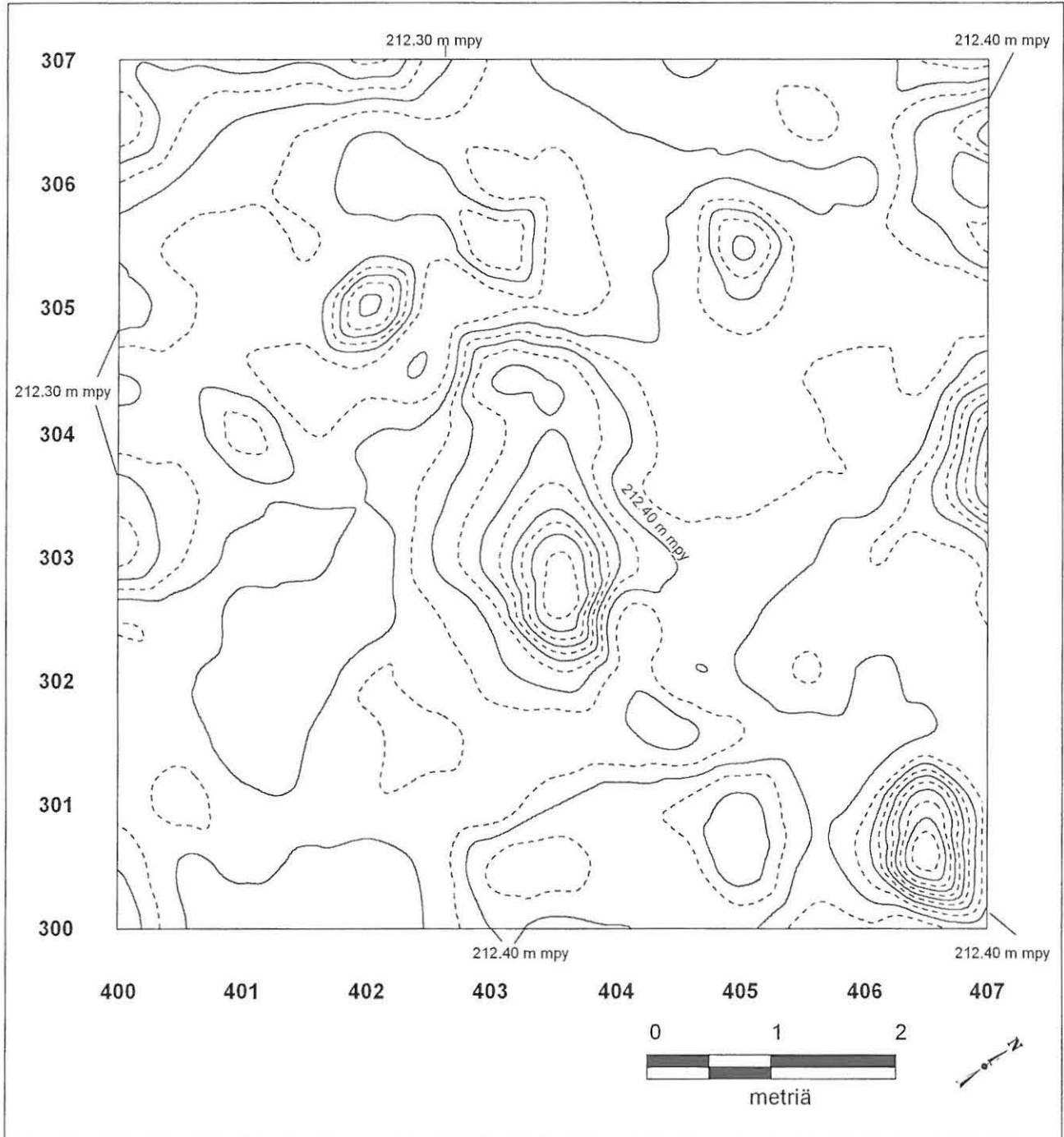
Alueen pinta turpeen (yks. 1) poistamisen jälkeen (korkeuskäyrät 2.5 cm välein)

1:50

21.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

Kartta 21

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

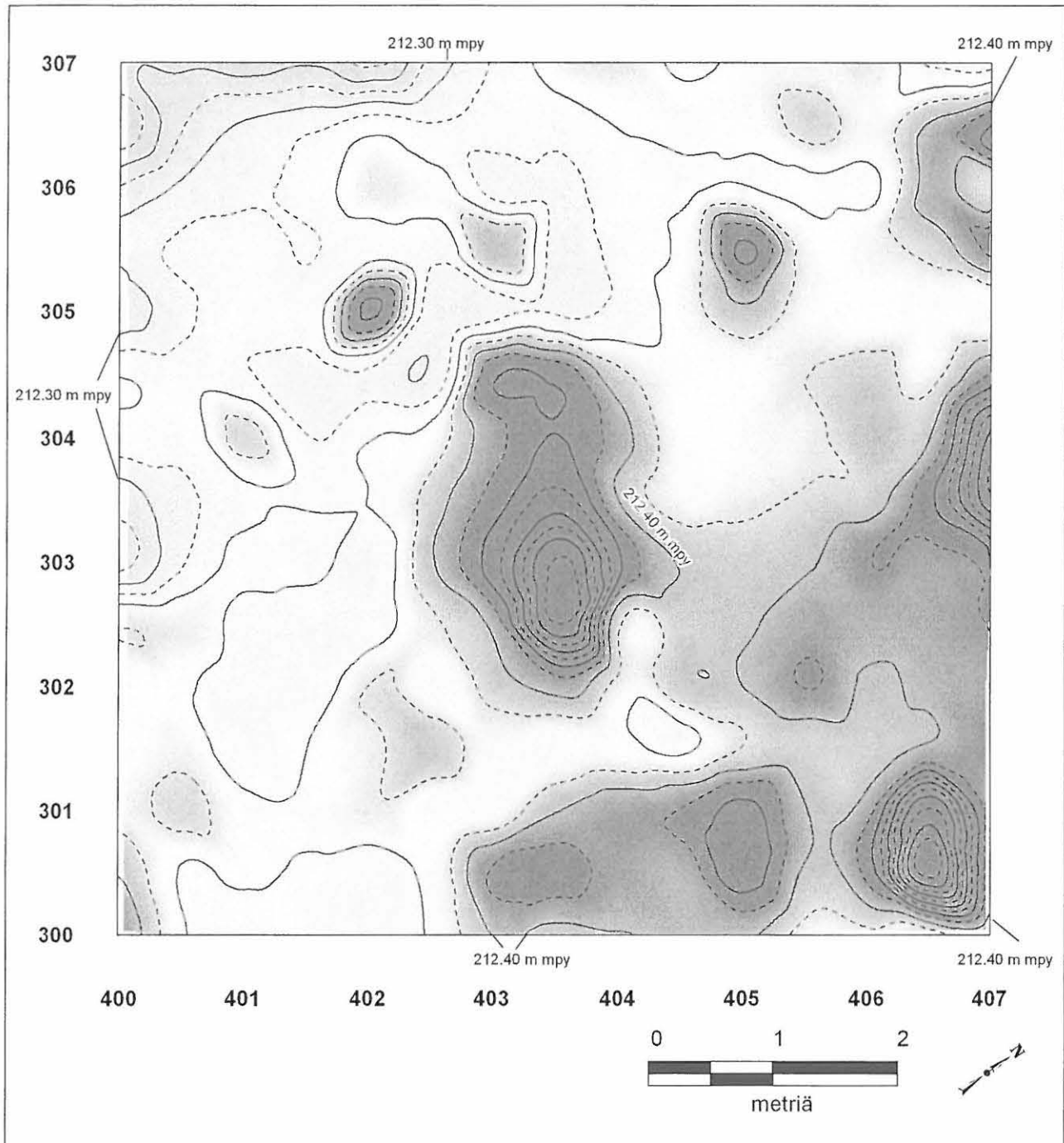
Alueen pinta ennen turpeen (yks. 1) poistamista (korkeuskäyrät 2.5 cm välein)

1:50

17.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

Kartta 22

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

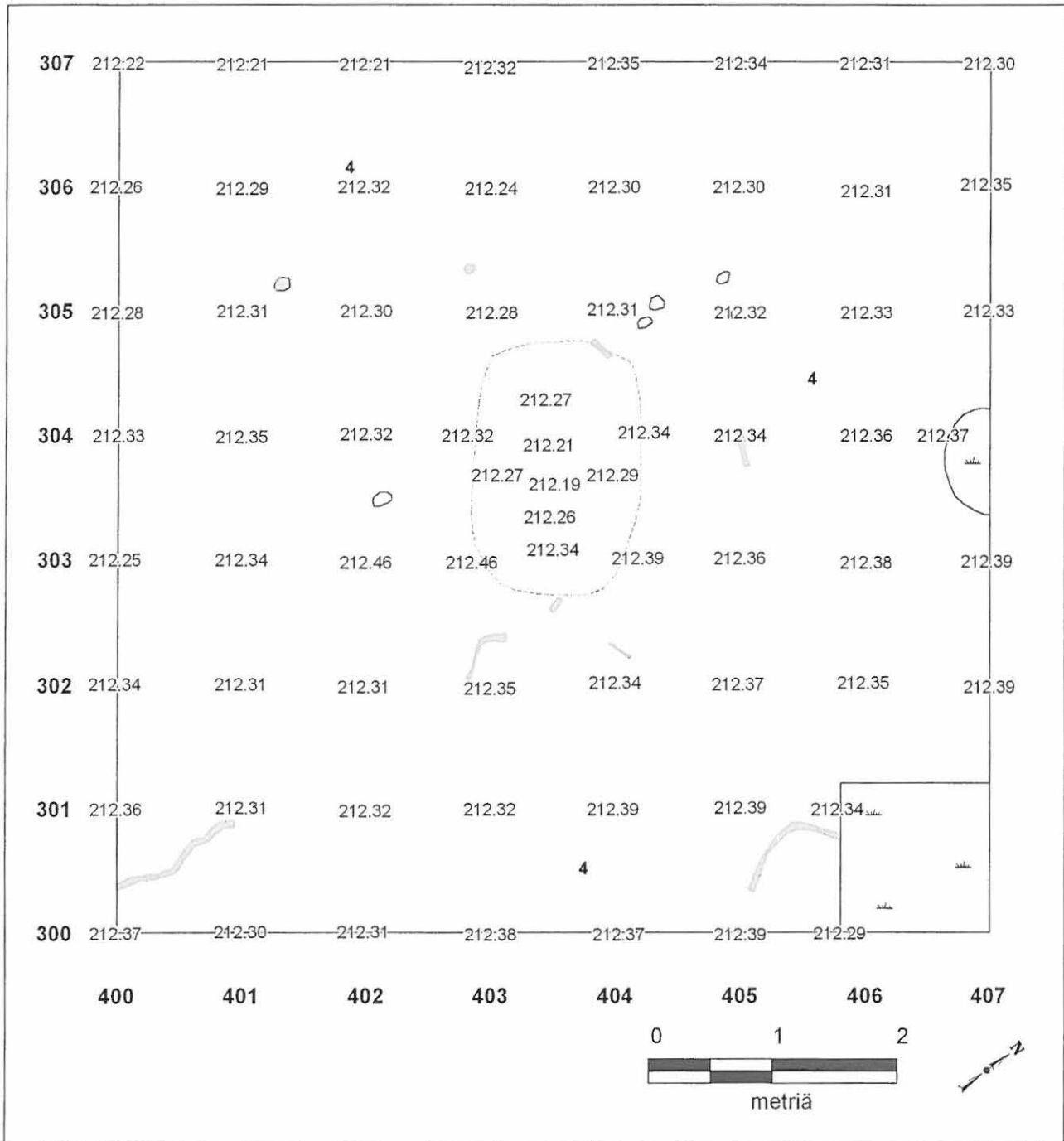
Alueen pinta ennen turpeen (yks. 1) poistamista (korkeuskäyrät 2.5 cm välein)

1:50

17.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

Kartta 23

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

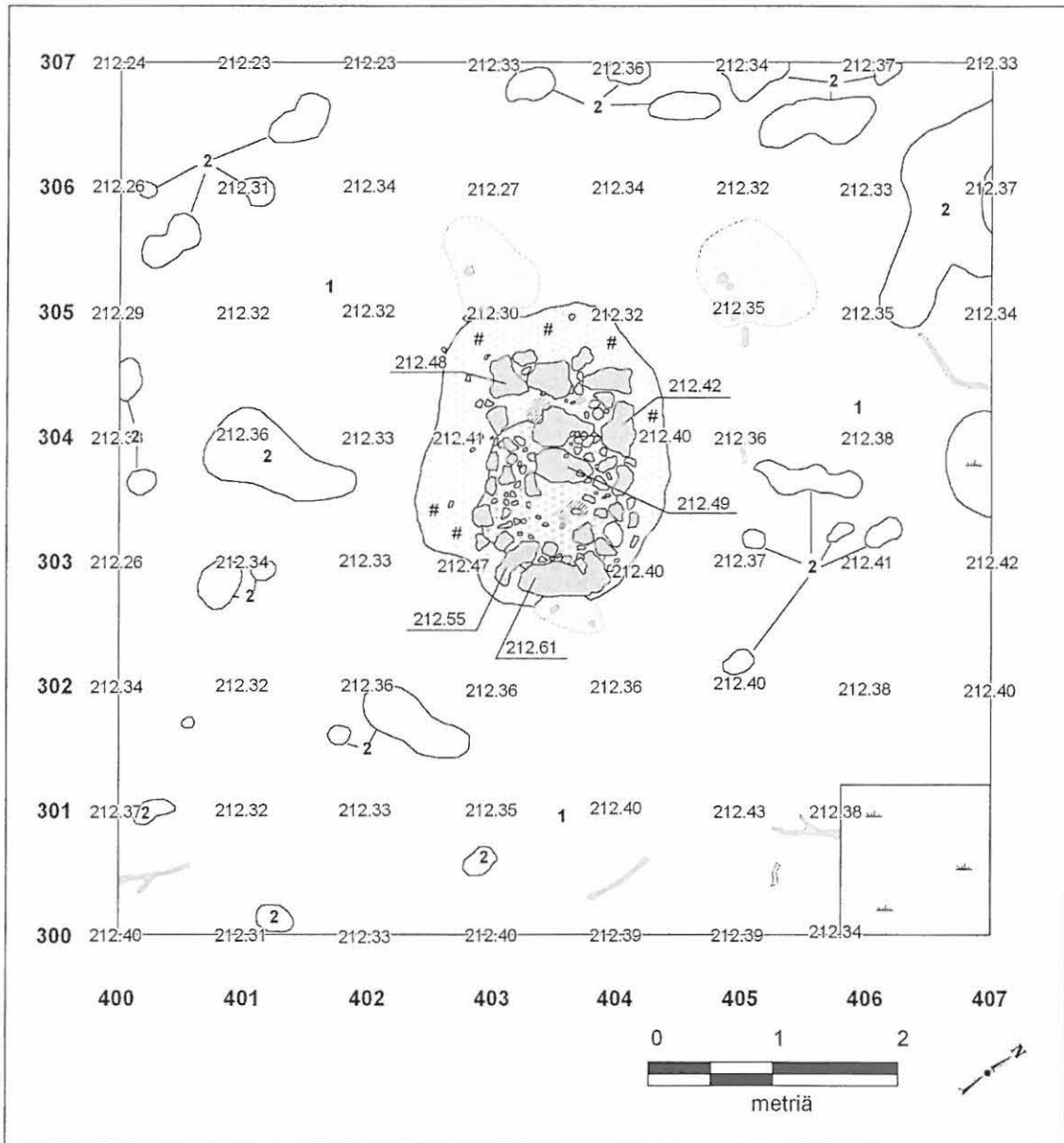
Pohjavaaitukset

1:50

24.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

Kartta 24

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

Alue turpeen (yks. 1) poistamisen jälkeen
1:50

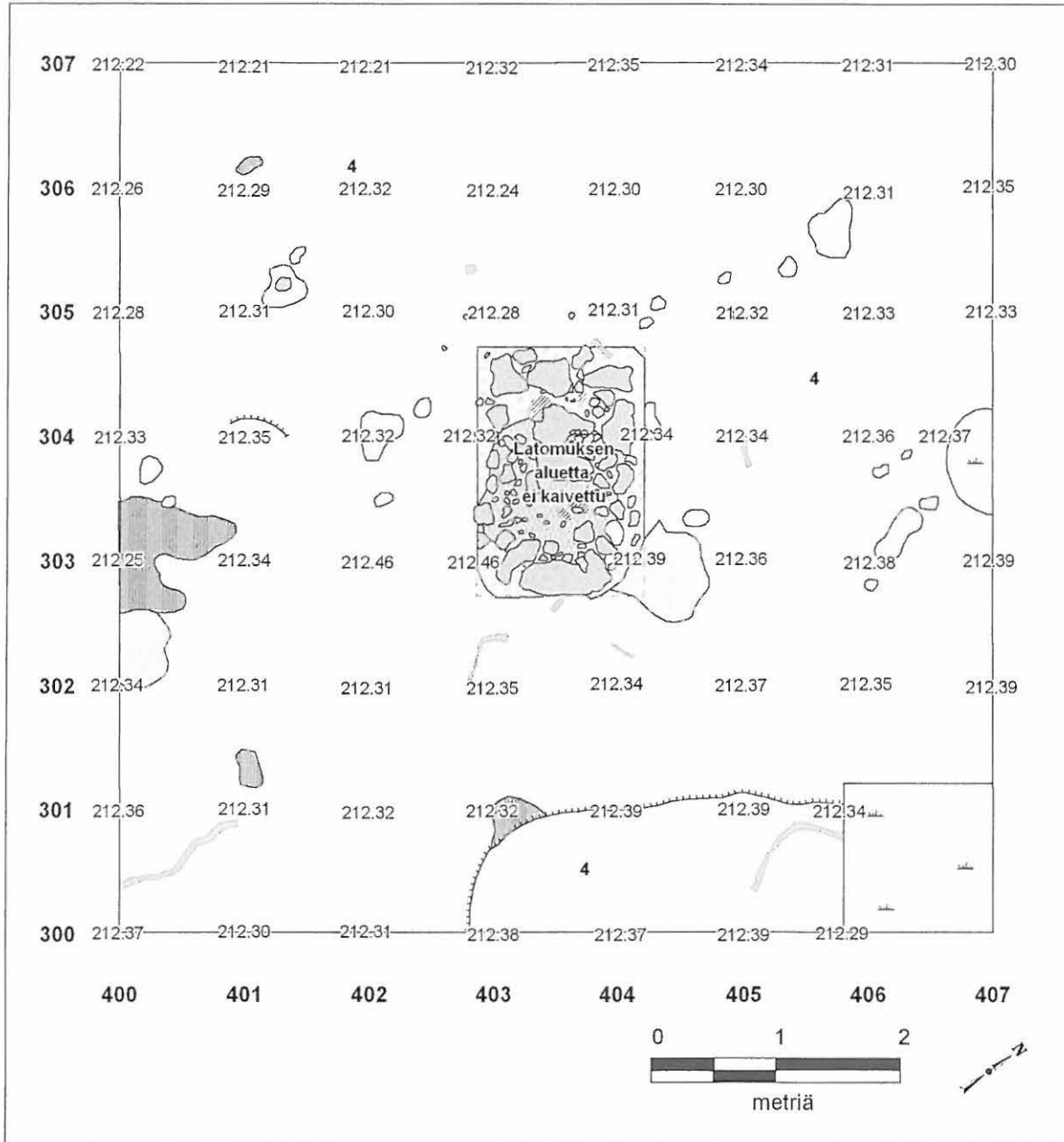
21.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

Digit. S. O'Ceallacháin & K. Nordqvist

1	harmaa hiekka (huuhtoutumiskerros)		palanut kivi
2	keltaruskea hiekka (rikastumis- kerroksen pinta)		kivi
	tummanharmaa hiilen sekainen hiekka		juuri / juuren aiheuttama häiriö
	tumma ruskeanharmaa tah- mea hiilen sekainen hiekka	#	hiili
	muruksi palanut kivi / palanut hiekka		

Kartta 25

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

Alue huuhtoutumiskerroksen (yks. 3) jälkeen

1:50

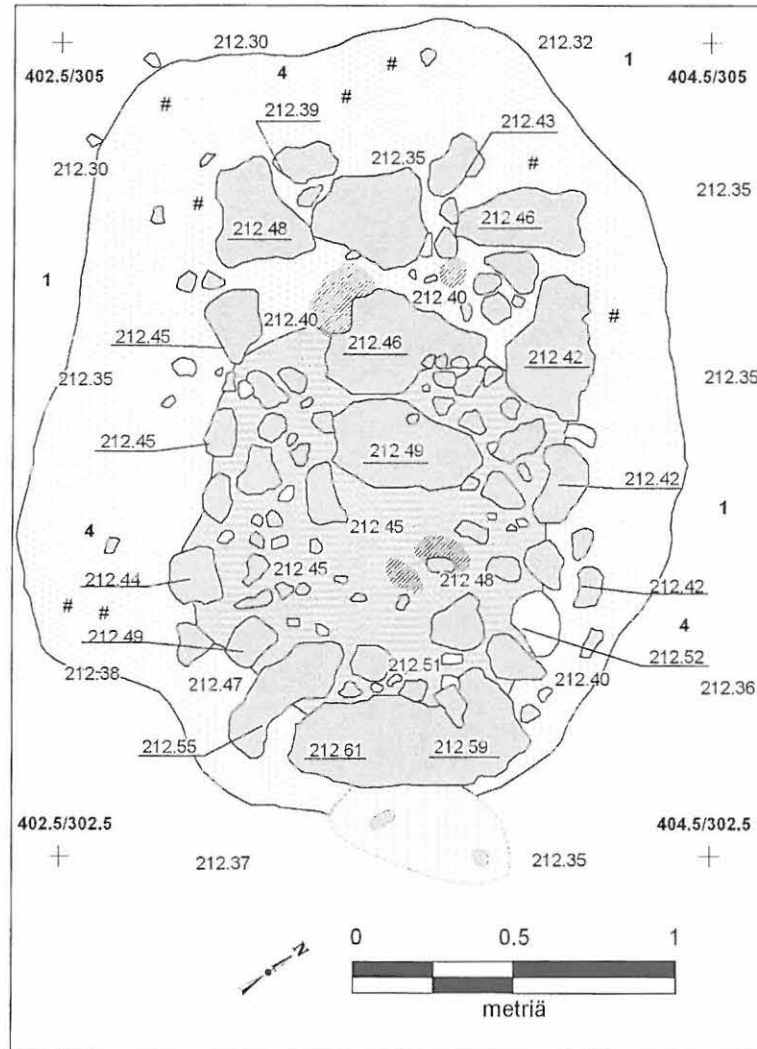
23.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

Digit S. O'Ceallacháin & K. Nordqvist

	keltaruskea läikikäs hiekka (rikastumiskerros) ja soraa		palanut kivi
	punainen hiekka (kulttuurimaa)		kivi
	musta humuksen sekainen karkea hiekka		juuri
	raja jossa huuhtoutumiskerros jatkuu rikastumiskerroksen alle		

Kartta 26

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

Latomus (yks. 2) turpeen (yks. 1) poistamisen jälkeen

1:20

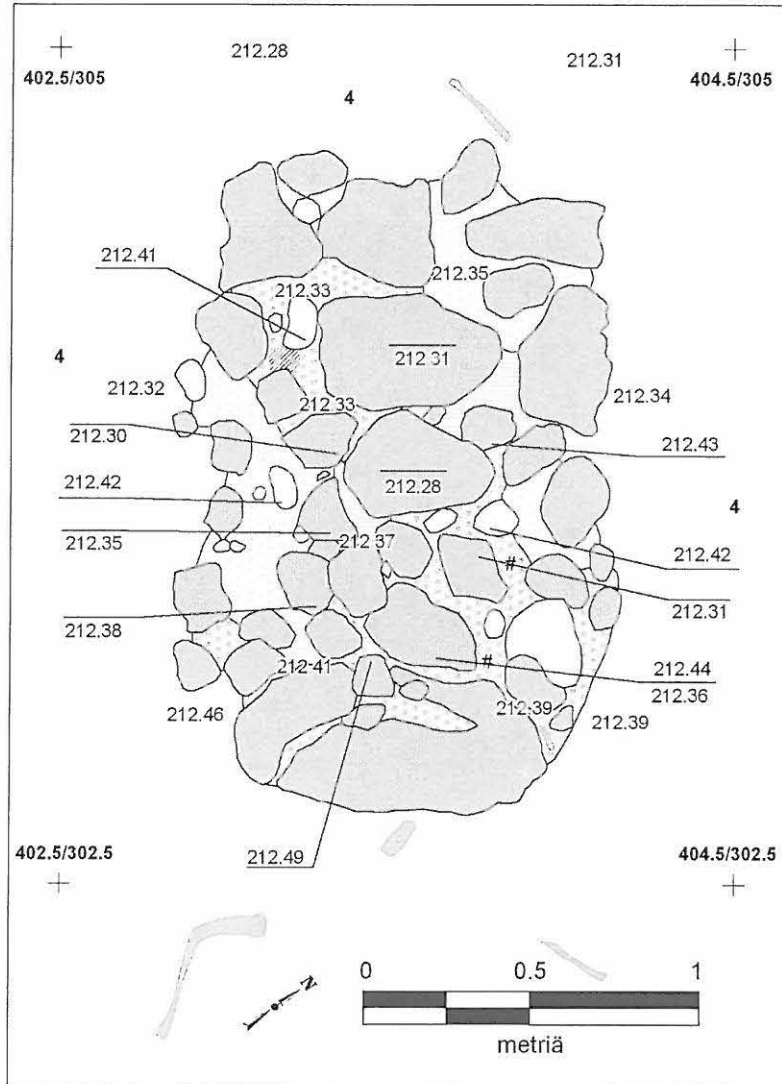
21.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

Digit. S. O'Ceallacháin & K. Nordqvist

	harmaa hiekka (huuhtoutumiskerros)		palanut kivi
	tummanharmaa hiilen sekainen hiekka		kivi
	tumma ruskeanharmaa tah- mea hiilen sekainen hiekka		juuri / juuren aiheuttama häiriö
	muruksi palanut kivi / palanut hiekka		hiili

Kartta 27

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

Latomus (yks. 2) ensimmäisen kivikerroksen jälkeen

1:20

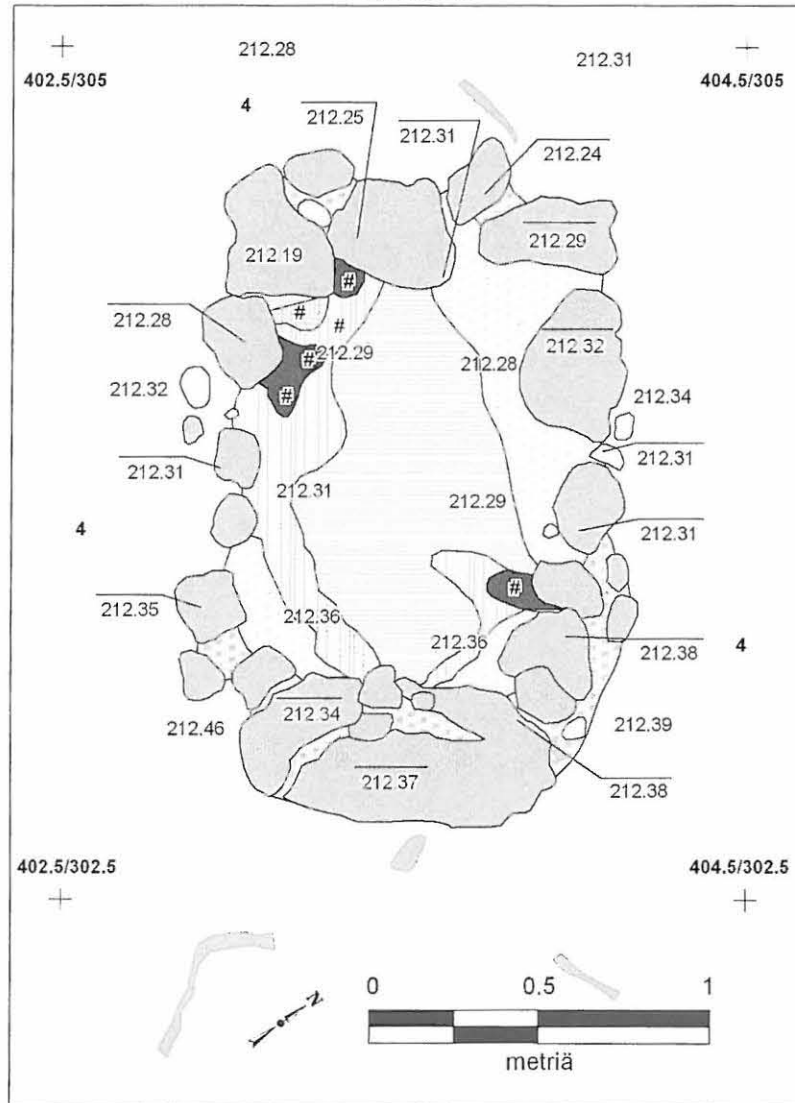
23.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

Digit. S. O'Ceallacháin & K. Nordqvist

4	keltaruskea läikikäs hiekka (rikastumiskerros) ja soraa		palanut kivi
	tummanruskea heikosti hiilen ja noen sekainen hiekka		kivi
	keltaruskea heikosti hiilen sekainen hiekka (vrt. 4)		juuri
	punaruskea palanut hiekka	#	hiili
	muruksi palanut kivi / palanut hiekka		

Kartta 28

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

Latomus (yks. 2) toisen kivikerroksen jälkeen

1:20

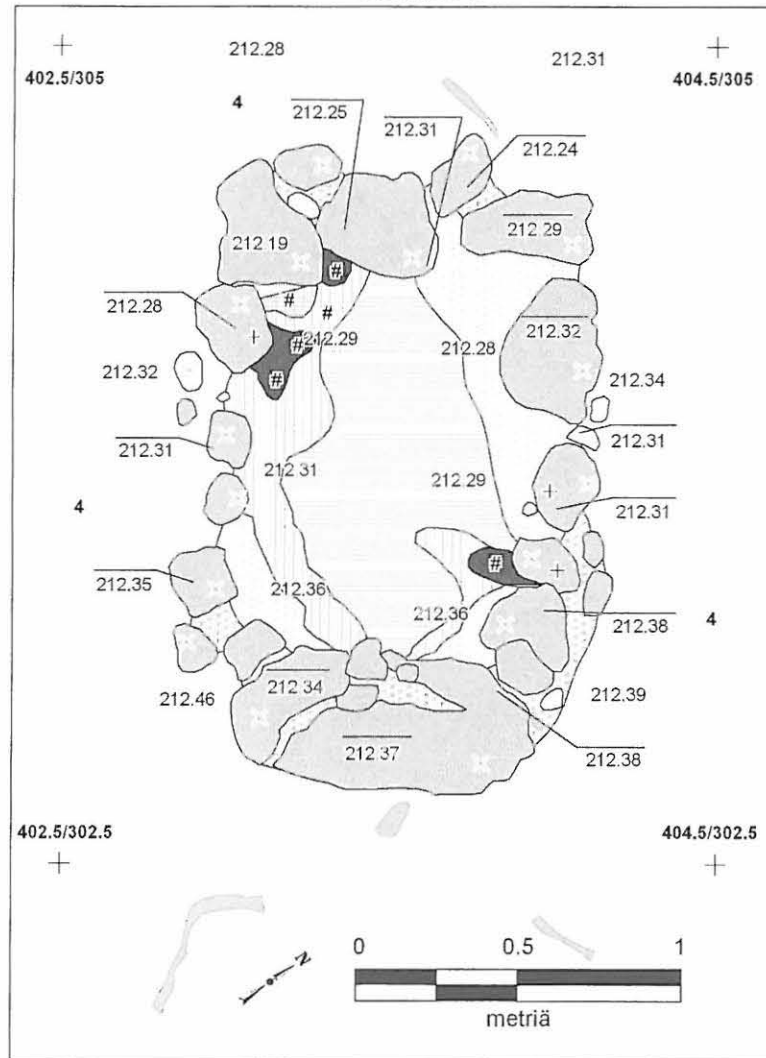
24.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

Digit. S. O'Ceallacháin & K. Nordqvist

	keltaruskea läikikäs hiekka (rikastumiskerros) ja soraa		palanut kivi
	tummanruskea heikosti hiilen ja noen sekainen hiekka		kivi
	keltaruskea heikosti hiilen sekainen hiekka (vrt. 4)		juuri
	punaruskea palanut hiekka		hiili
	ruskeanharmaa heikosti noen sekainen hiekka		
	musta hiilen sekainen hiekka		

Kartta 29

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

Latomus (yks. 2) toisen kivikerroksen jälkeen

1:20

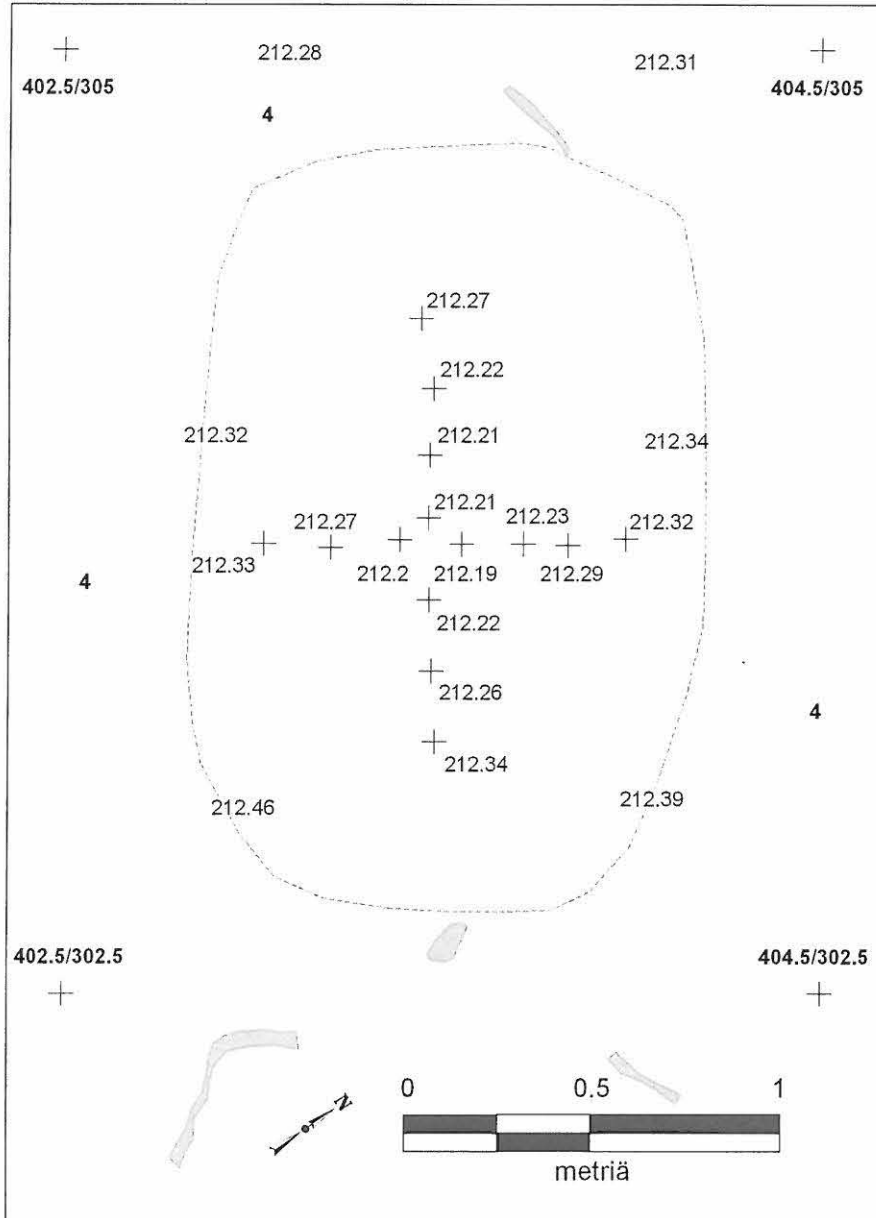
24.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

Digit. S. O'Ceallacháin & K. Nordqvist

	keltaruskea läikikäs hiekka (rikastumiskerros) ja soraa		palanut kivi
	tummanruskea heikosti hiilen ja noen sekainen hiekka		kivi
	keltaruskea heikosti hiilen sekainen hiekka (vrt. 4)		juuri
	punaruskea palanut hiekka		hiili
	ruskeanharmaa heikosti noen sekainen hiekka		kivi jonka alla rikastumiskerros
	musta hiilen sekainen hiekka		kivi jonka alla hiiltä

Kartta 30

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

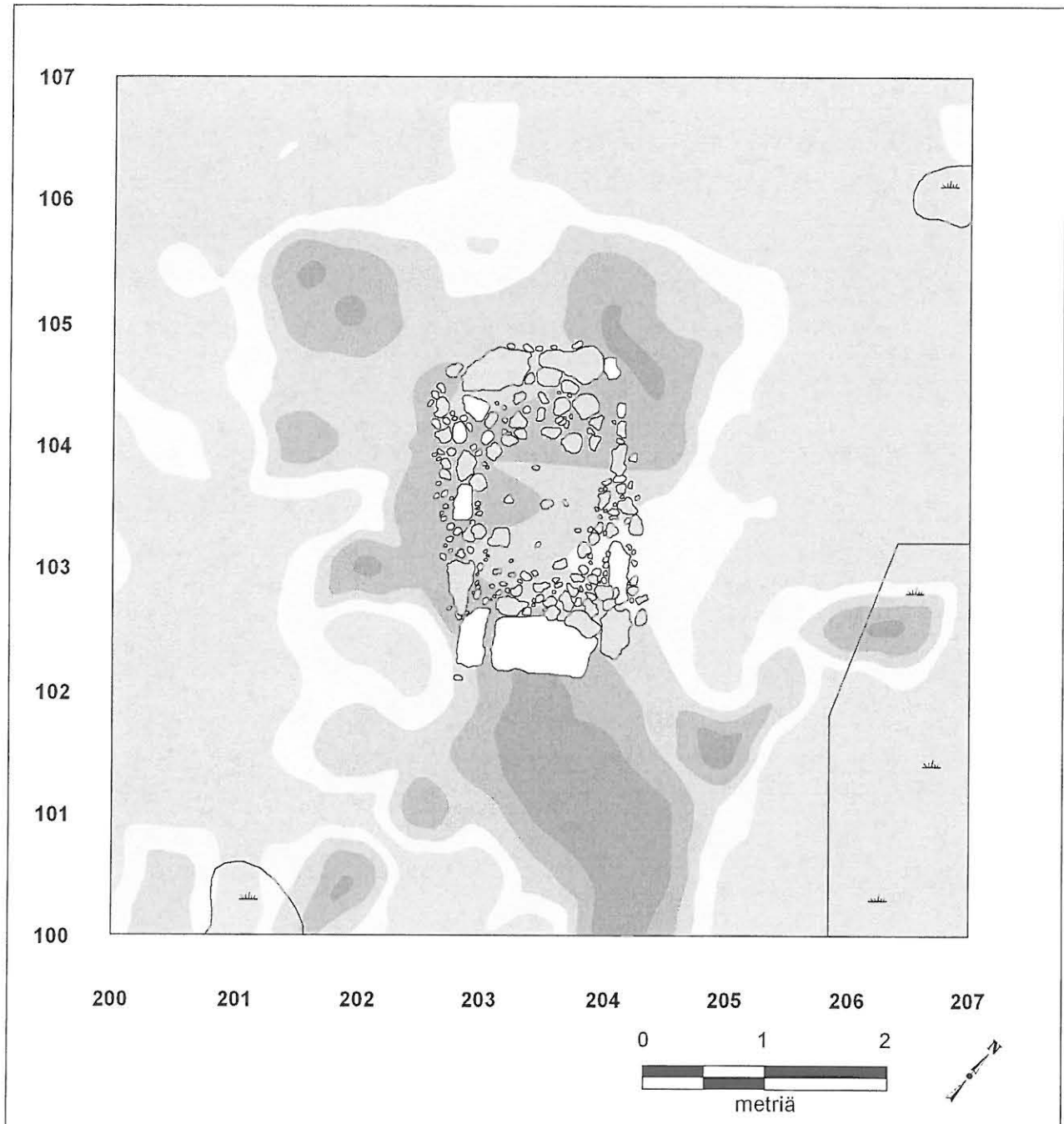
Latomuksen (yks. 2) pohjavaaitukset
1:20

24.08.2007

Piirt. K. Nordqvist

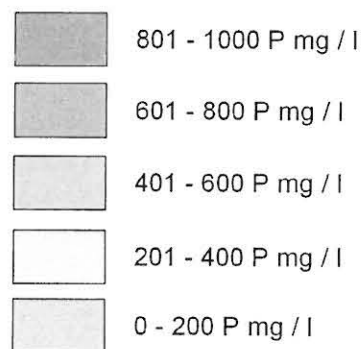

Kartta 31

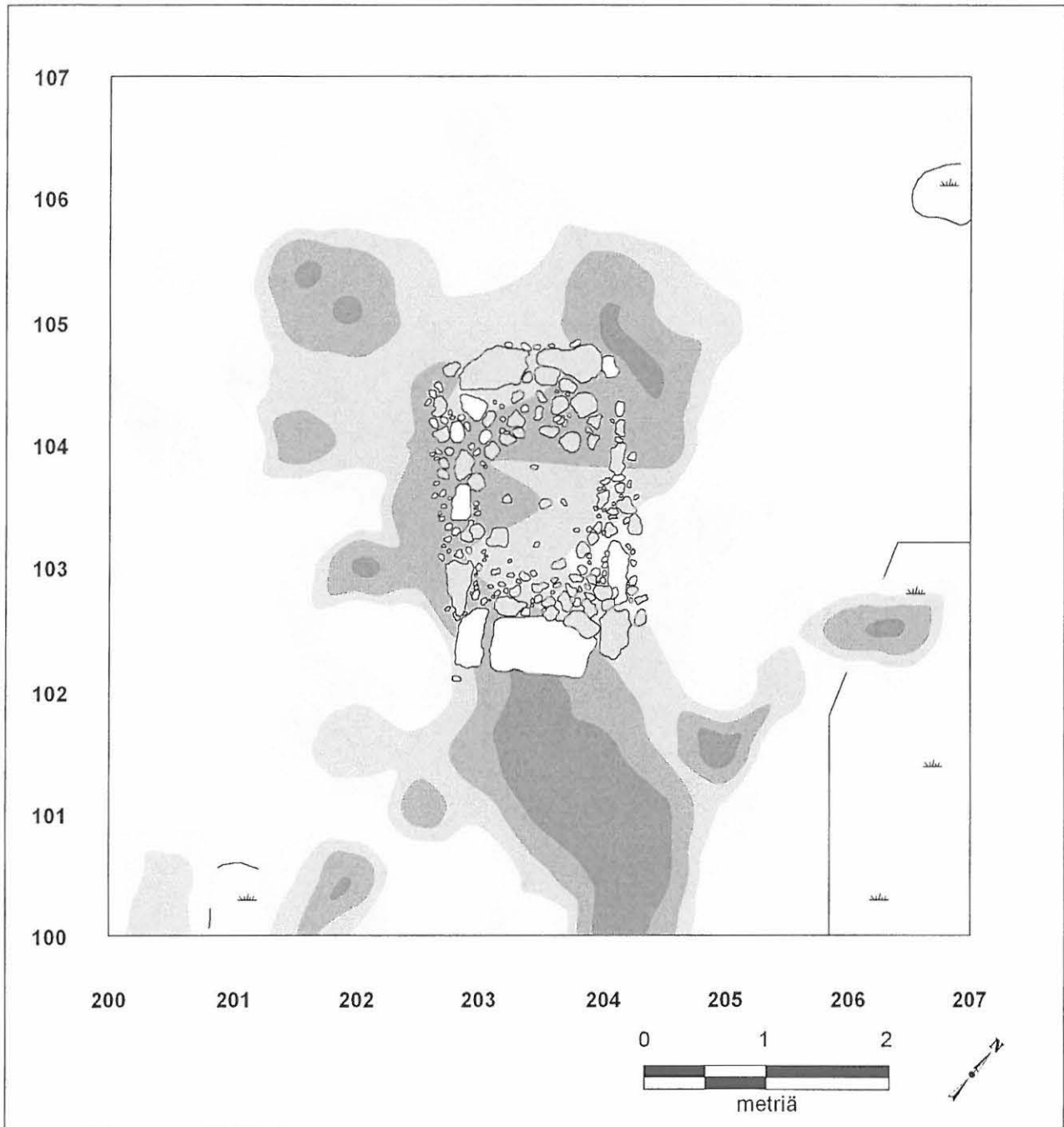

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007
 Fosfaattinäytteet
 1:50
 Piirt. K. Nordqvist

Kartta 32

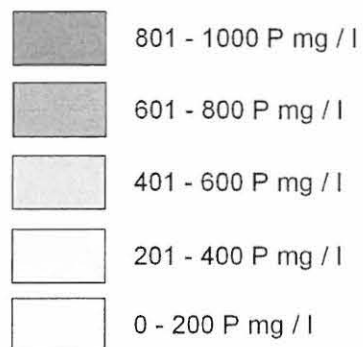
Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

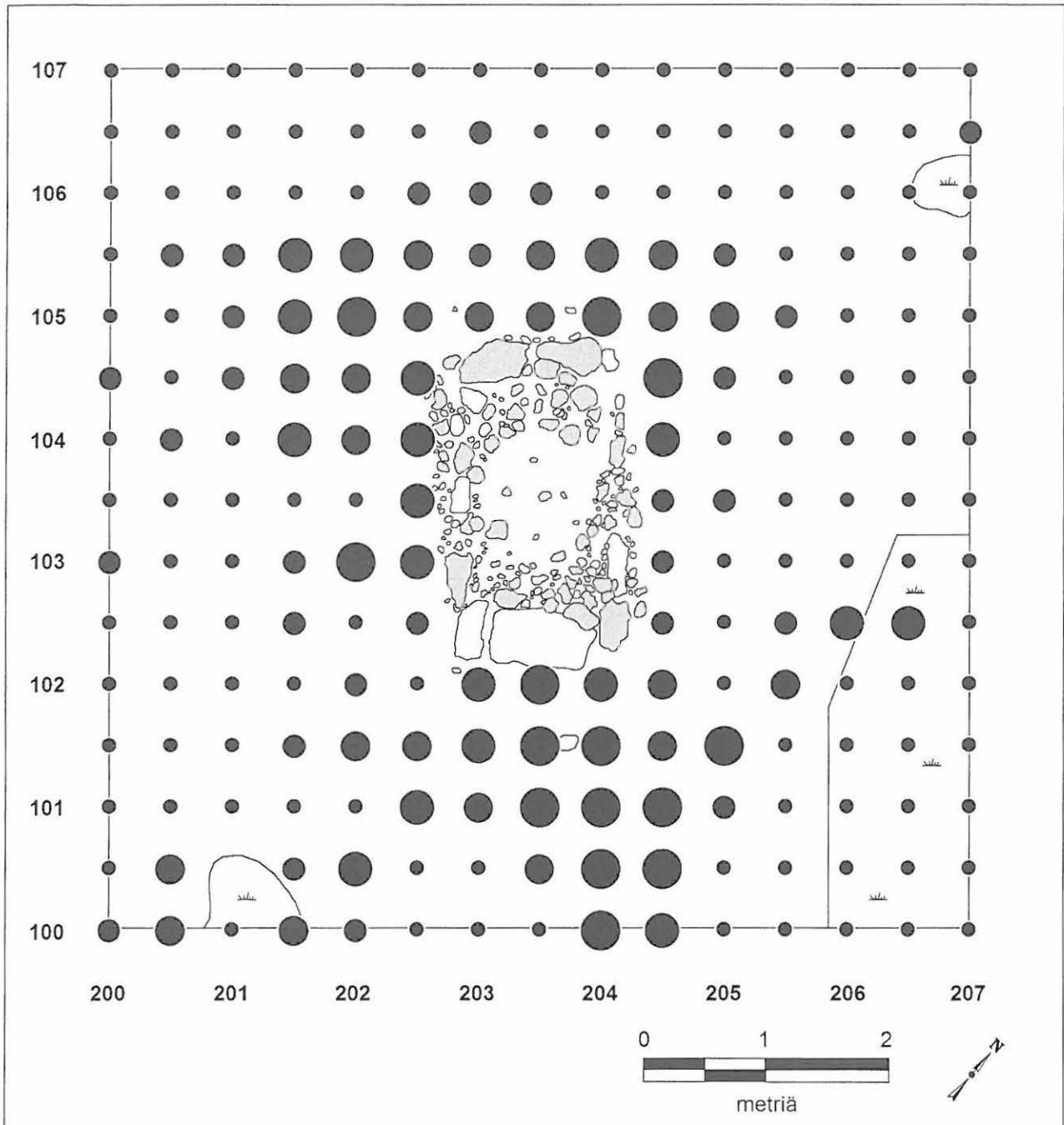
Fosfaattinäytteet

1:50

Piirt. K. Nordqvist

Kartta 33

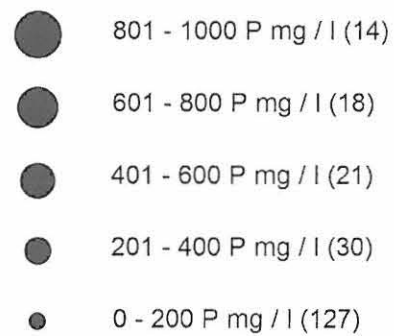
Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

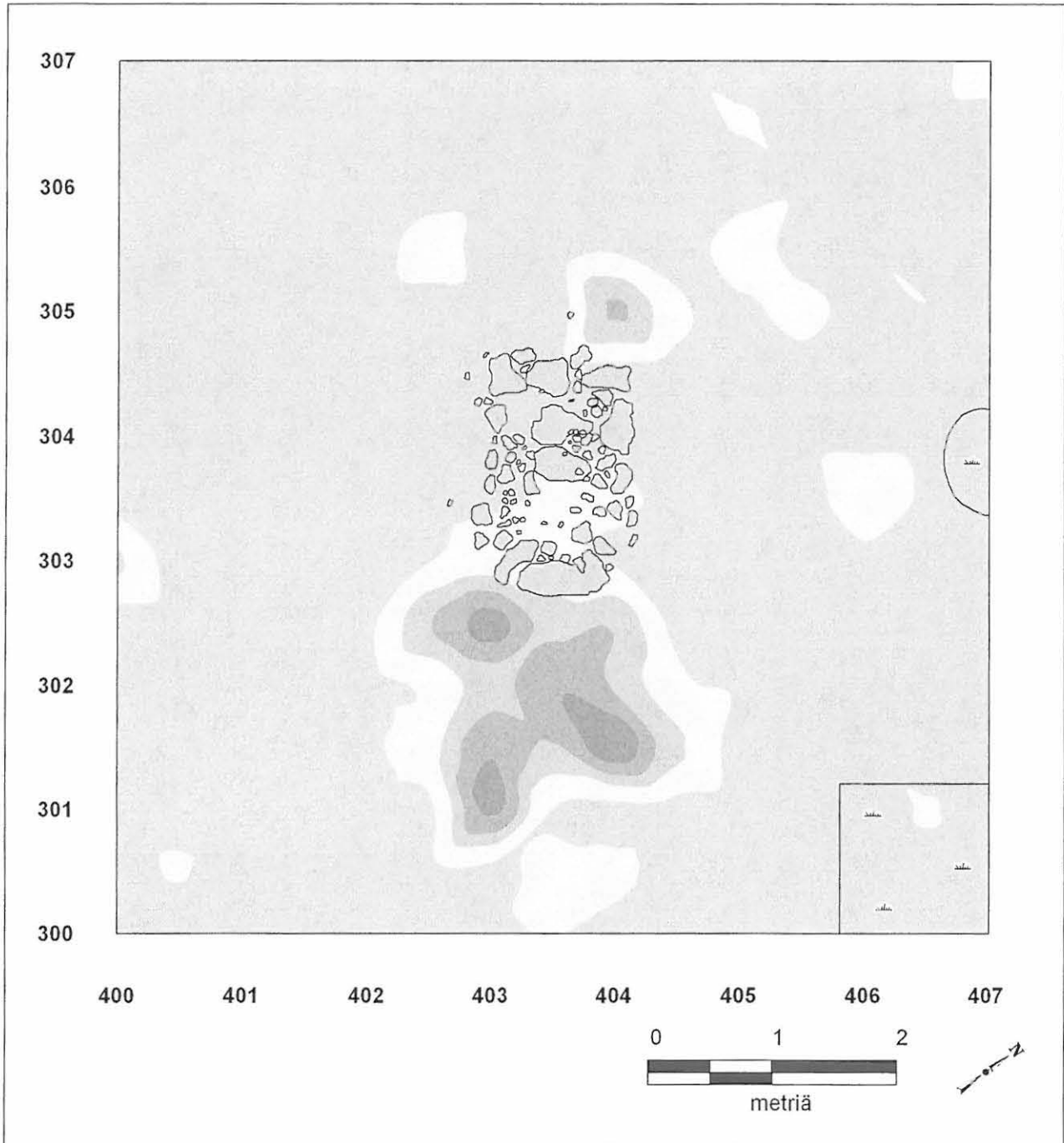
Fosfaattinäytteet

1:50

Piirt. K. Nordqvist

Kartta 34

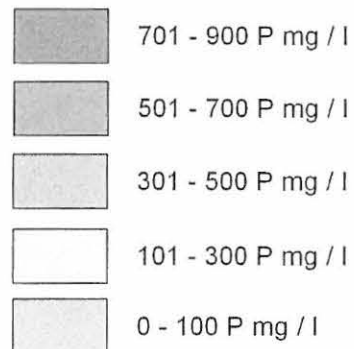
Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

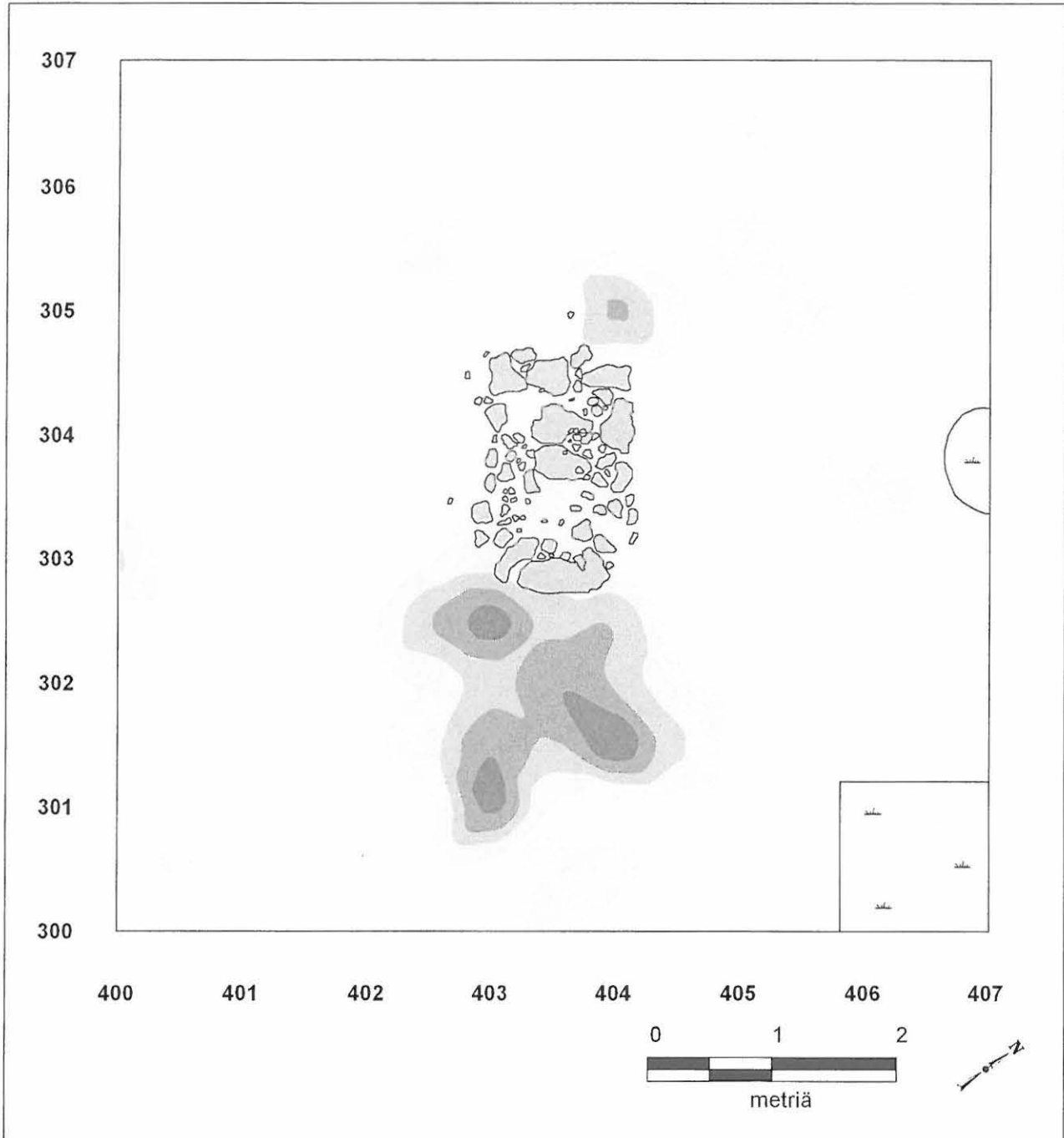
Fosfaattinäytteet (ylempi sarja)

1:50

Piirt. K. Nordqvist

Kartta 35

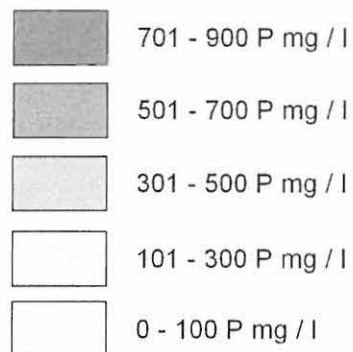
Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

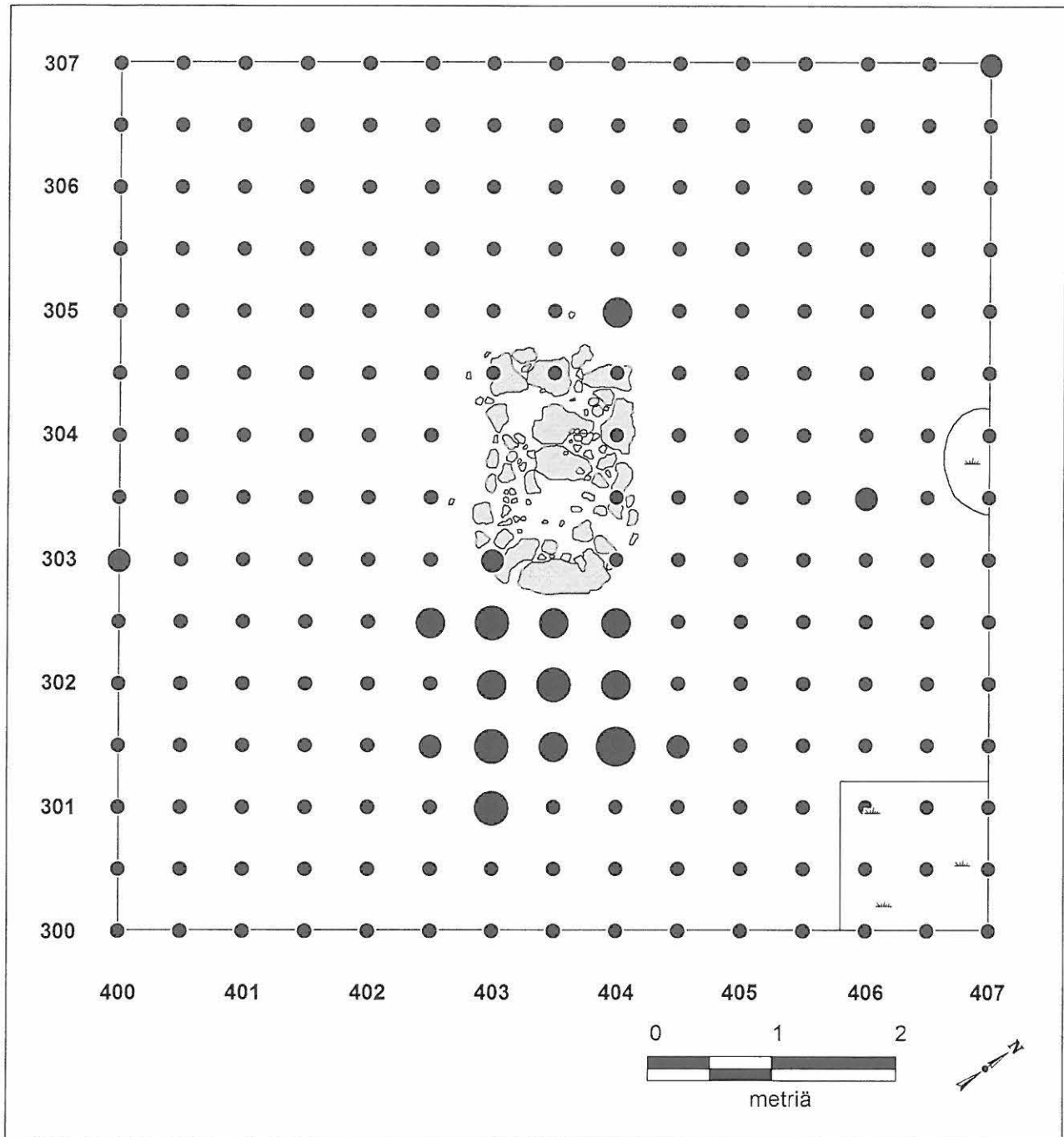
Fosfaattinäytteet (ylempi sarja)

1:50

Piirt. K. Nordqvist

Kartta 36

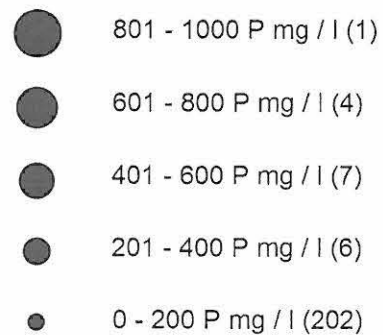
Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

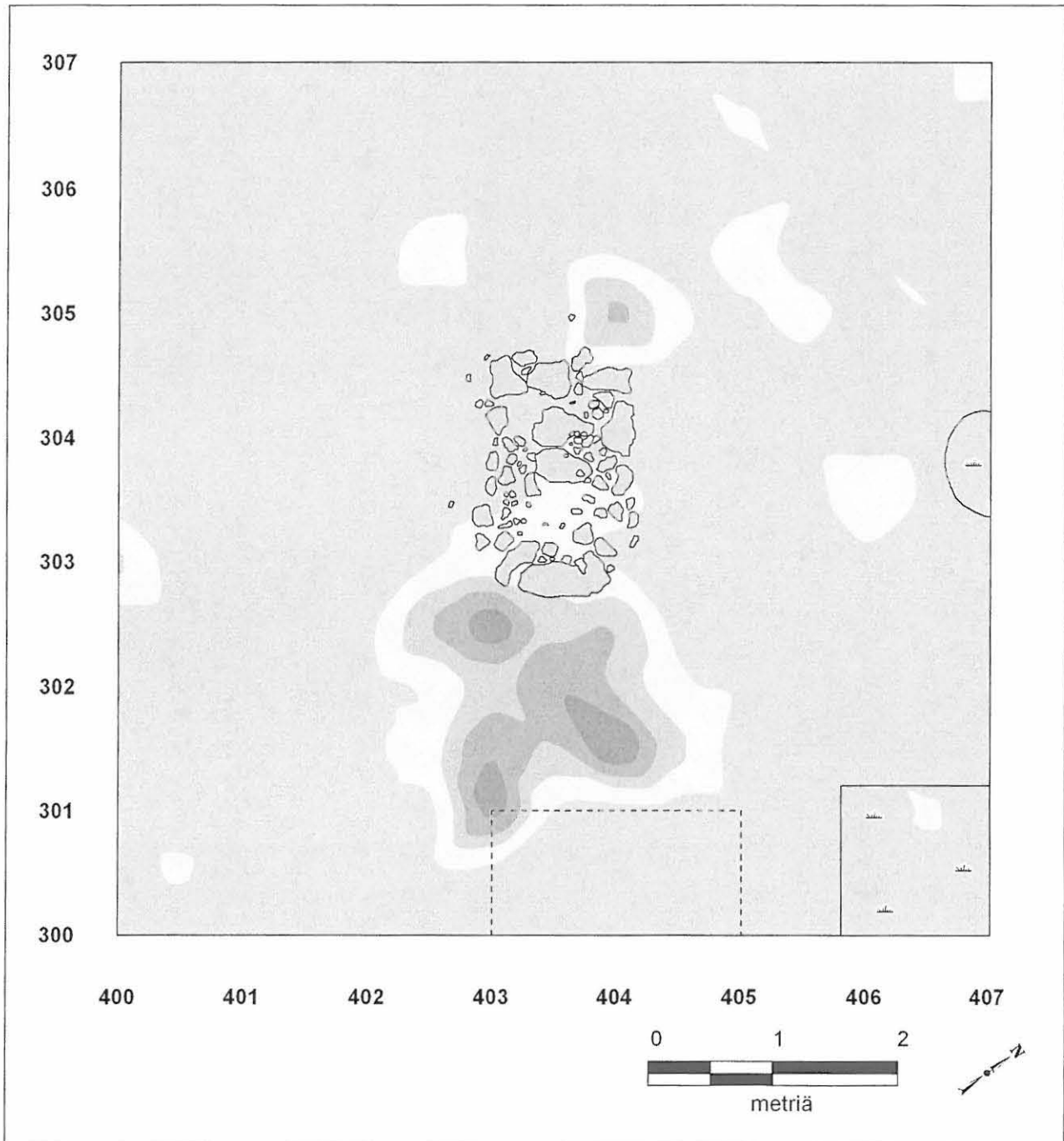
Fosfaattinäytteet (ylempi sarja)

1:50

Piirt. K. Nordqvist

Kartta 37

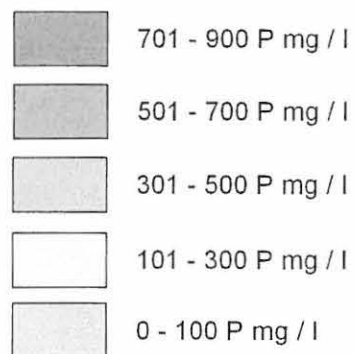
Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

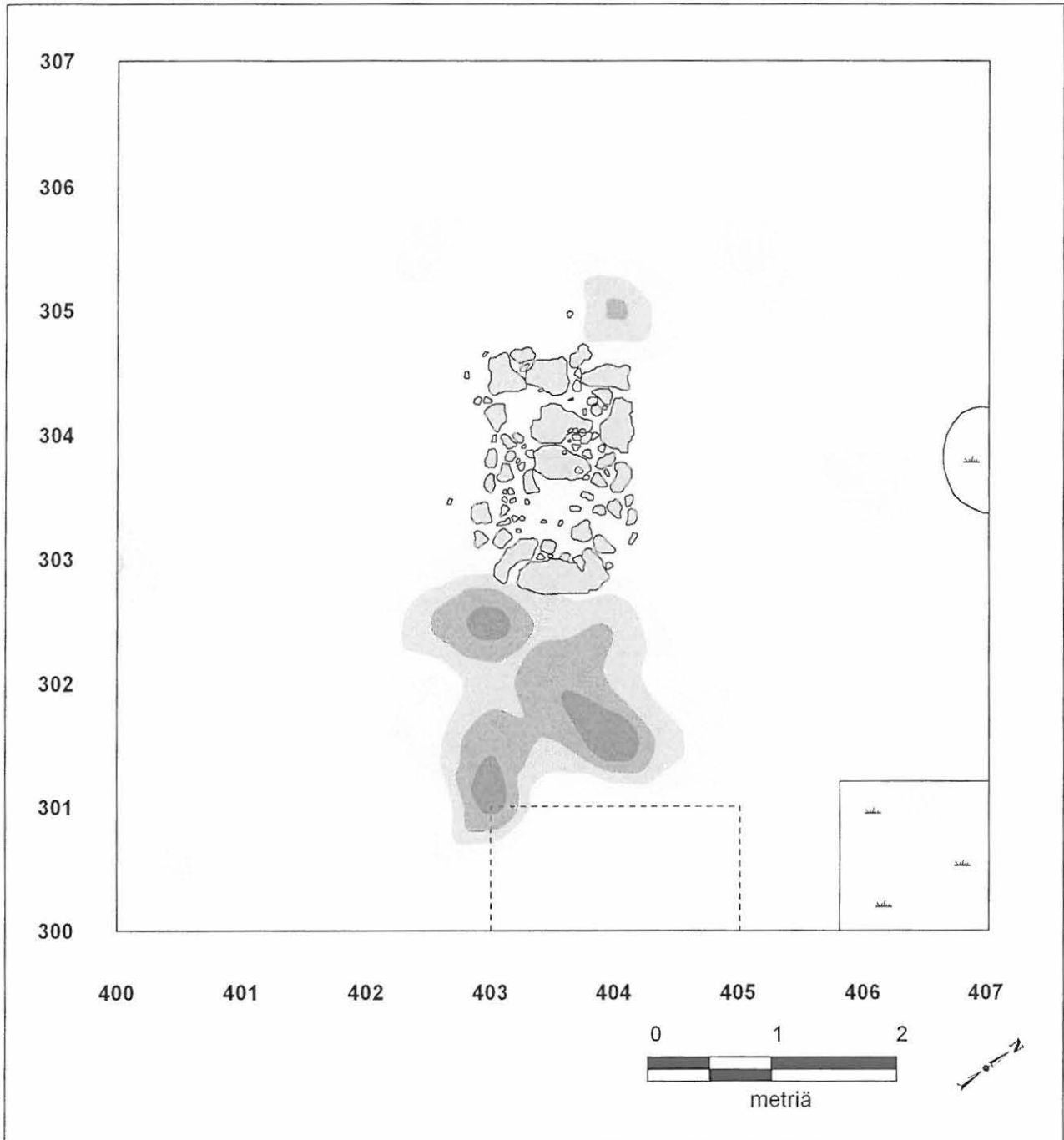
Fosfaattinäytteet (alempi sarja)

1:50

Piirt. K. Nordqvist

Kartta 38

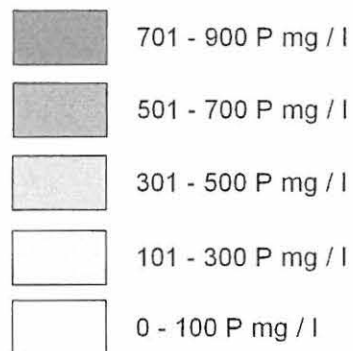
Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

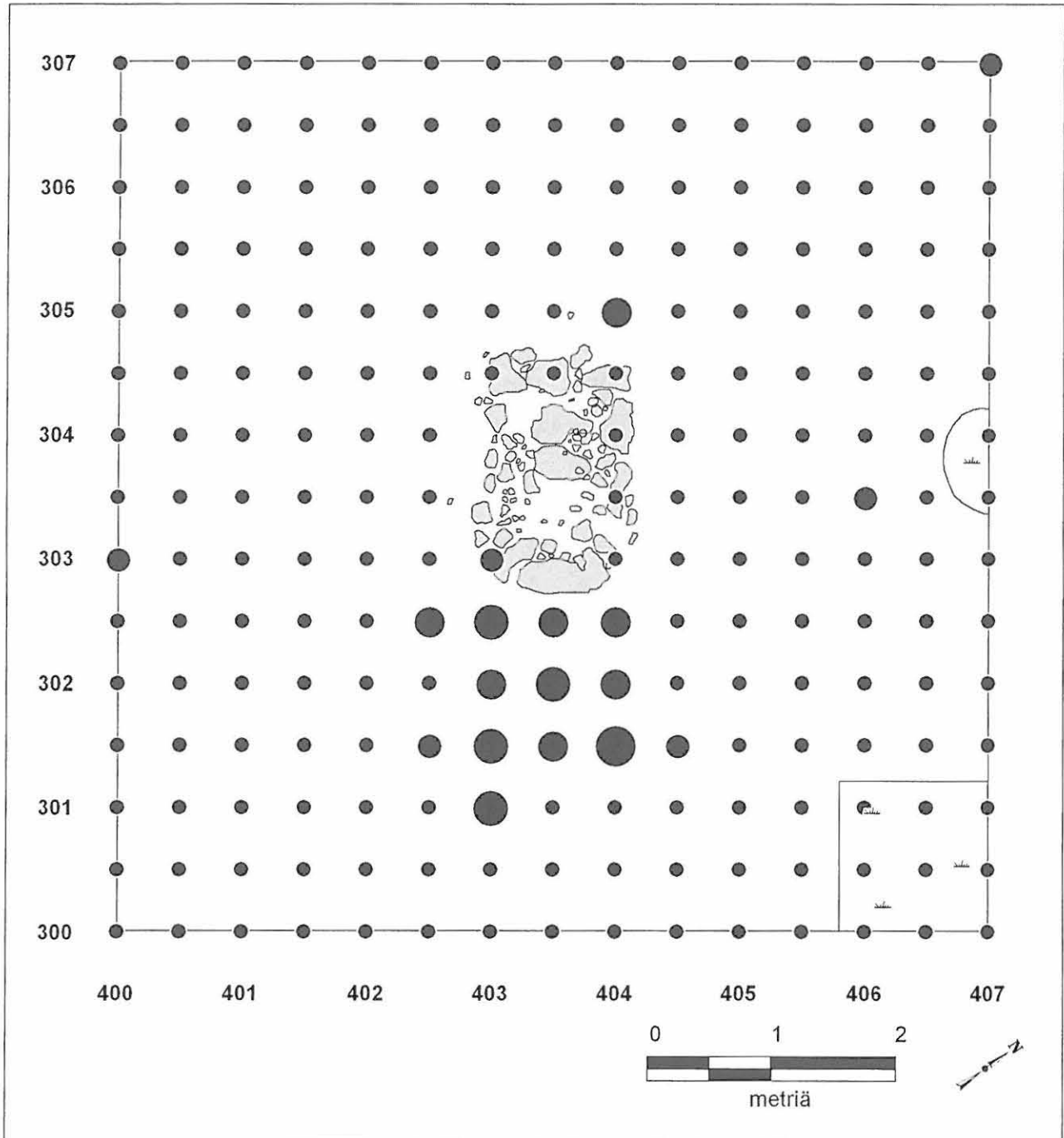
Fosfaattinäytteet (alempi sarja)

1:50

Piirt. K. Nordqvist

Kartta 39

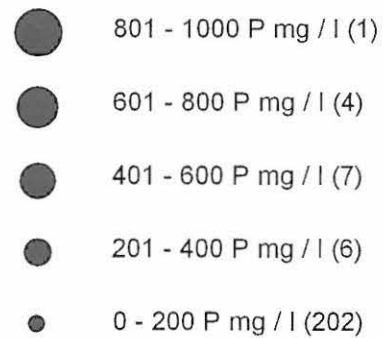
Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

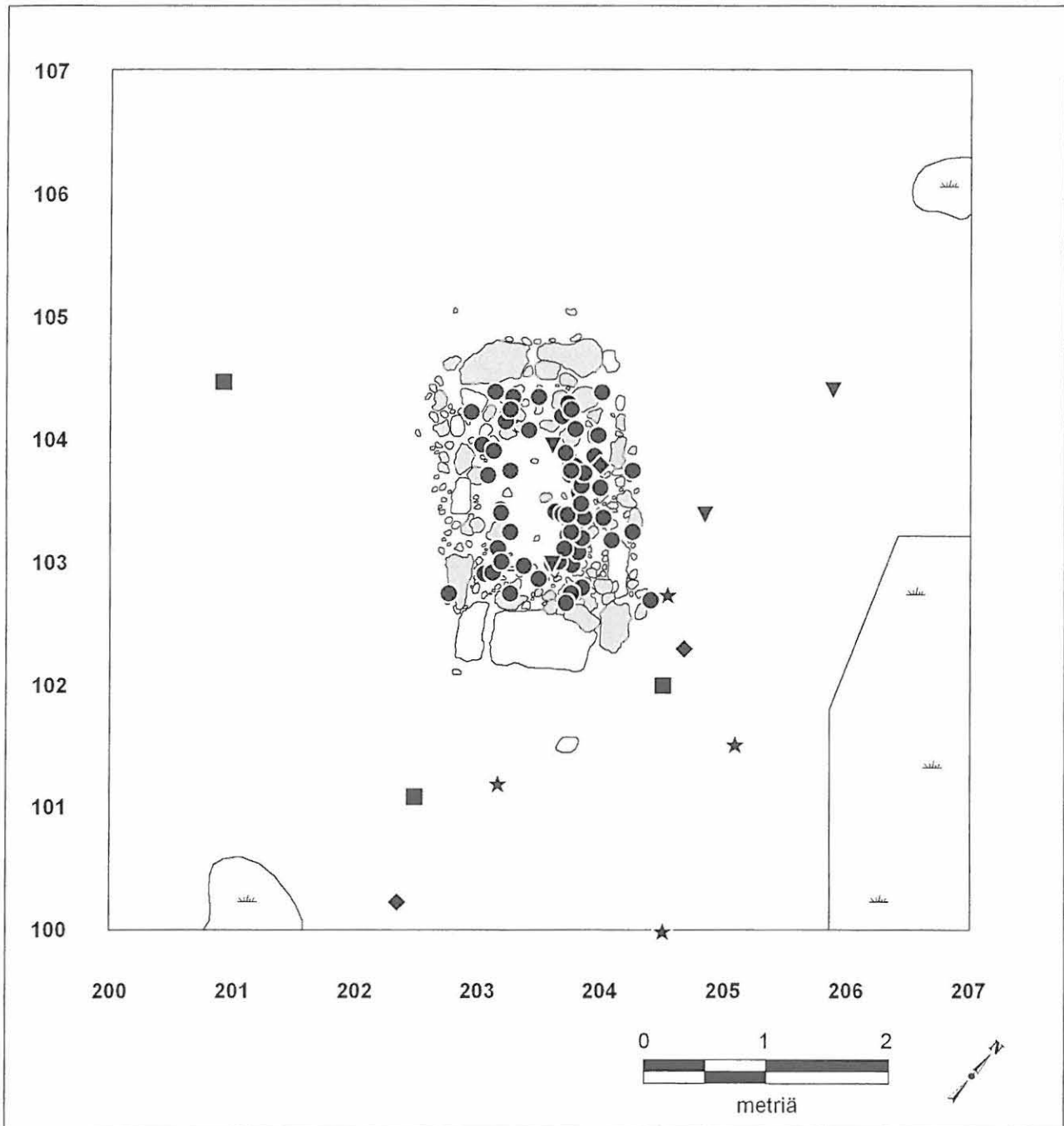
Fosfaattinäytteet (alempi sarja)

1:50

Piirt. K. Nordqvist

kartta 40

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

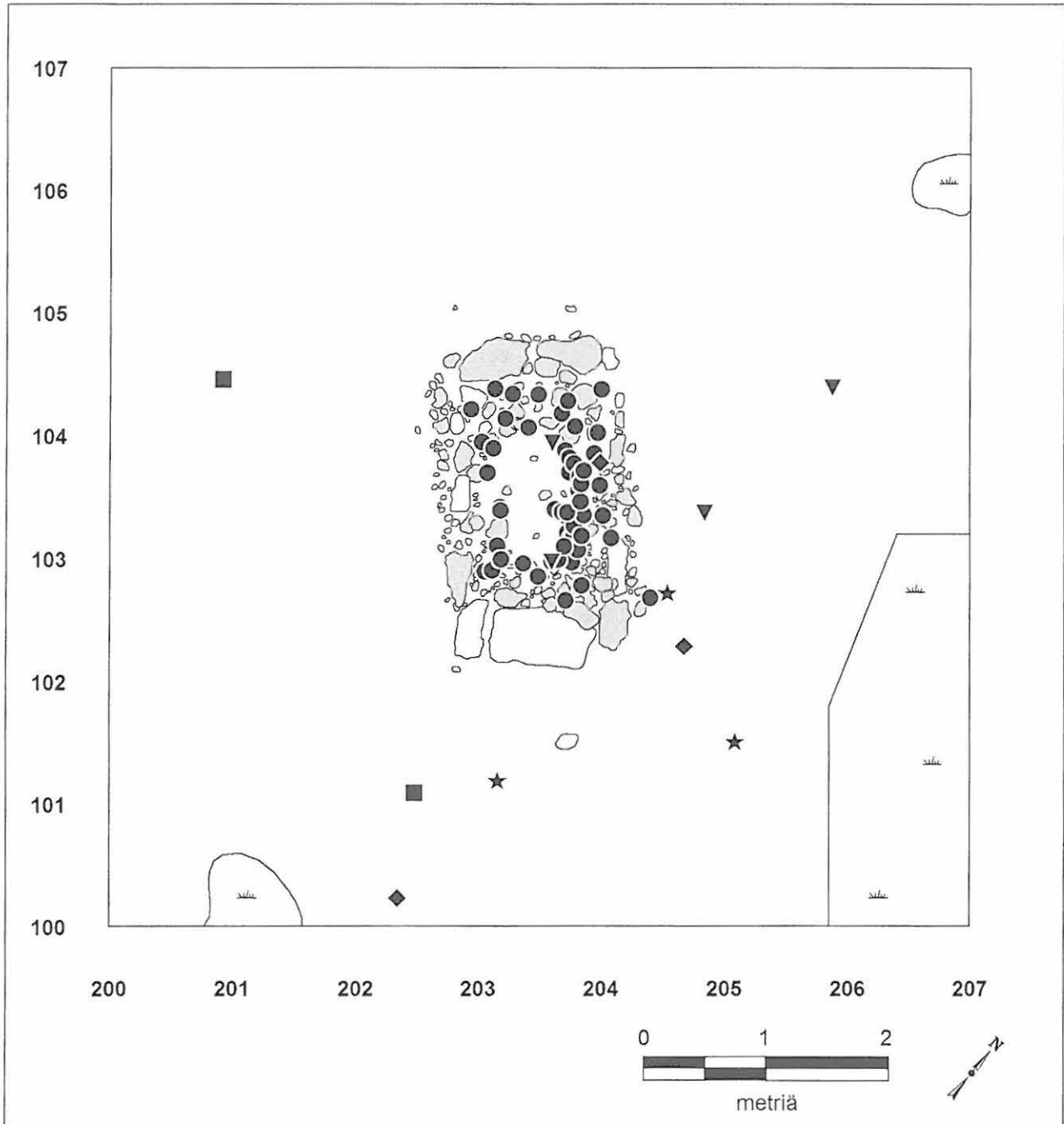
Kaikki löydöt

1:50

Piirt. K. Nordqvist

- palanut luu
- ★ palamaton luu
- lasihelmi
- ◆ metalliesine
- ▼ pii

Kartta 41

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

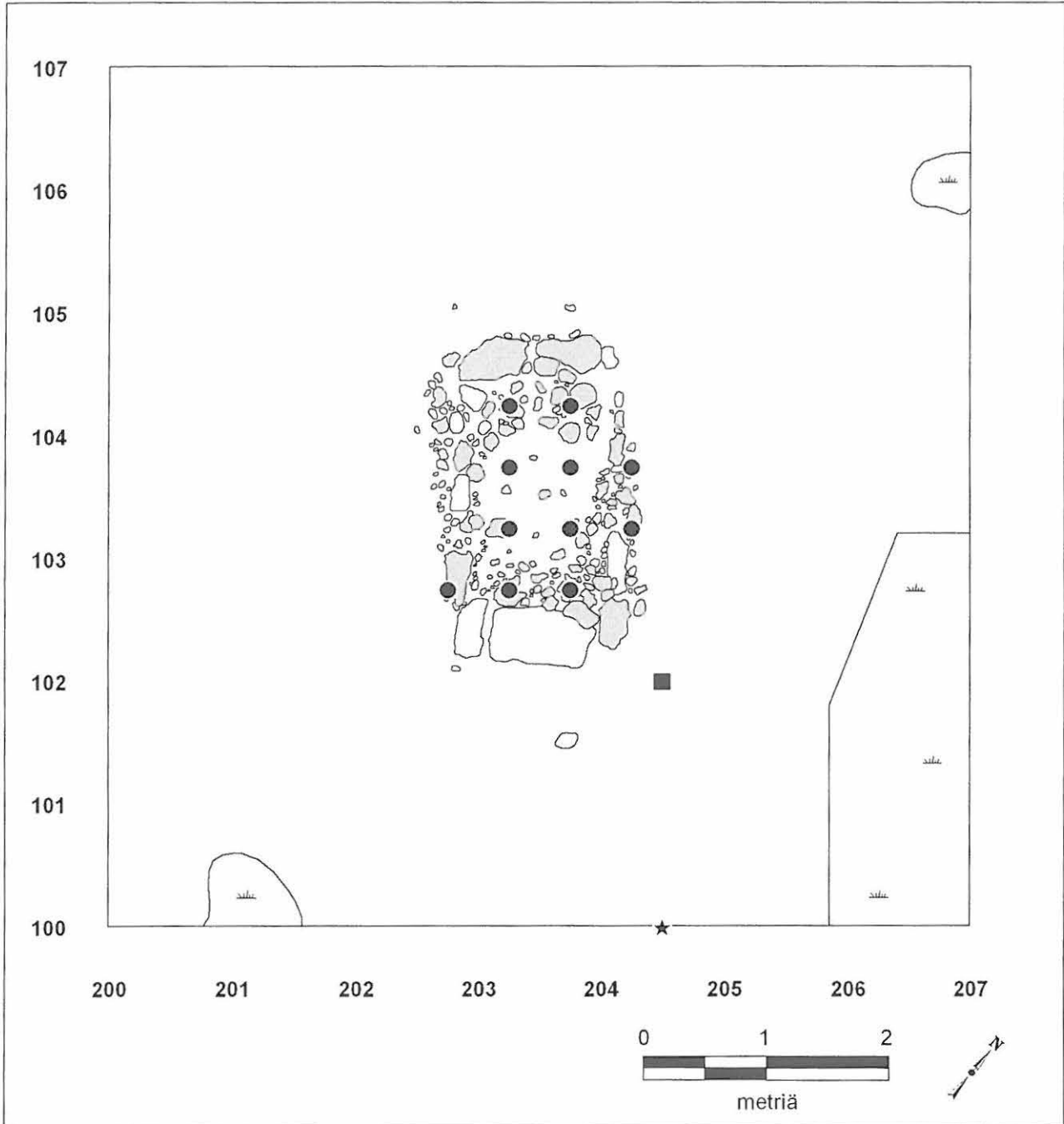
Kaikki löydöt (takymetrillä mitatut)

1:50

Piirt. K. Nordqvist

- palanut luu
- ★ palamaton luu
- lasihelmi
- ◆ metalliesine
- ▼ pii

Kartta 42

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

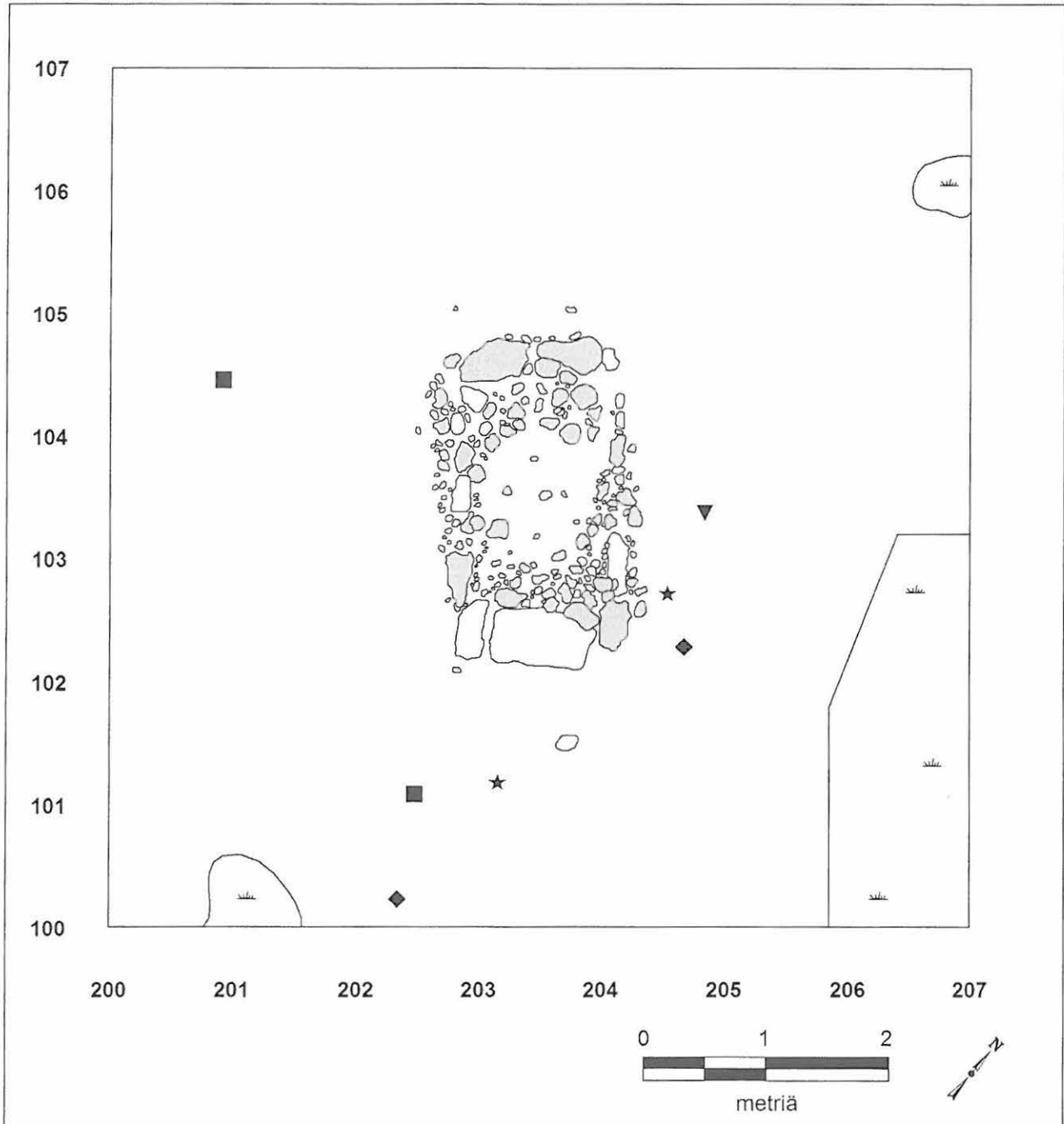
Kaikki löydöt (seulalöydöt)

1:50

Piirt. K. Nordqvist

- palanut luu
- ★ palamaton luu
- lasihelmi

Kartta 43

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

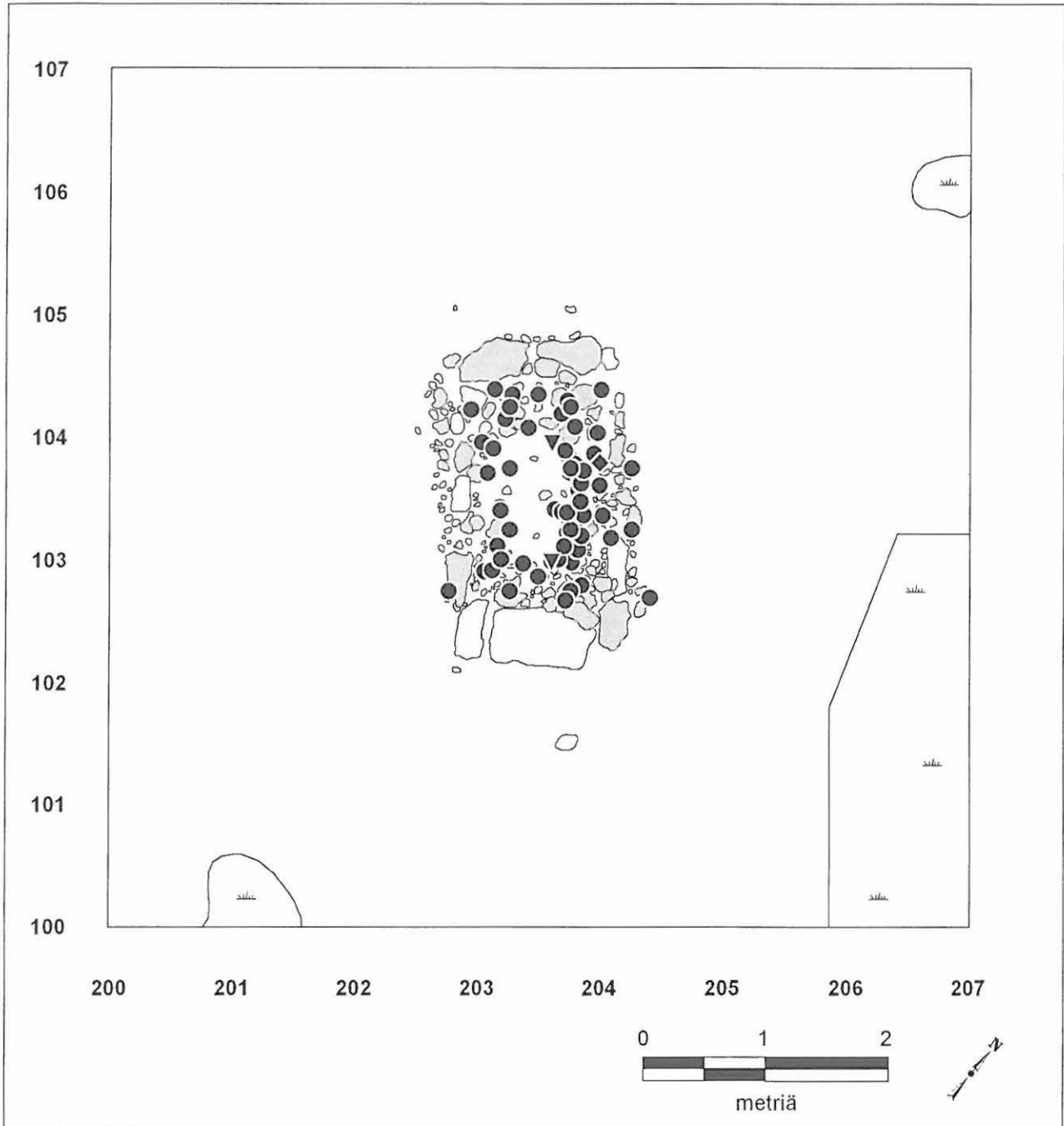
Kaikki löydöt, yksikkö 1

1:50

Piirt. K. Nordqvist

- ★ palamaton luu
- lasihelmi
- ◆ metalliesine
- ▼ pii

Kartta 44

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

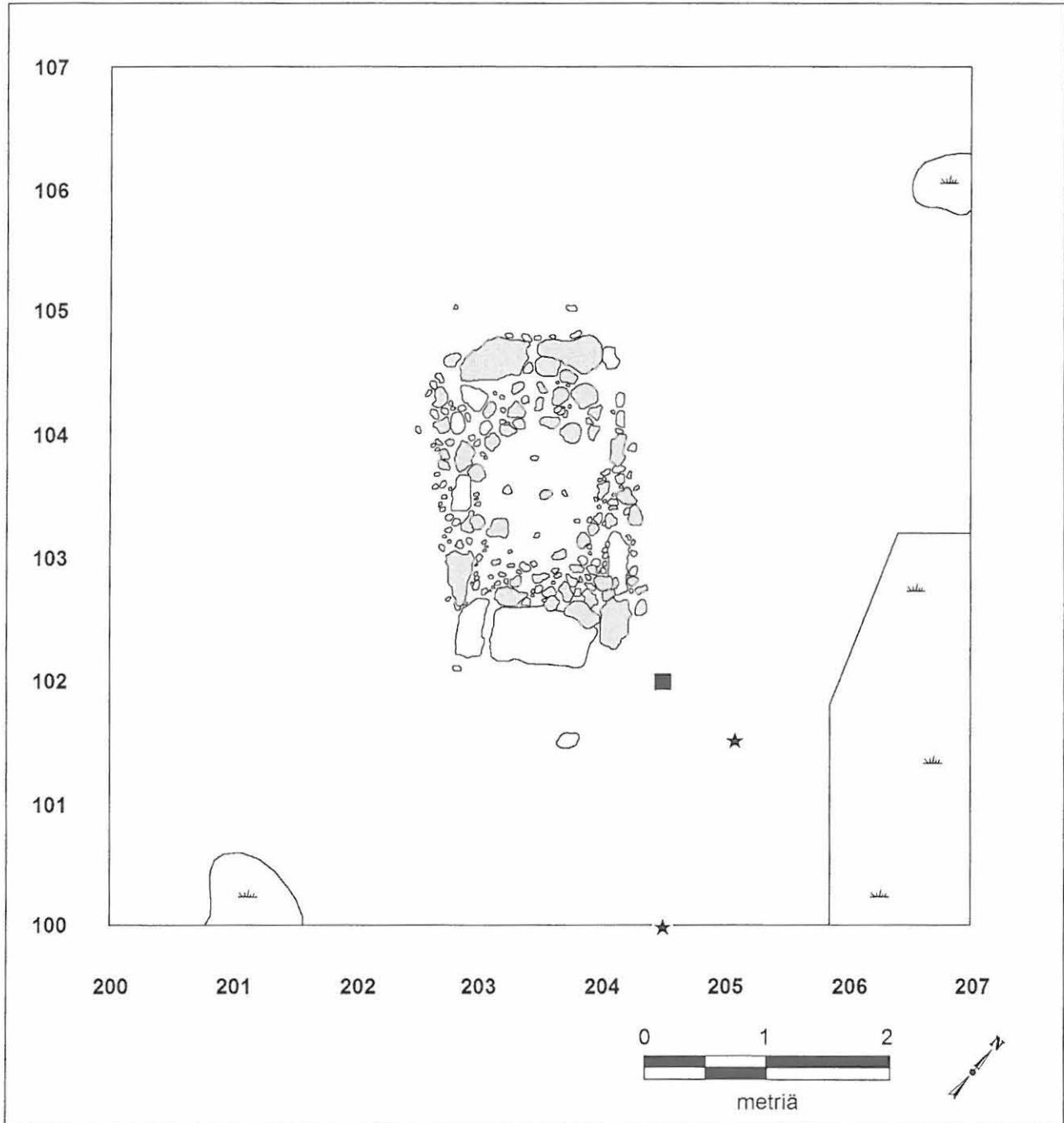
Kaikki löydöt, yksikkö 2

1:50

Piirt. K. Nordqvist

- palanut luu
- ◆ metalliesine
- ▼ pii

Kartta 45

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

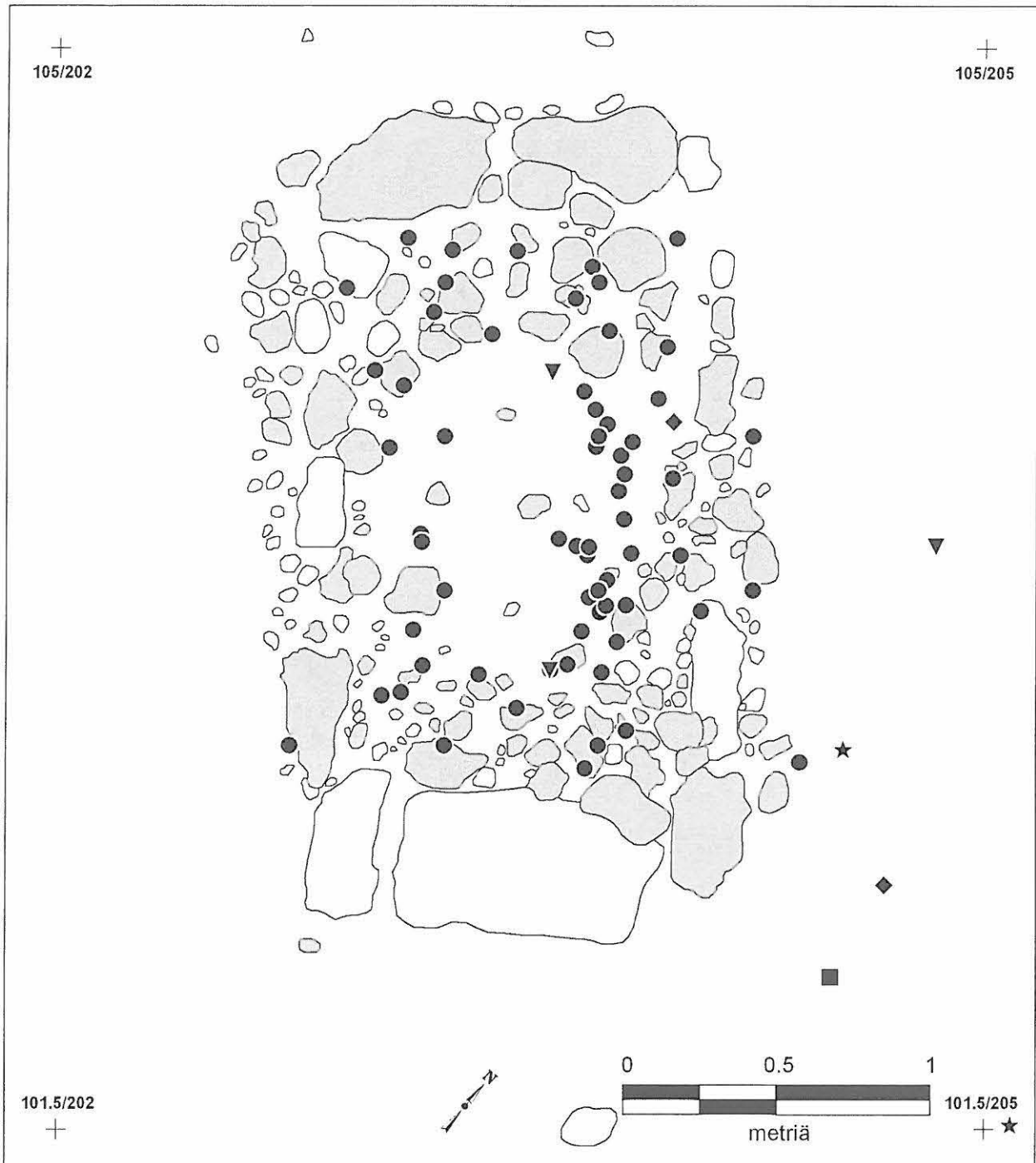
Kaikki löydöt, yksikkö 3

1:50

Piirt. K. Nordqvist

★ palamaton luu

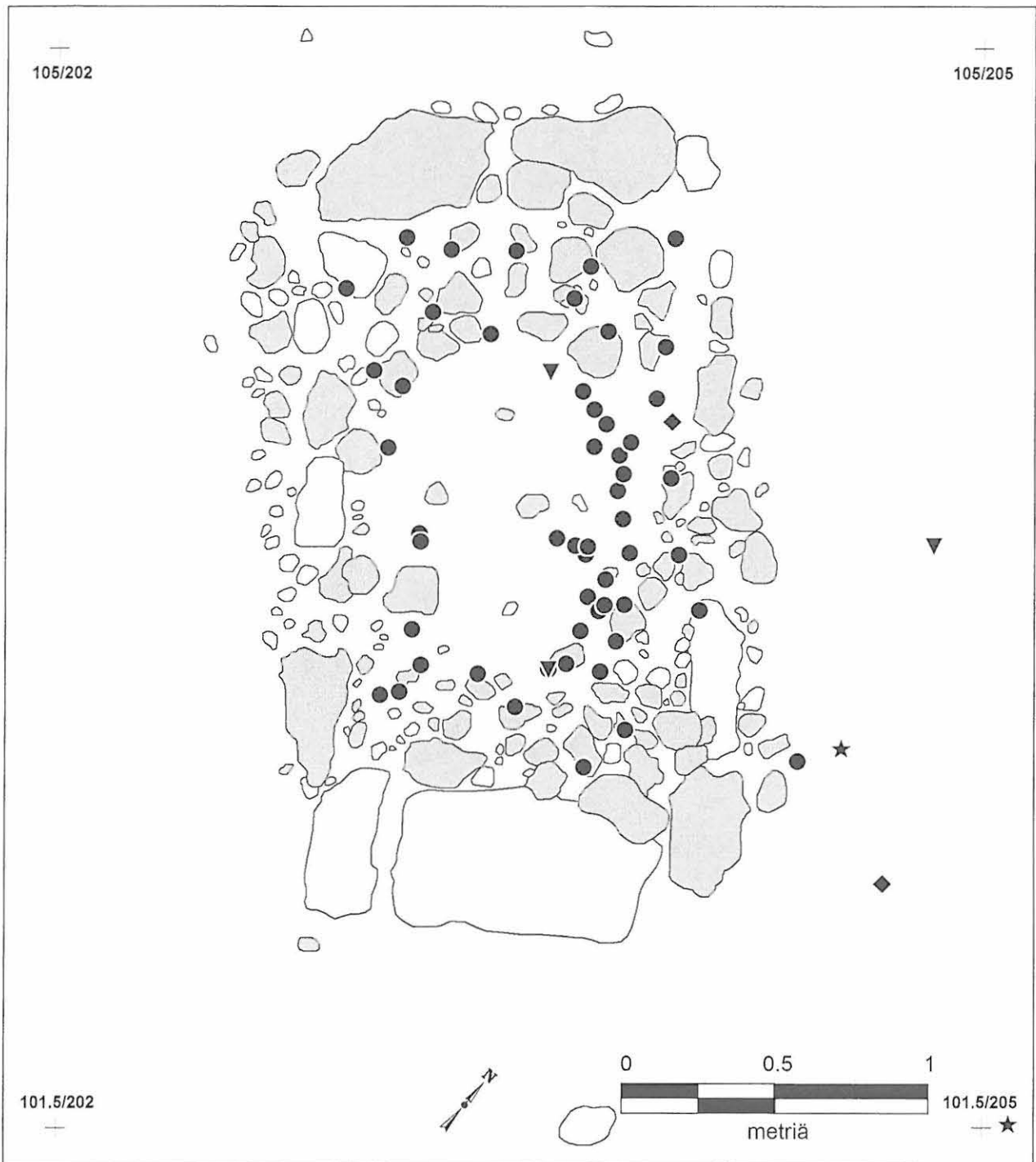
■ lasihelmi

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007
 Kaikki löydöt
 1:20
 Piirt. K. Nordqvist

- palanut luu
- ★ palamaton luu
- lasihelmi
- ◆ metalliesine
- ▼ pii

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

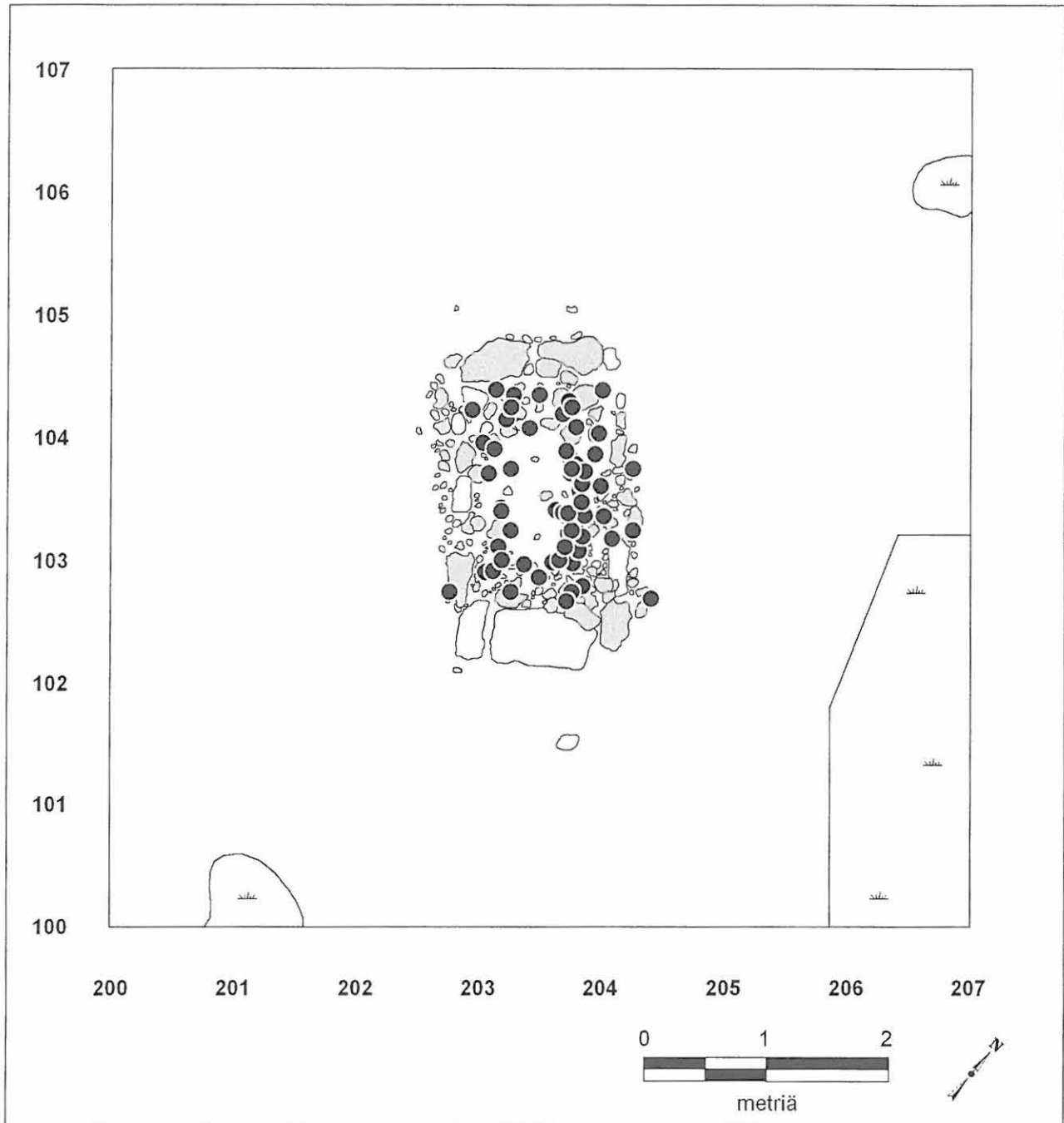
Kaikki löydöt (takymetrillä mitatut)

1:20

Piirt. K. Nordqvist

- palanut luu
- ★ palamaton luu
- ◆ metalliesine
- ▼ pii

Kartta 48

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

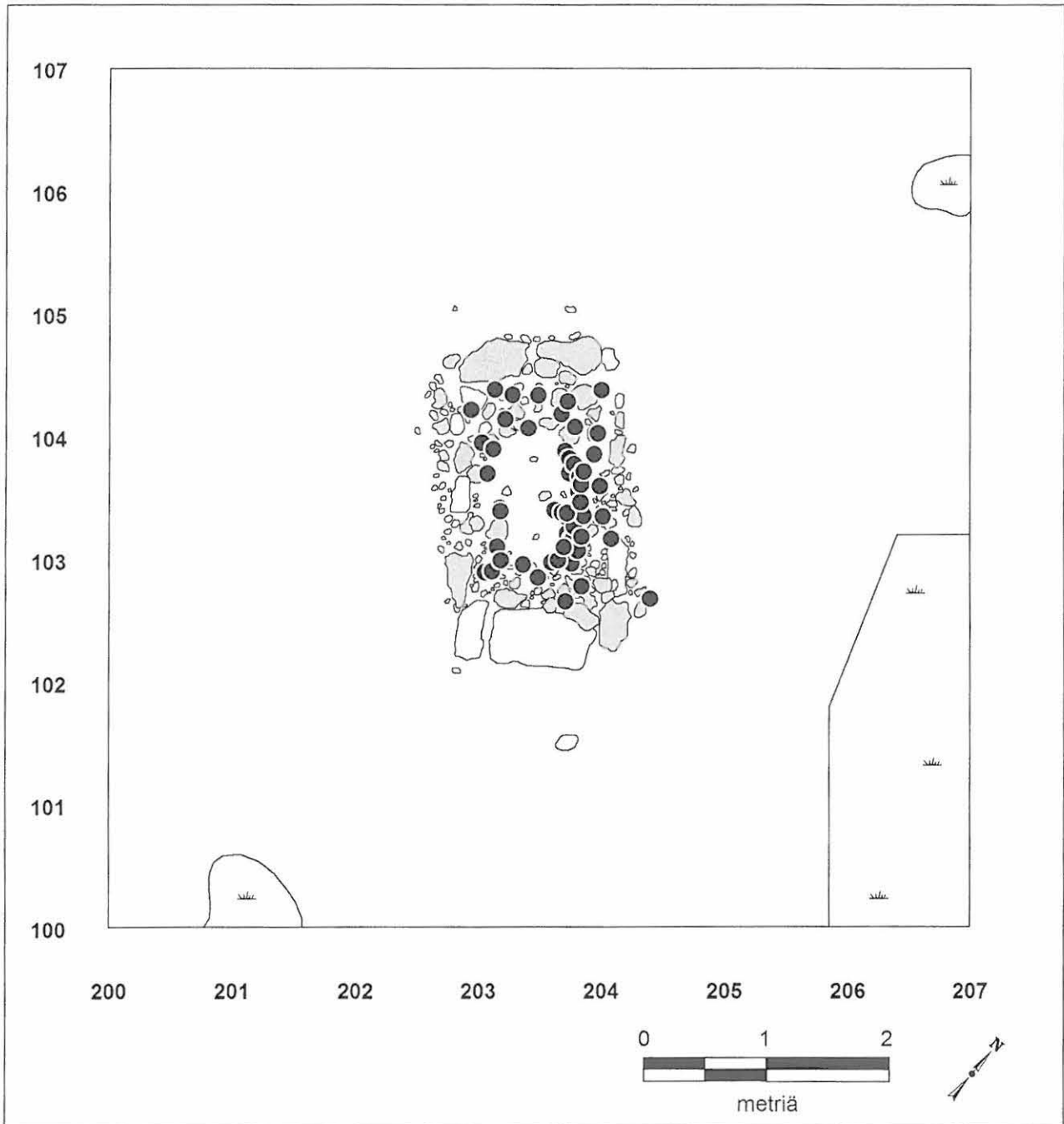
Palaneet luut

1:50

Piirt. K. Nordqvist

● palanut luu

kartta 49

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

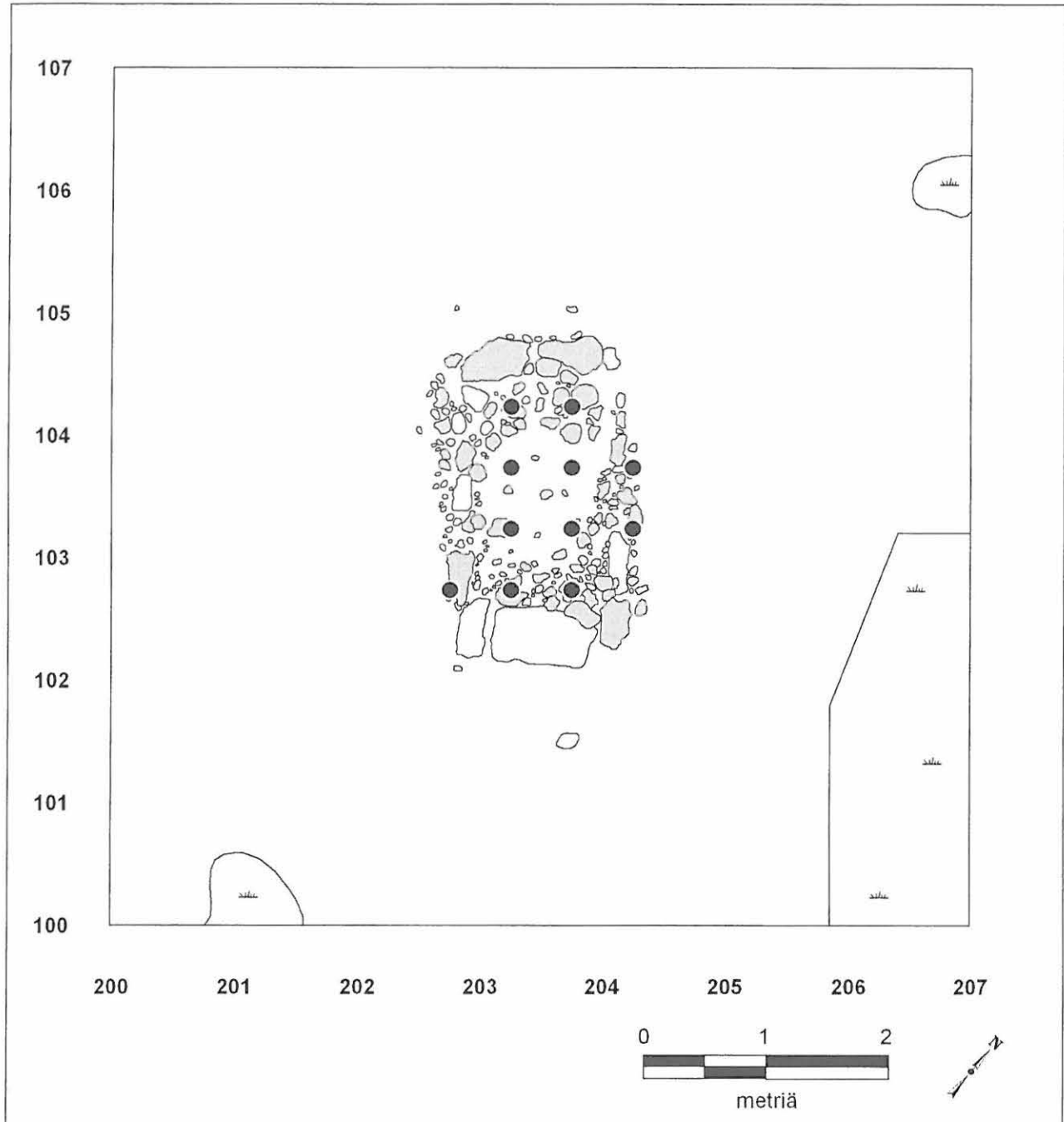
Palaneet luut (mitattu takymetrillä)

1:50

Piirt. K. Nordqvist

● palanut luu

Kartta 50

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

Palaneet luut (seulalöydöt)

1:50

Piirt. K. Nordqvist

● palanut luu

Kartta 51

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

Palaneet luut

1:20

Piirt. K. Nordqvist

● palanut luu

Kartta 52

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007
 Palaneet luut (takymetrillä mitatut)
 1:20
 Piirt. K. Nordqvist

● palanut luu

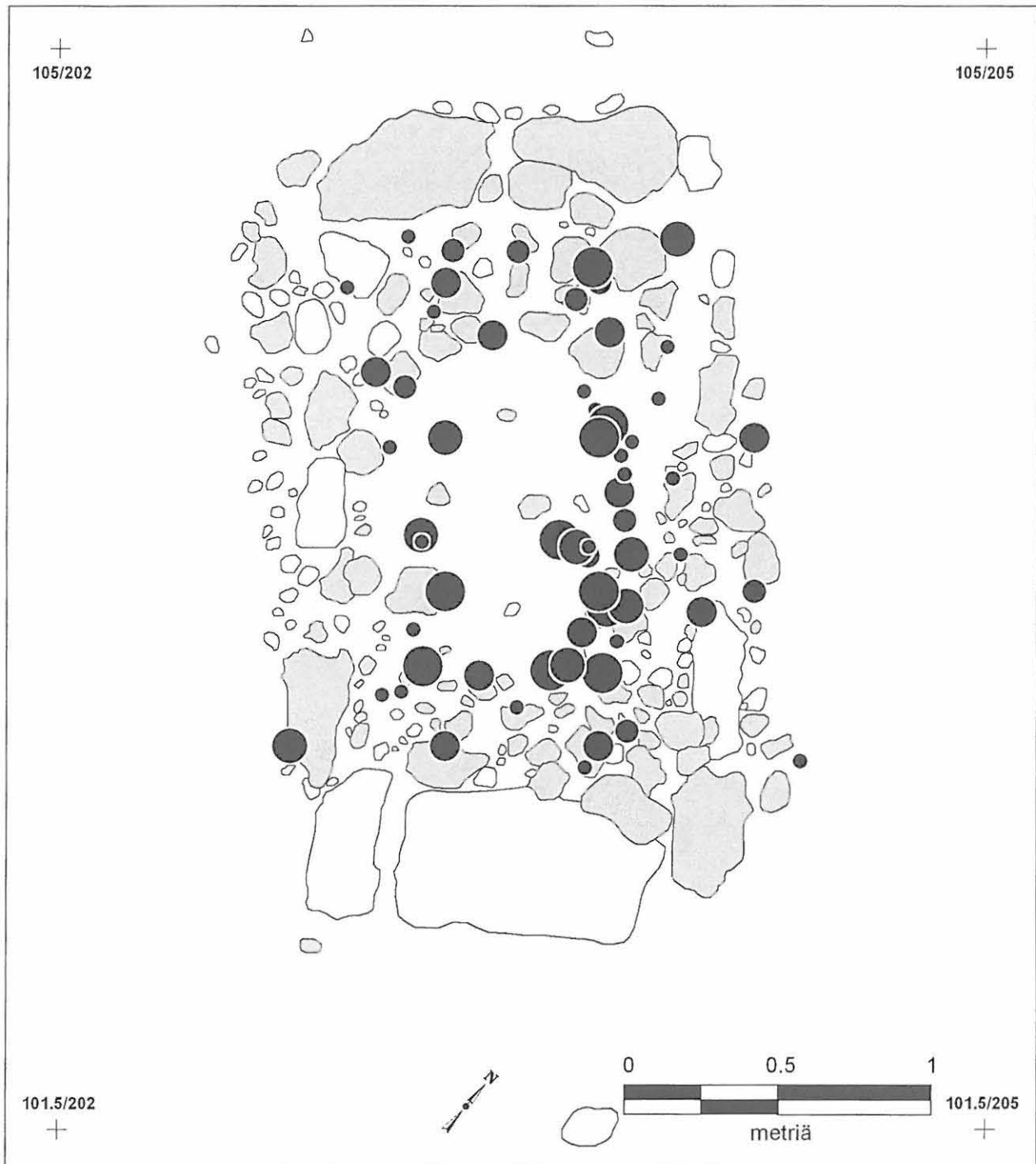
Kartta 53

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007
 Palaneet luut (seulalöydöt)
 1:20
 Piirt. K. Nordqvist

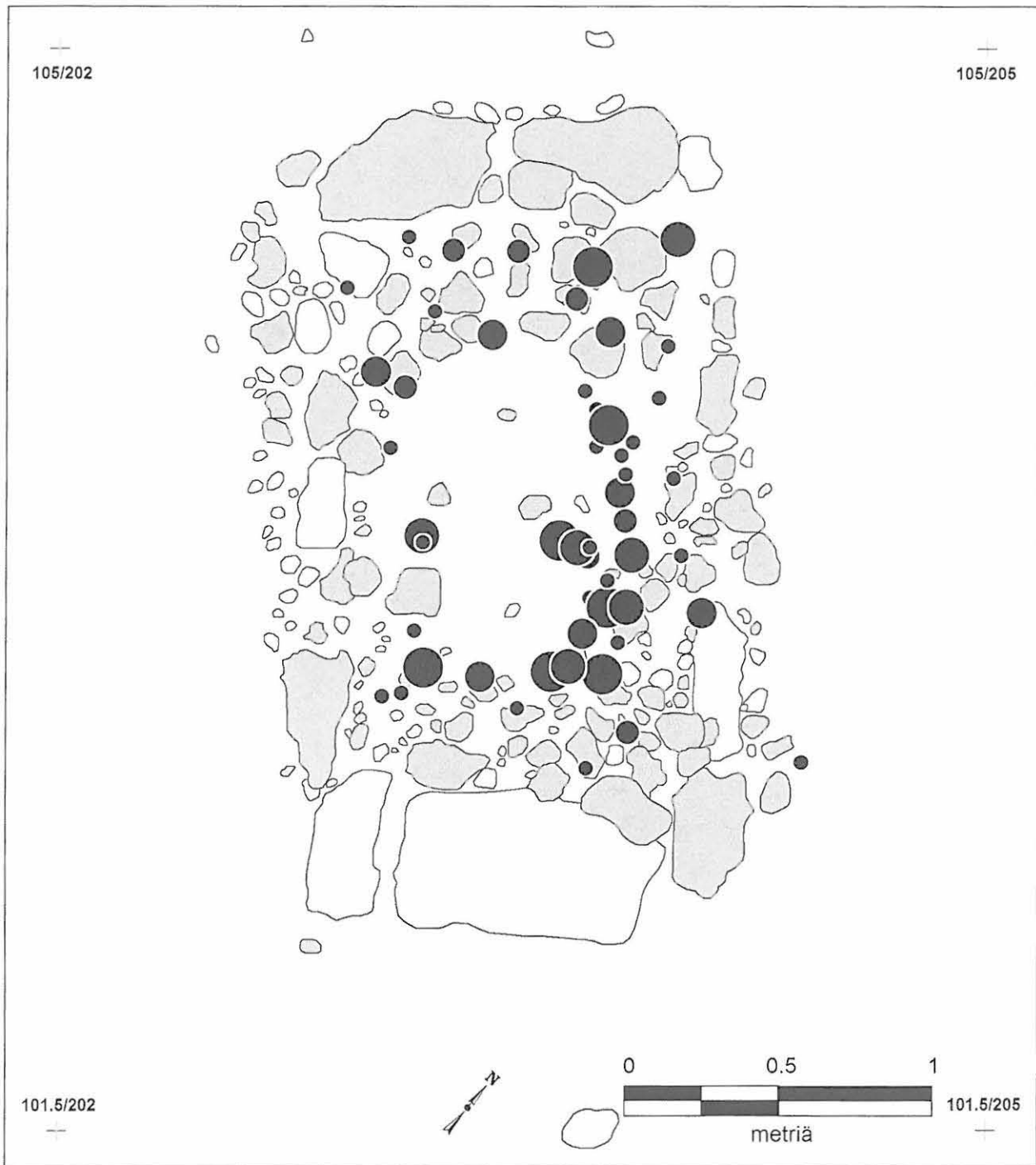
● palanut luu

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007
 Palaneet luut (lukumäärä)
 1:20
 Piirt. K. Nordqvist

- 51 - 521 kpl (11)
- 21 - 50 kpl (8)
- 11 - 20 kpl (12)
- 6 - 10 kpl (9)
- 1 - 5 kpl (25)

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

Palaneet luut (lukumäärä, takymetrillä mitatut)

1:20

Piirt. K. Nordqvist

- 51 - 521 kpl (8)
- 21 - 50 kpl (6)
- 11 - 20 kpl (8)
- 6 - 10 kpl (7)
- 1 - 5 kpl (25)

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

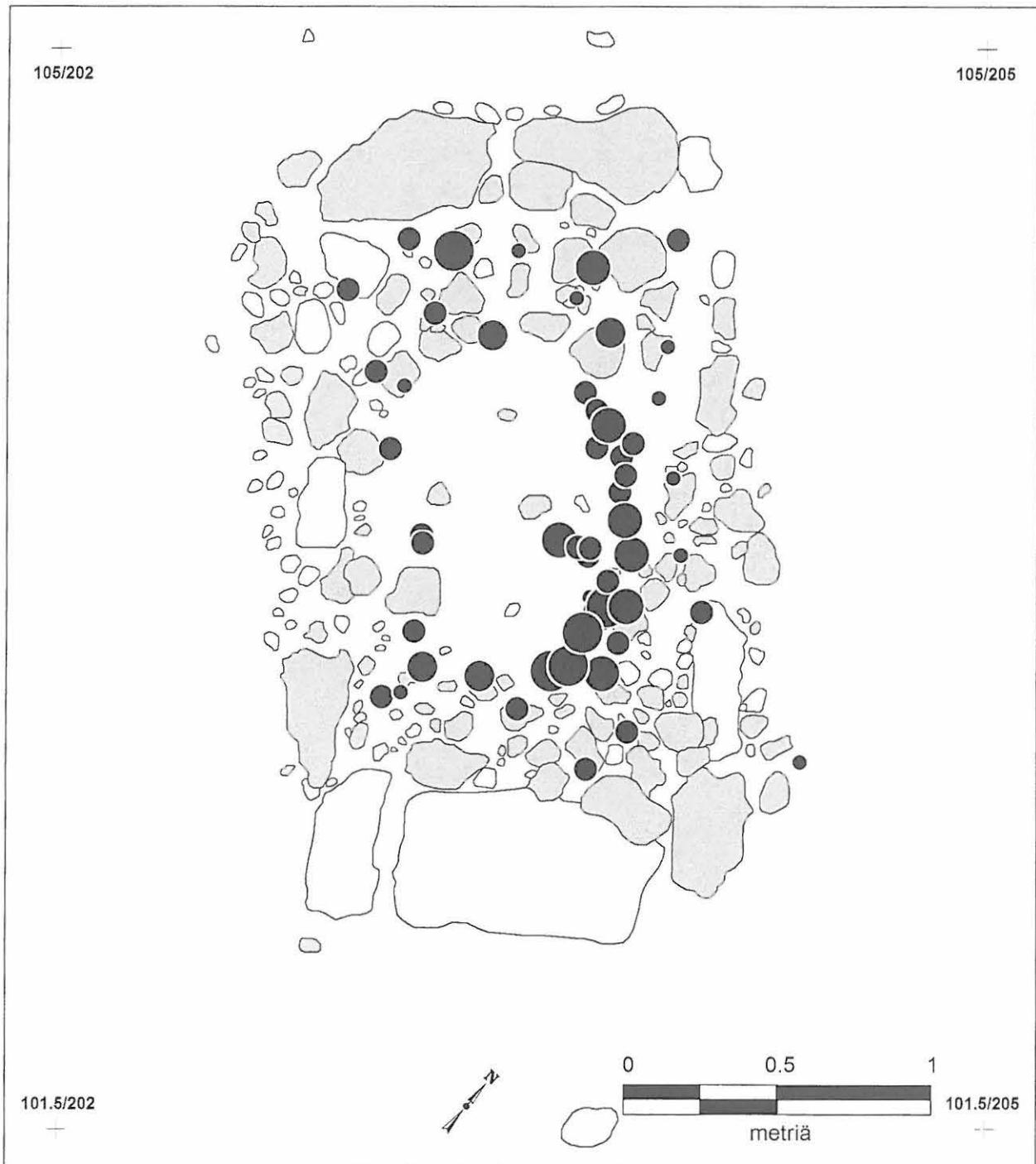
P. Halinen 2007

Palaneet luut (lukumäärä, seuralöydöt)

1:20

Piirt. K. Nordqvist

- 31 - 56 kpl (4)
- 21 - 30 kpl (1)
- 16 - 20 kpl (2)
- 11 - 15 kpl (2)
- 5 - 10 kpl (2)

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

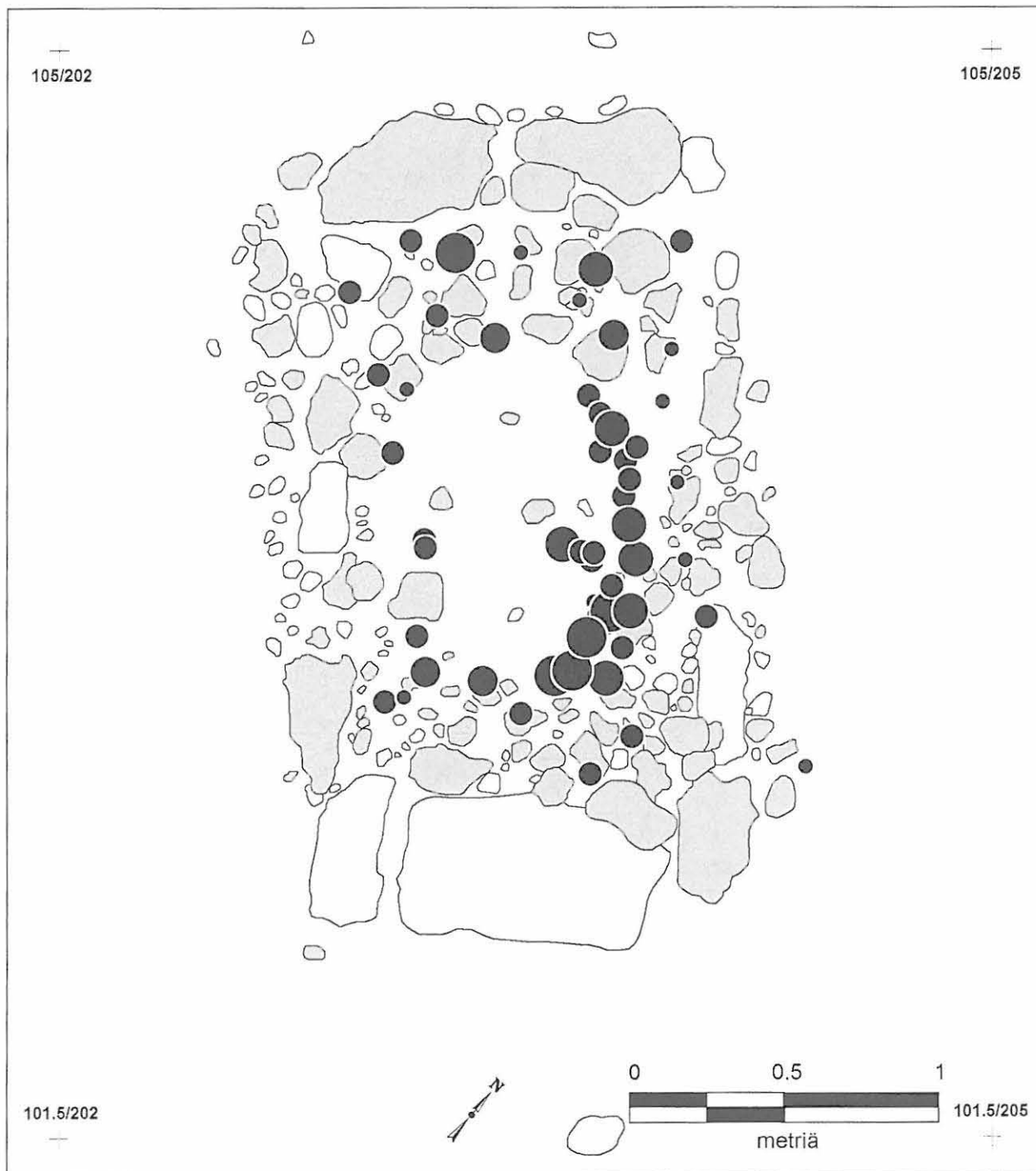
P. Halinen 2007

Palaneet luut (paino, takymetrillä mitatut)

1:20

Piirt. K. Nordqvist

●	2,1 - 6,7 g (5)
●	1,1 - 2,0 g (9)
●	0,6 - 1,0 g (4)
●	0,2 - 0,5 g (26)
●	- 0,1 g (10)

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

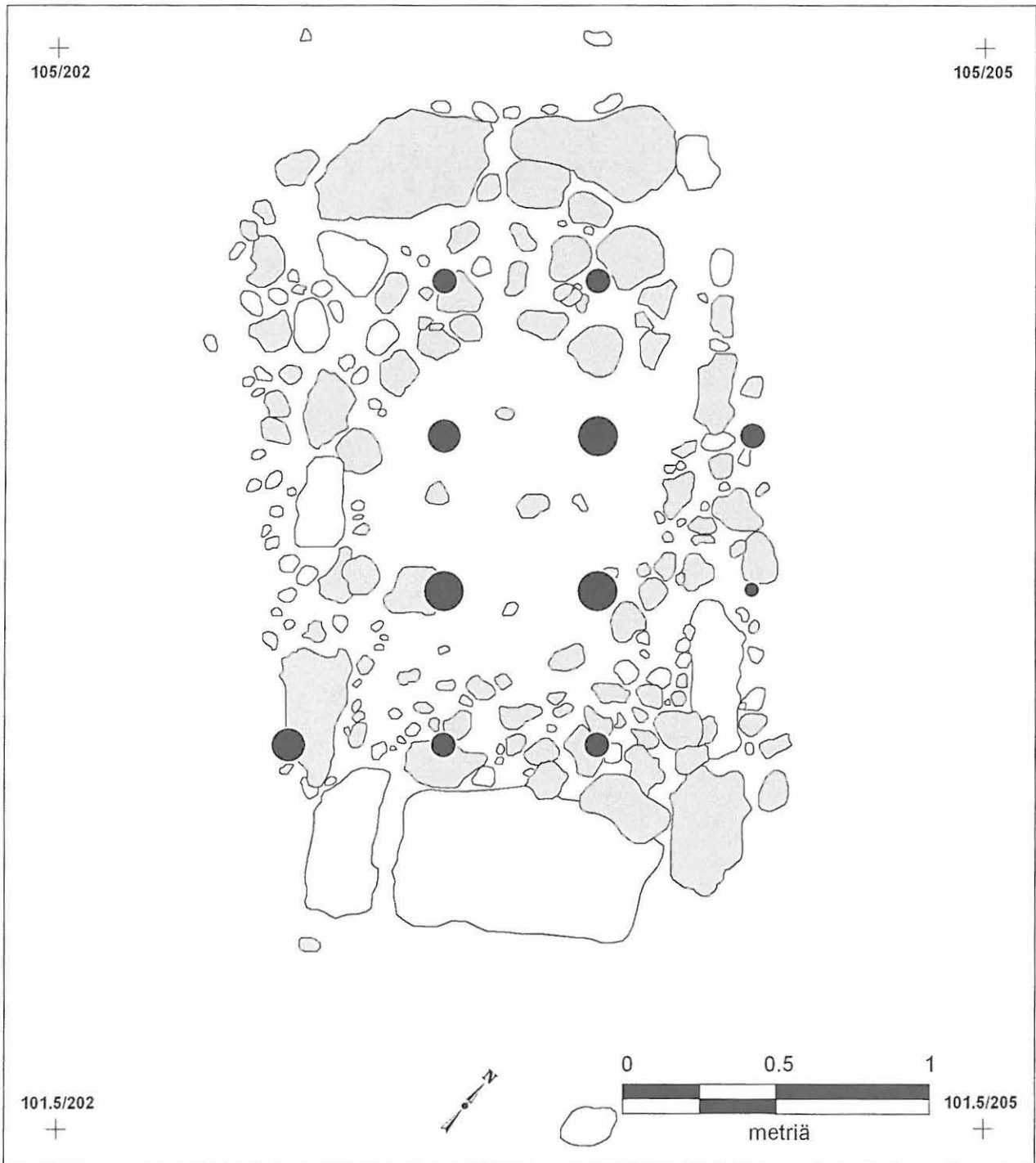
Palaneet luut (paino, takymetrillä mitatut)

1:20

Piirt. K. Nordqvist

●	2,1 - 6,7 g (5)
●	1,1 - 2,0 g (9)
●	0,6 - 1,0 g (4)
●	0,2 - 0,5 g (26)
●	- 0,1 g (10)

Kartta 59

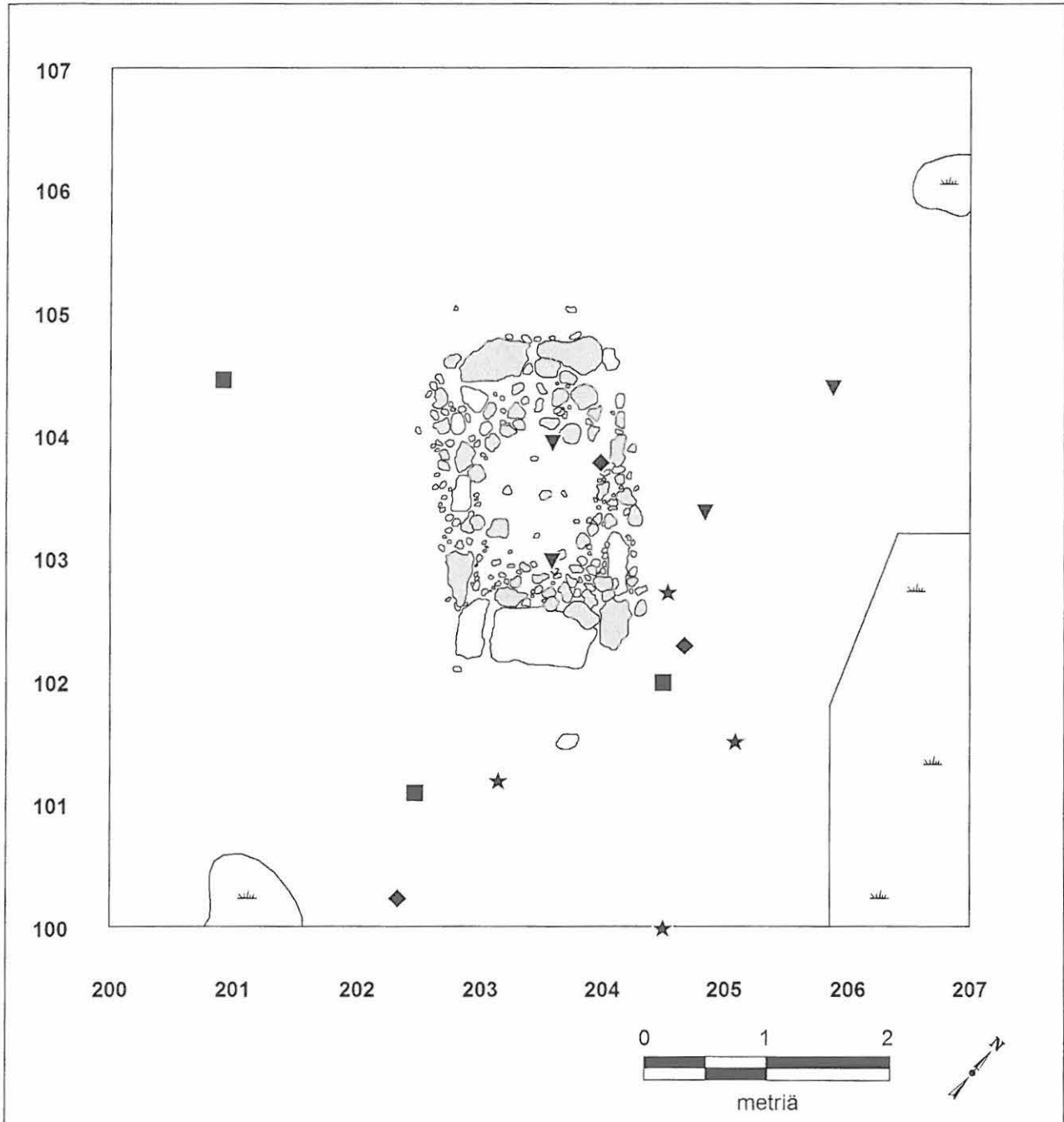

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007
 Palaneet luut (paino, seuralöydöt)
 1:20
 Piirt. K. Nordqvist

- 2,1 - 5,0 g (3)
- 1,1 - 2,0 g (2)
- 0,6 - 1,0 g (5)
- 0,1 - 0,5 g (1)

Kartta 60

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

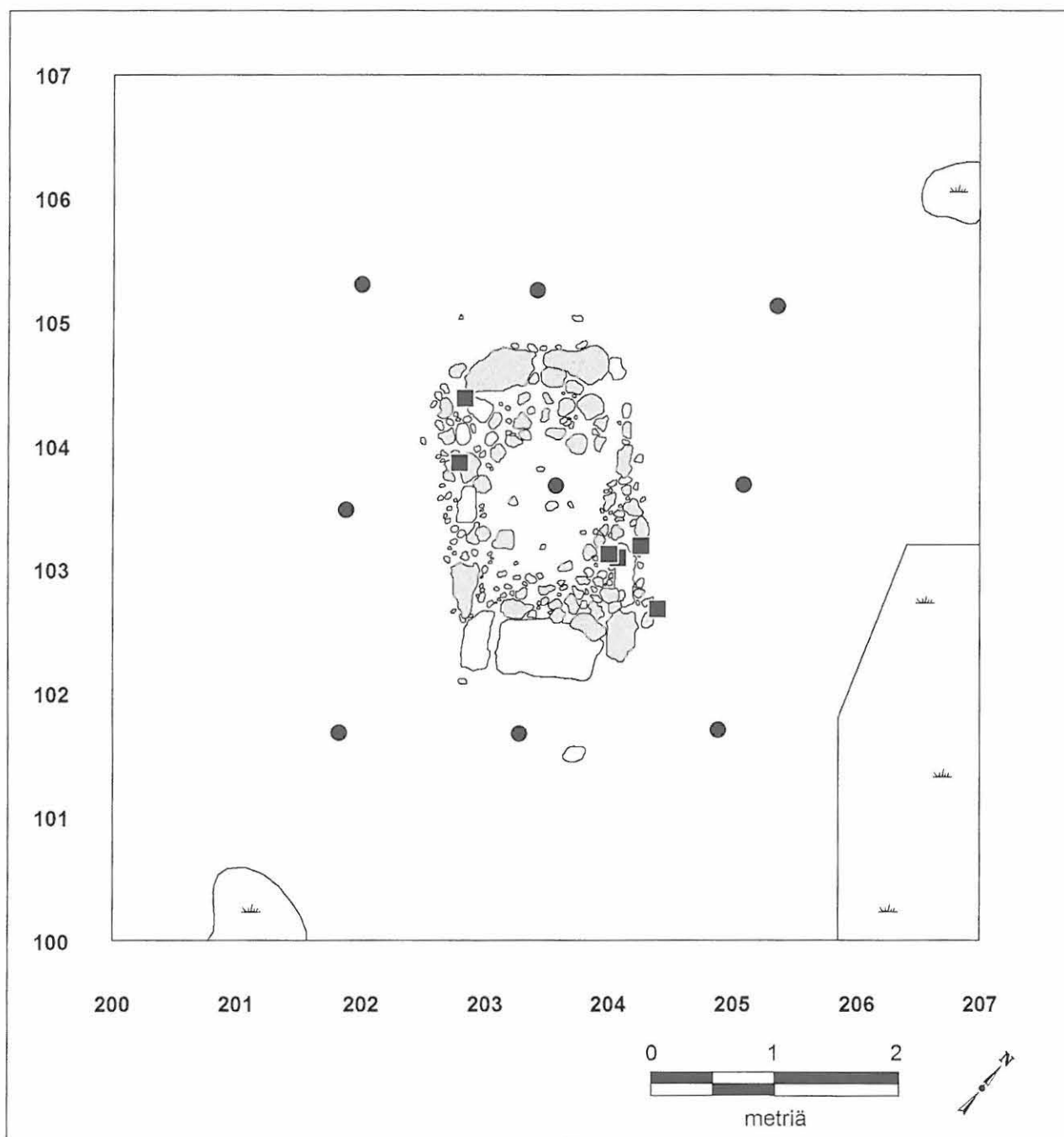
Muut löydöt

1:50

Piirt. K. Nordqvist

- ★ palamaton luu
- lasihelmi
- ◆ metalliesine
- ▼ pii

Kartta 61

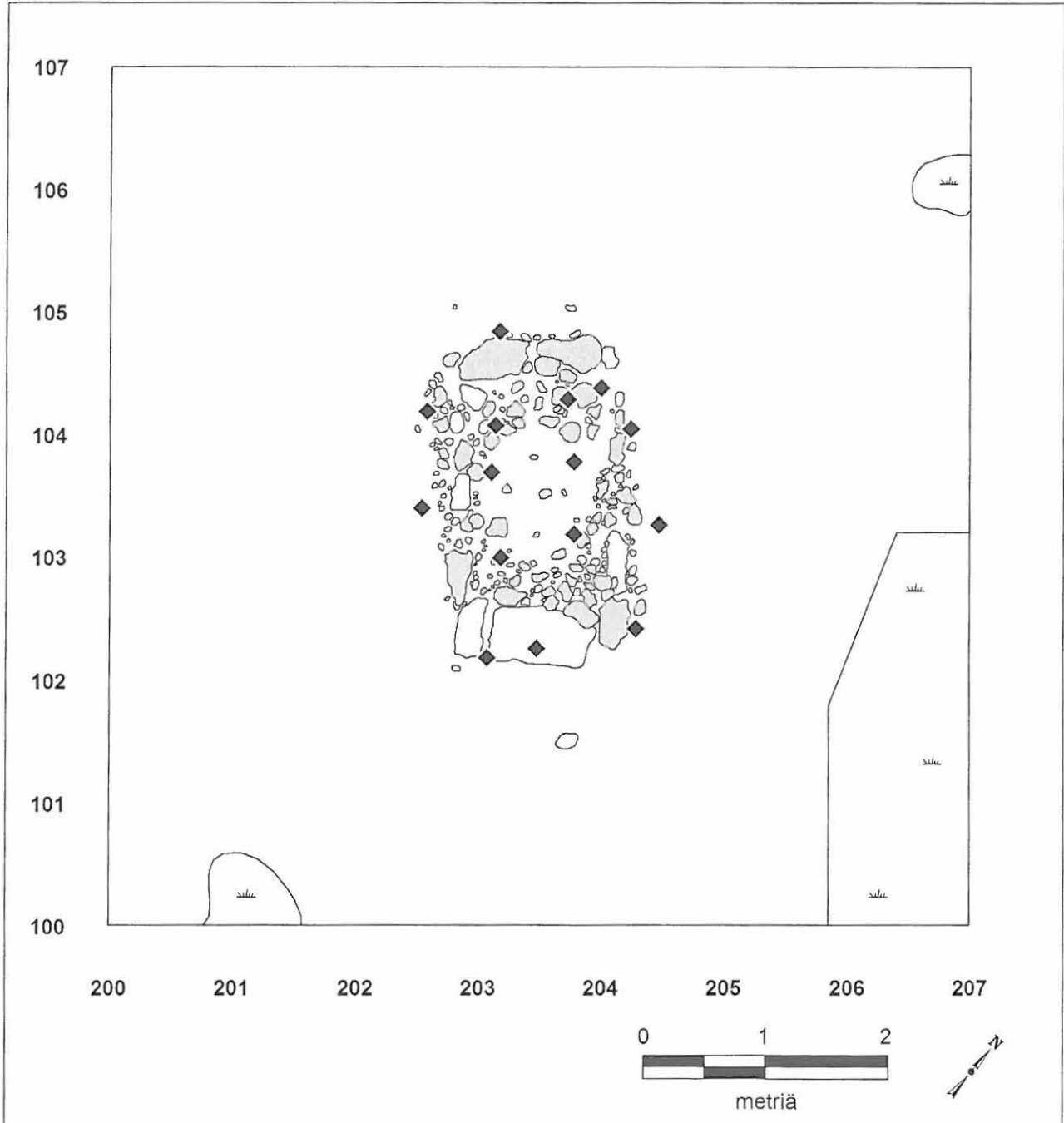

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007
 Lipidi- ja radiohiilinäytteet
 1:50
 Piirt. K. Nordqvist

- lipidinäyte
- radiohiilinäyte

kartta 62

Inari Kiellajoenkangas, latomus 4

P. Halinen 2007

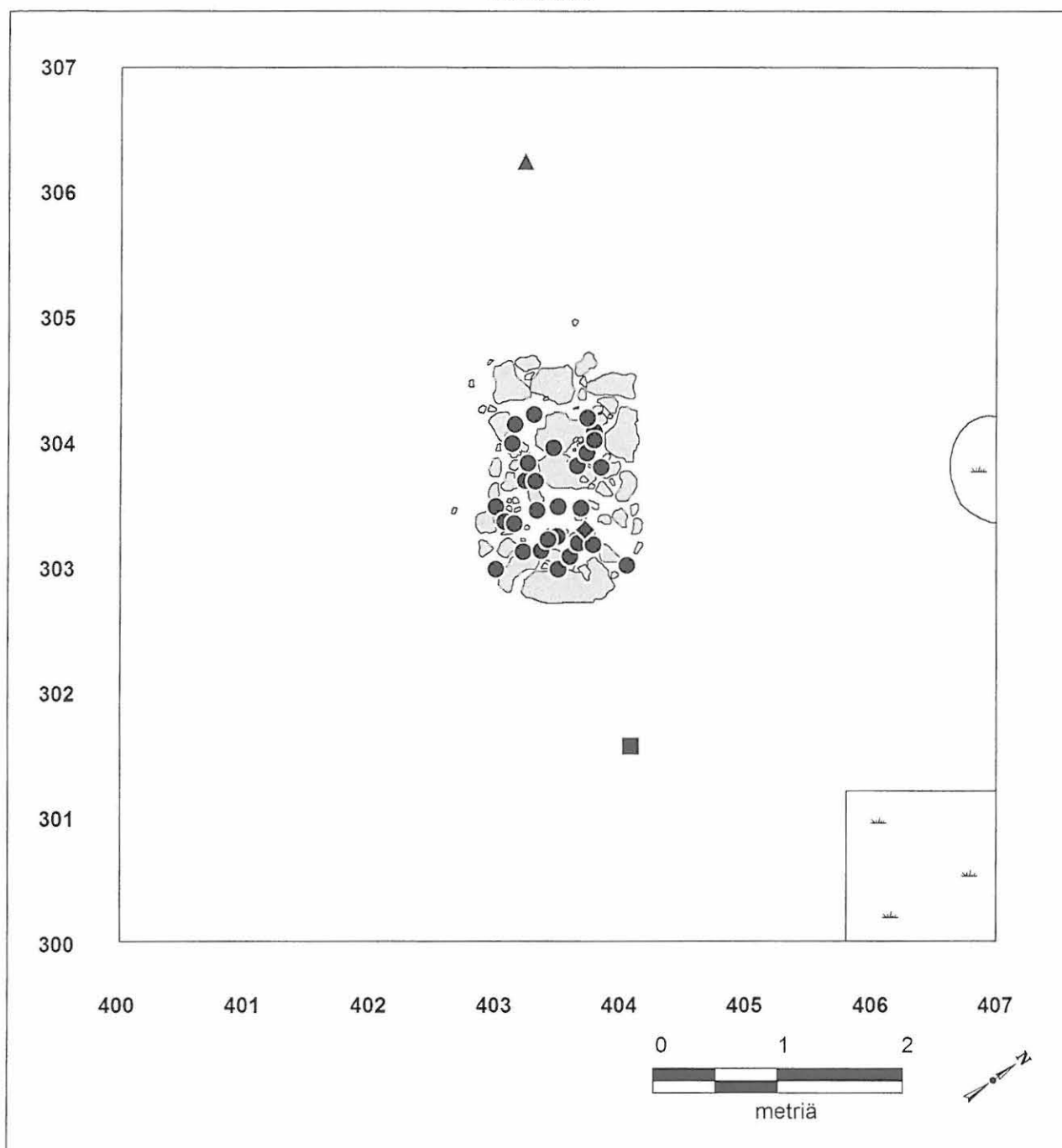
Makrofossiilinäytteet

1:50

Piirt. K. Nordqvist

◆ makrofossiilinäyte

Kartta 63

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

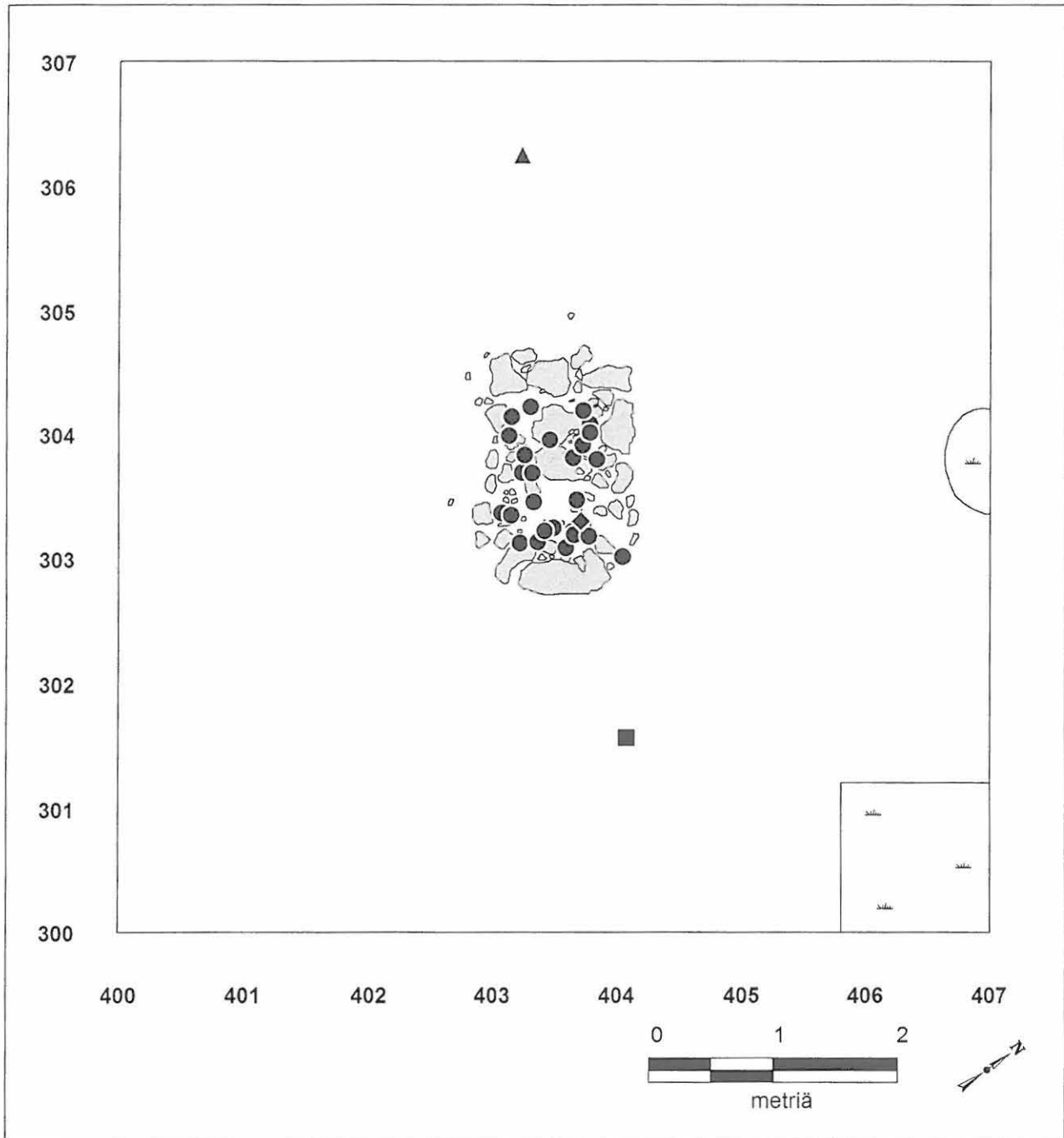
Kaikki löydöt

1:50

Piirt. K. Nordqvist

- palanut luu
- ◆ metalliesine
- lasihelmi
- ▲ kvartsi

Kartta 64

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

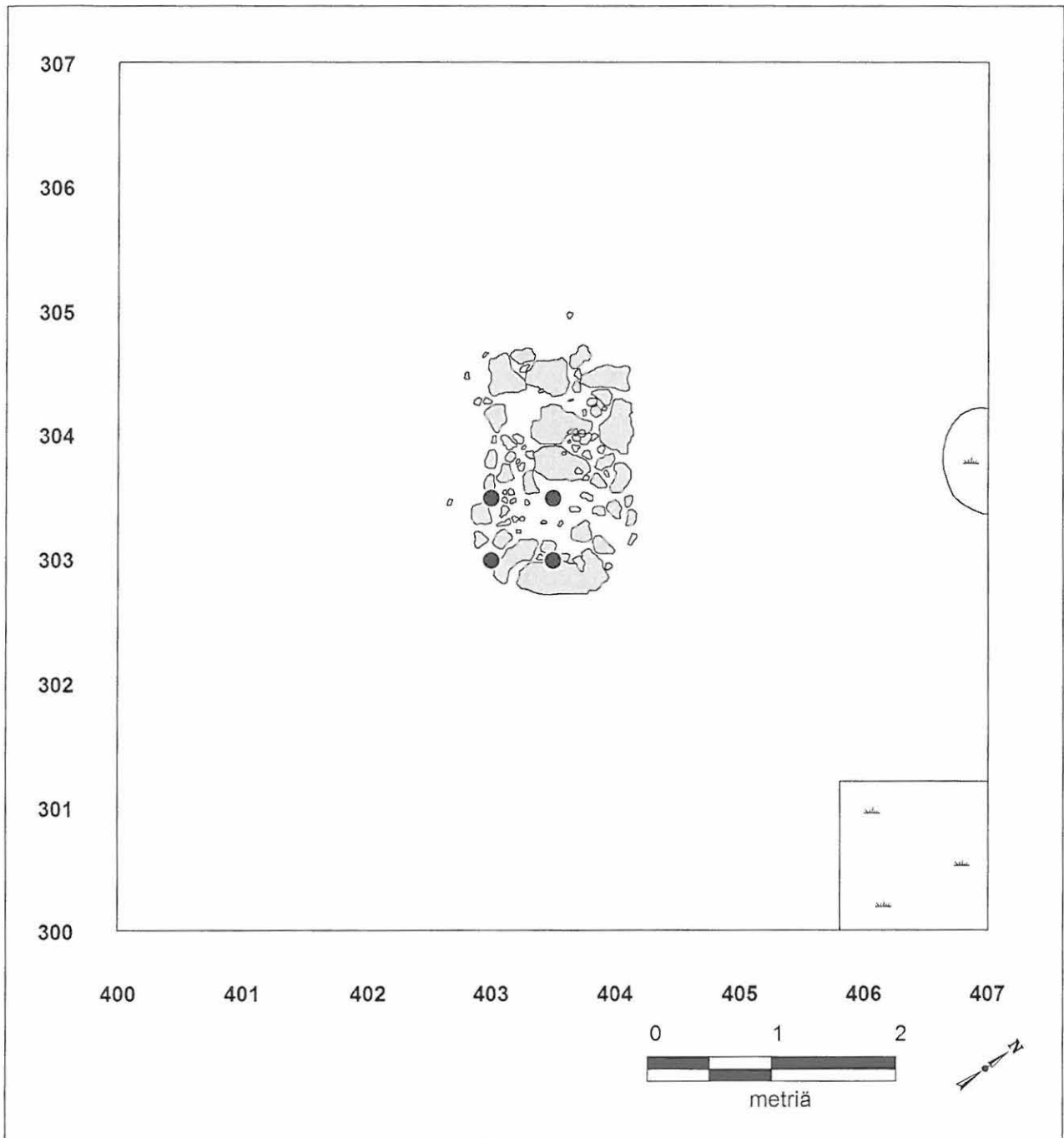
Kaikki löydöt (takymetrillä mitatut)

1:50

Piirt. K. Nordqvist

- palanut luu
- ◆ metalliesine
- lasihelmi
- ▲ kvartsi

Kartta 65

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

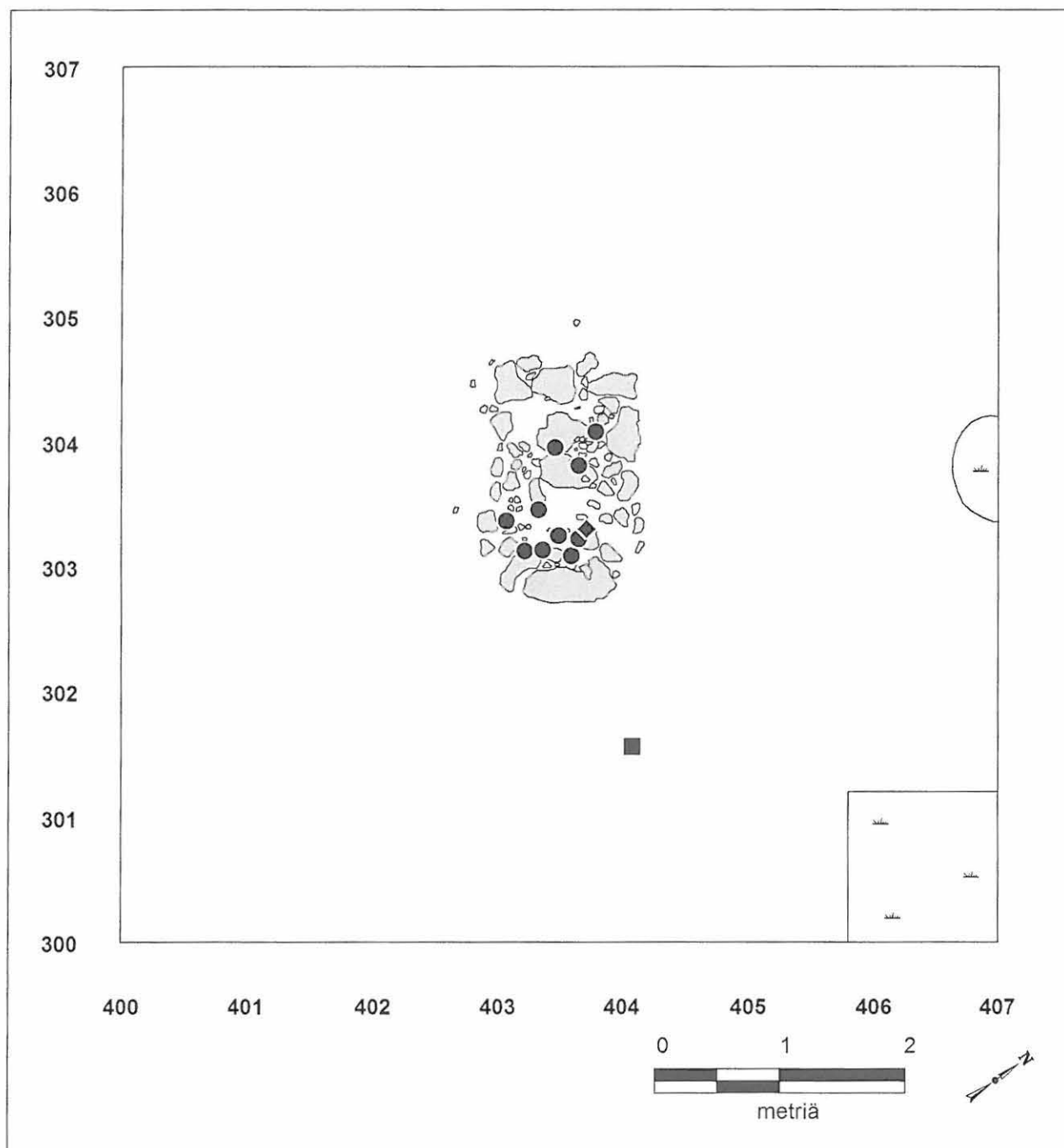
Kaikki löydöt (seuralöydöt)

1:50

Piirt. K. Nordqvist

● palanut luu

kartta 66

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

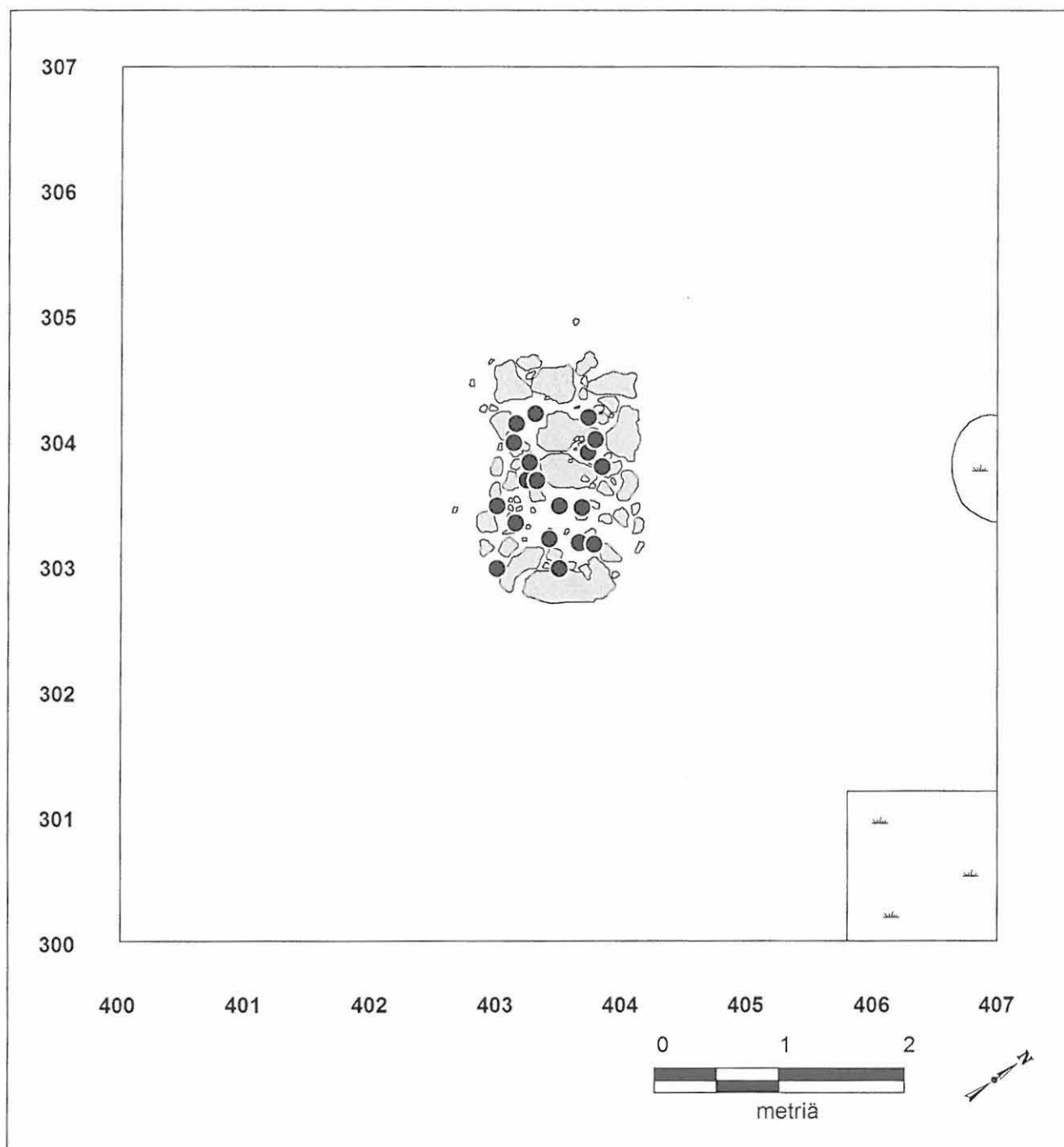
Kaikki löydöt, yksikkö 1

1:50

Piirt. K. Nordqvist

- palanut luu
- ◆ metalliesine
- lasihelmi

Kartta 67

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

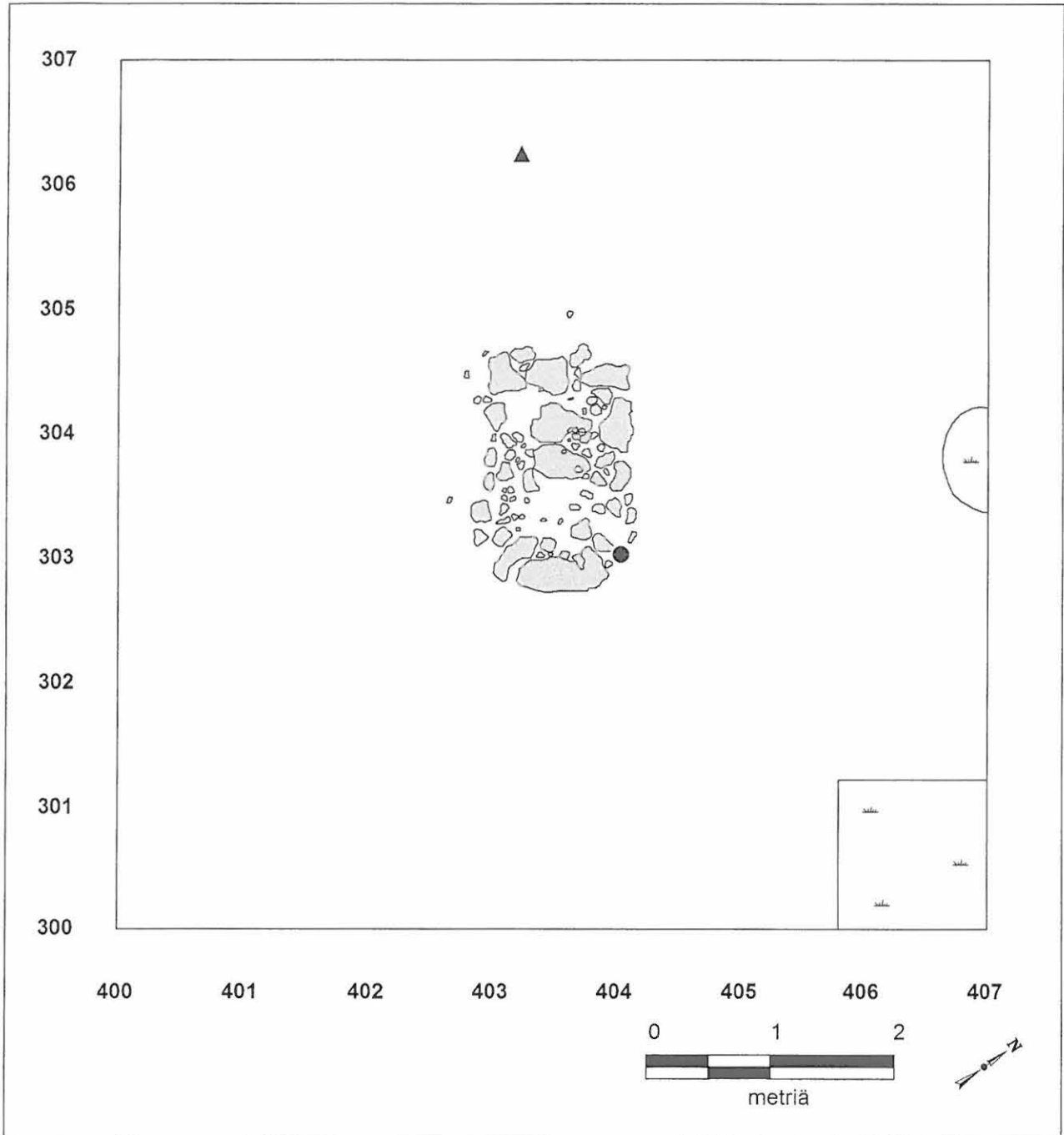
Kaikki löydöt, yksikkö 2

1:50

Piirt. K. Nordqvist

● palanut luu

Kartta 68

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

Kaikki löydöt, yksikkö 3

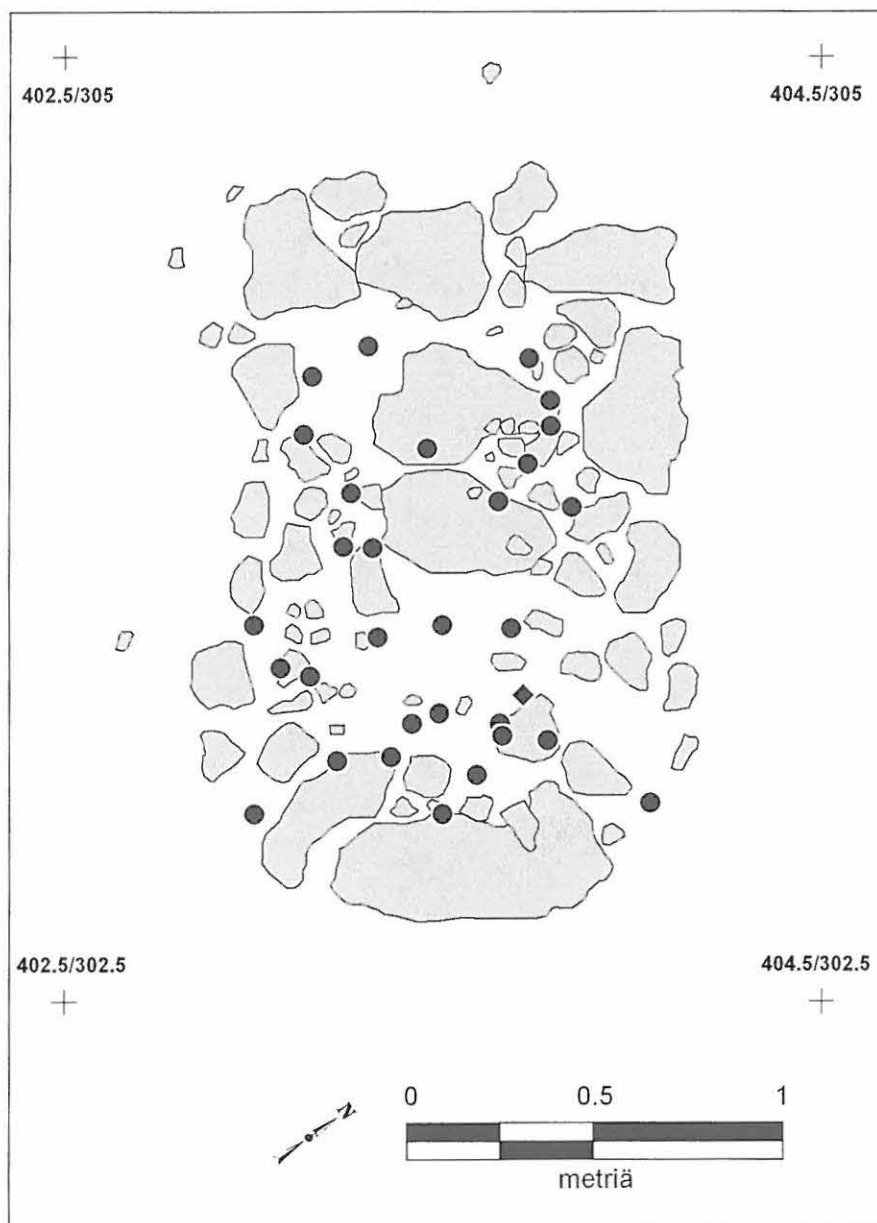
1:50

Piirt. K. Nordqvist

● palanut luu

▲ kvartsi

Kartta 69

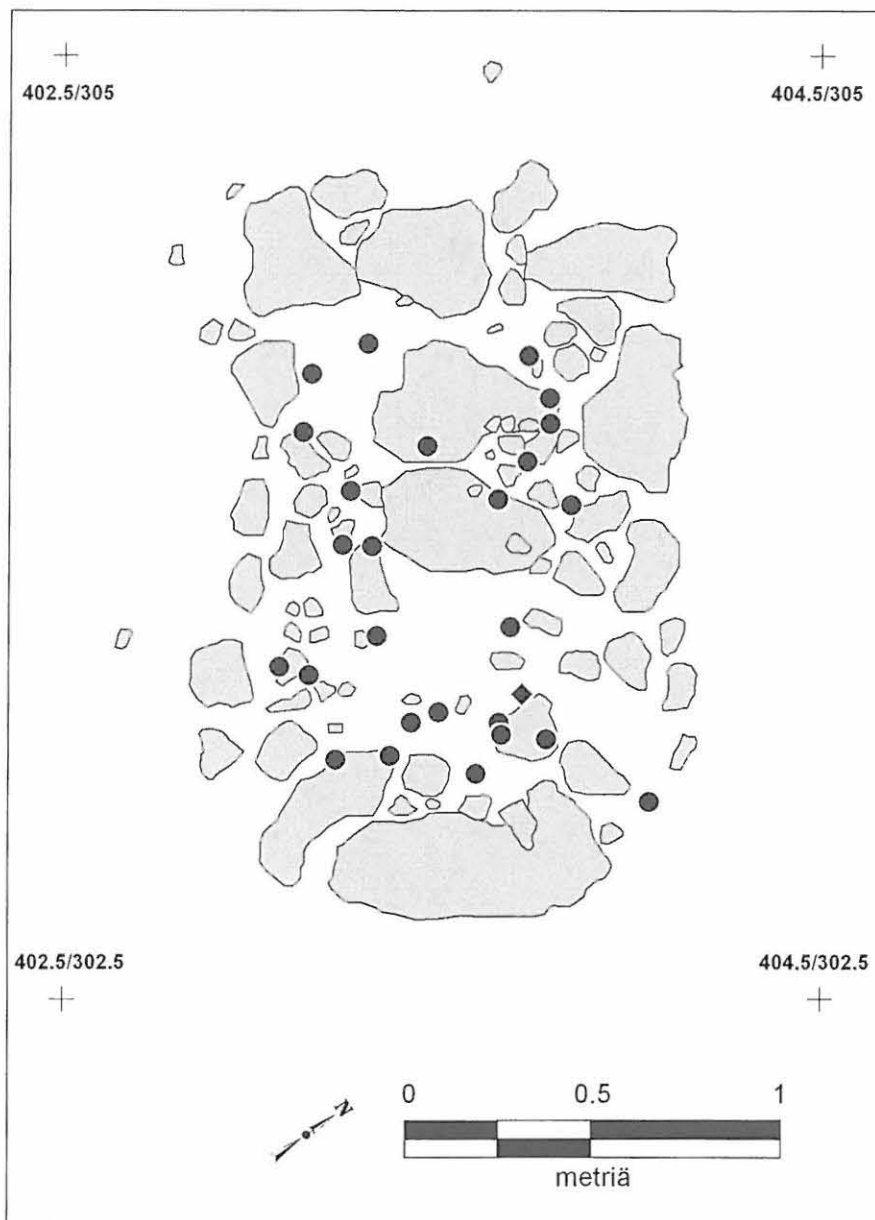

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007
 Kaikki löydöt
 1:20
 Piirt. K. Nordqvist

- palanut luu
- ◆ metalliesine

Kartta 70

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

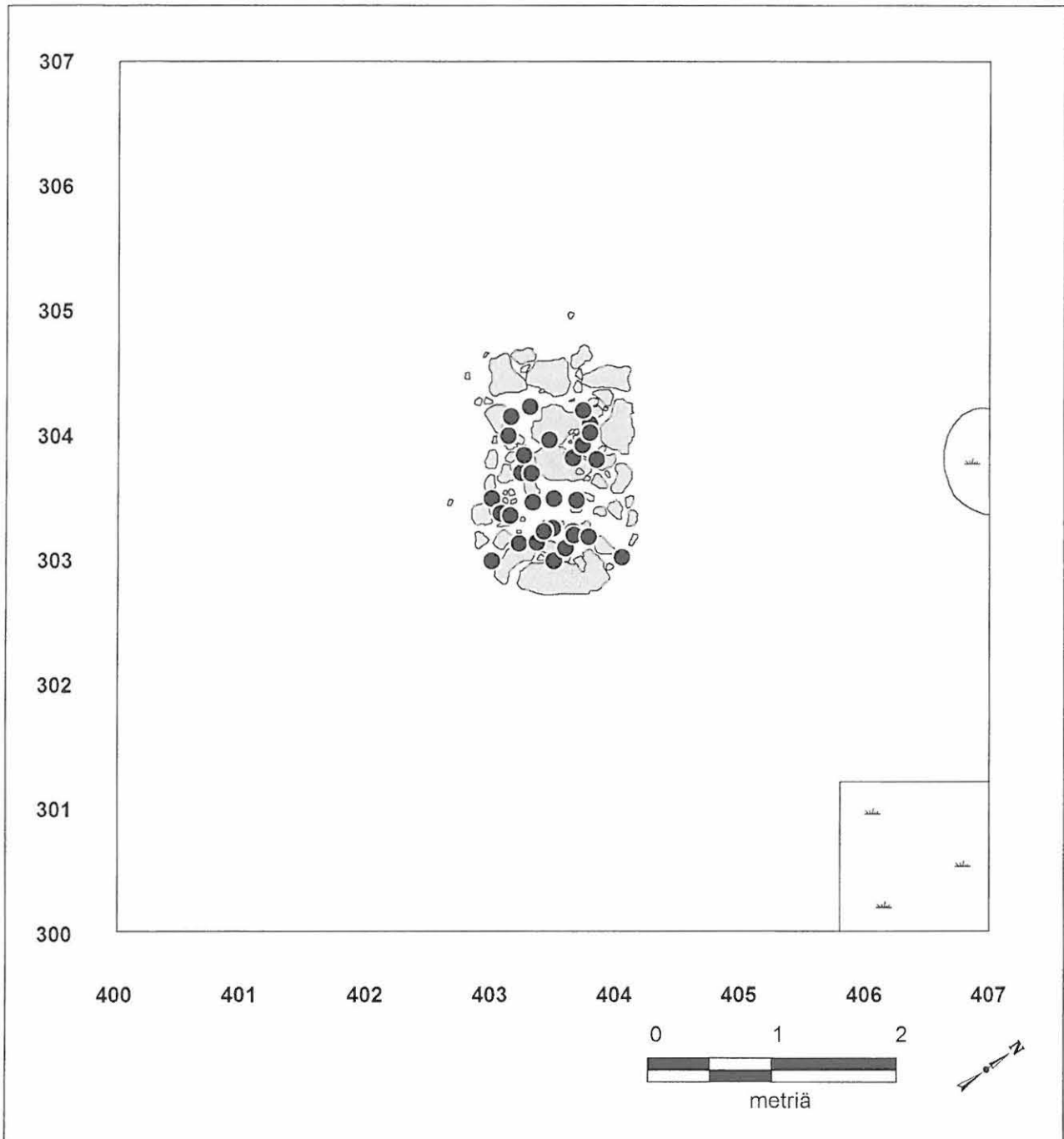
Kaikki löydöt (takymetrillä mitatut)

1:20

Piirt. K. Nordqvist

- palanut luu
- ◆ metalliesine

kartta 71

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

Palaneet luut

1:50

Piirt. K. Nordqvist

● palanut luu

kartta 72

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

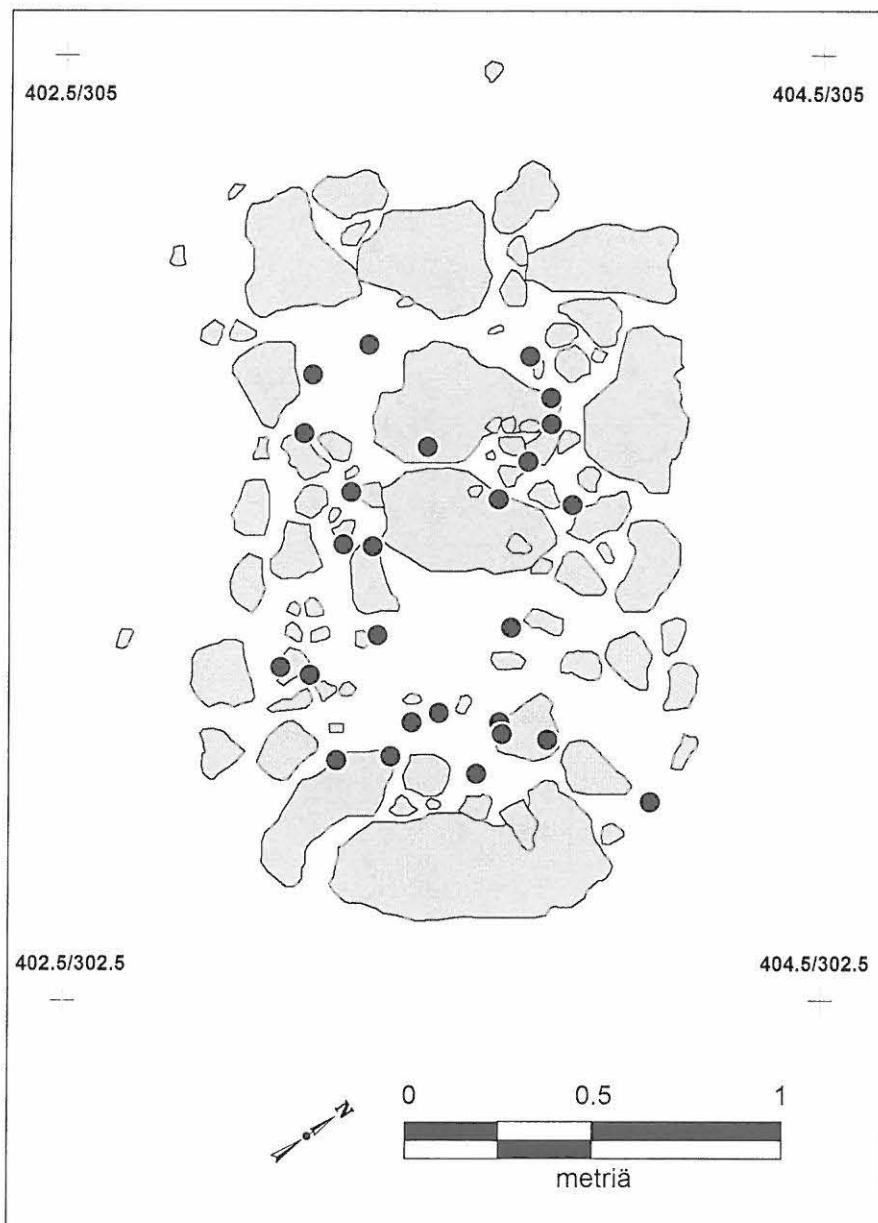
Palaneet luut

1:20

Piirt. K. Nordqvist

● palanut luu

Kartta 73

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

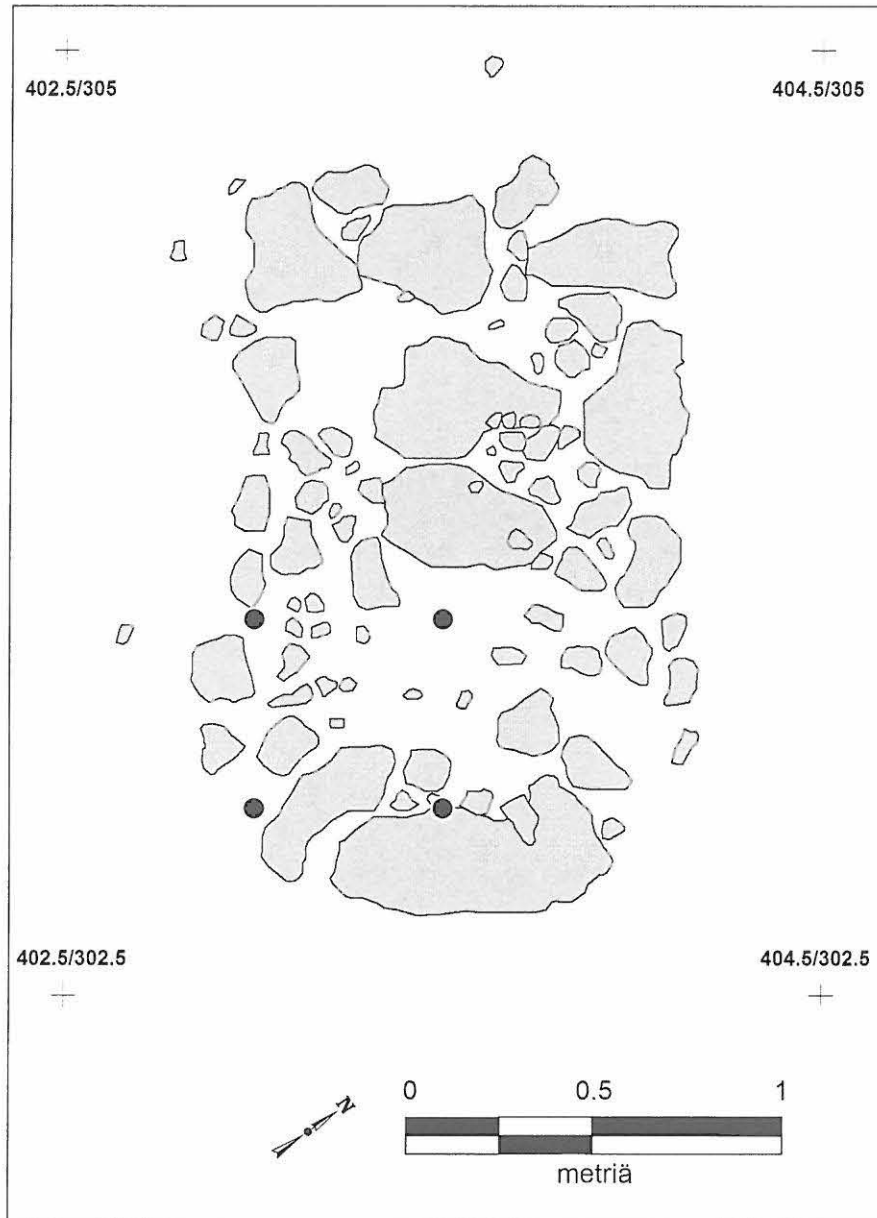
Palaneet luut (takymetrillä mitatut)

1:20

Piirt. K. Nordqvist

● palanut luu

kartta 74

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

Palaneet luut (seulalöydöt)

1:20

Piirt. K. Nordqvist

● palanut luu

Kartta 75

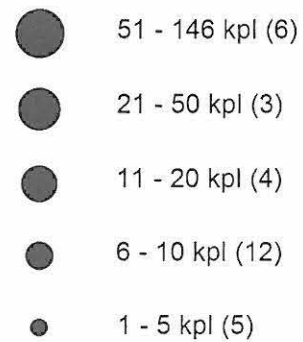
Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

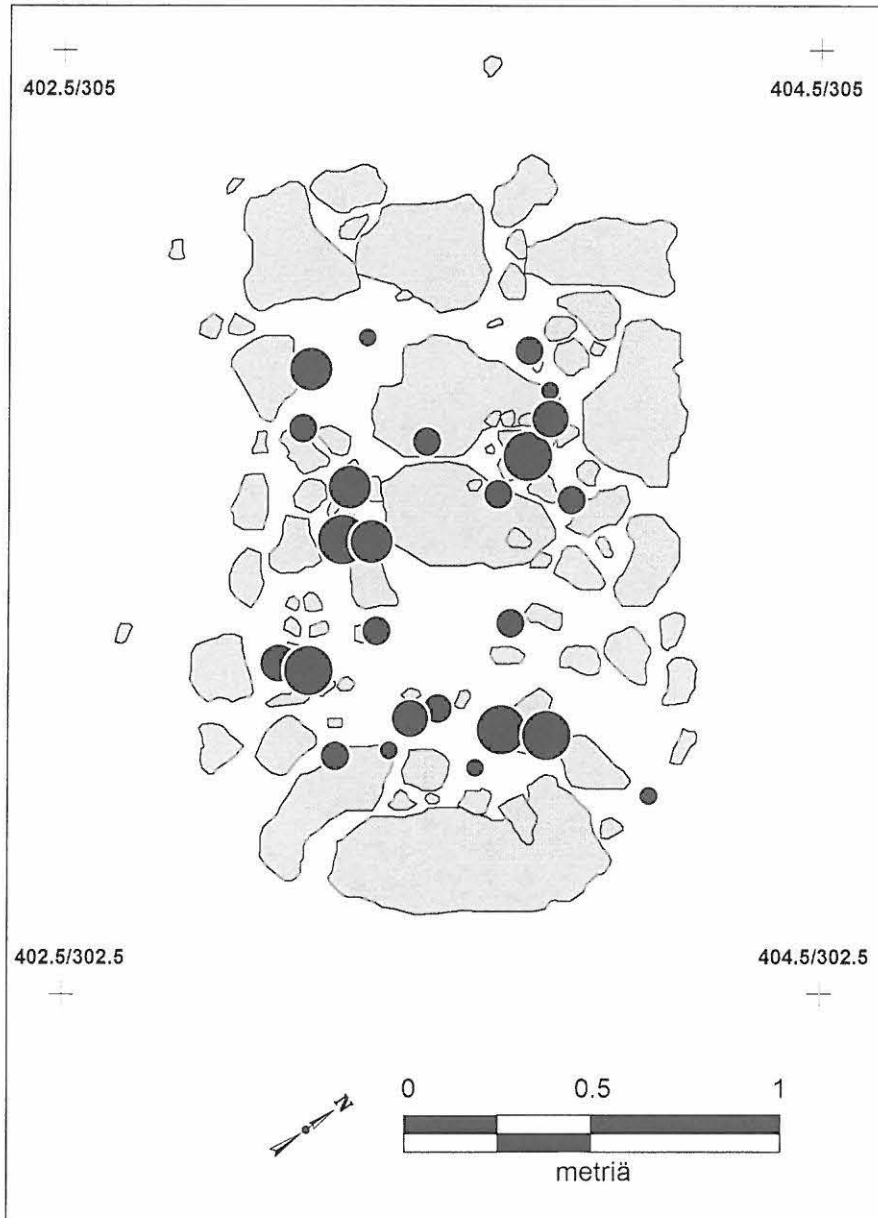
Palaneet luut (lukumäärä)

1:20

Piirt. K. Nordqvist

Kartta 76

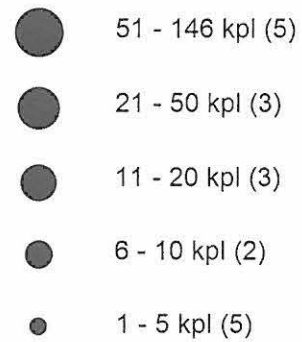
Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

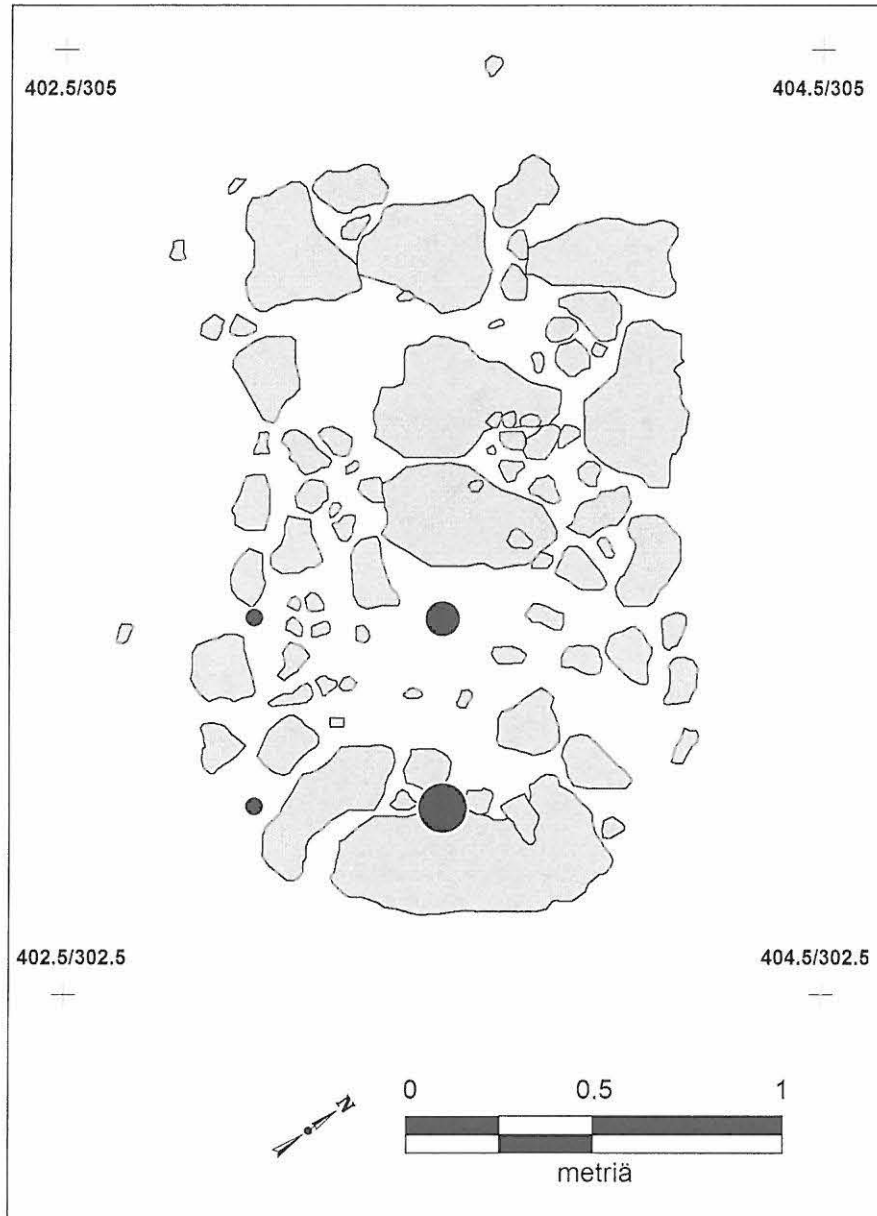
Palaneet luut (lukumäärä, takymetrillä mitatut)

1:20

Piirt. K. Nordqvist

Kartta 77

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

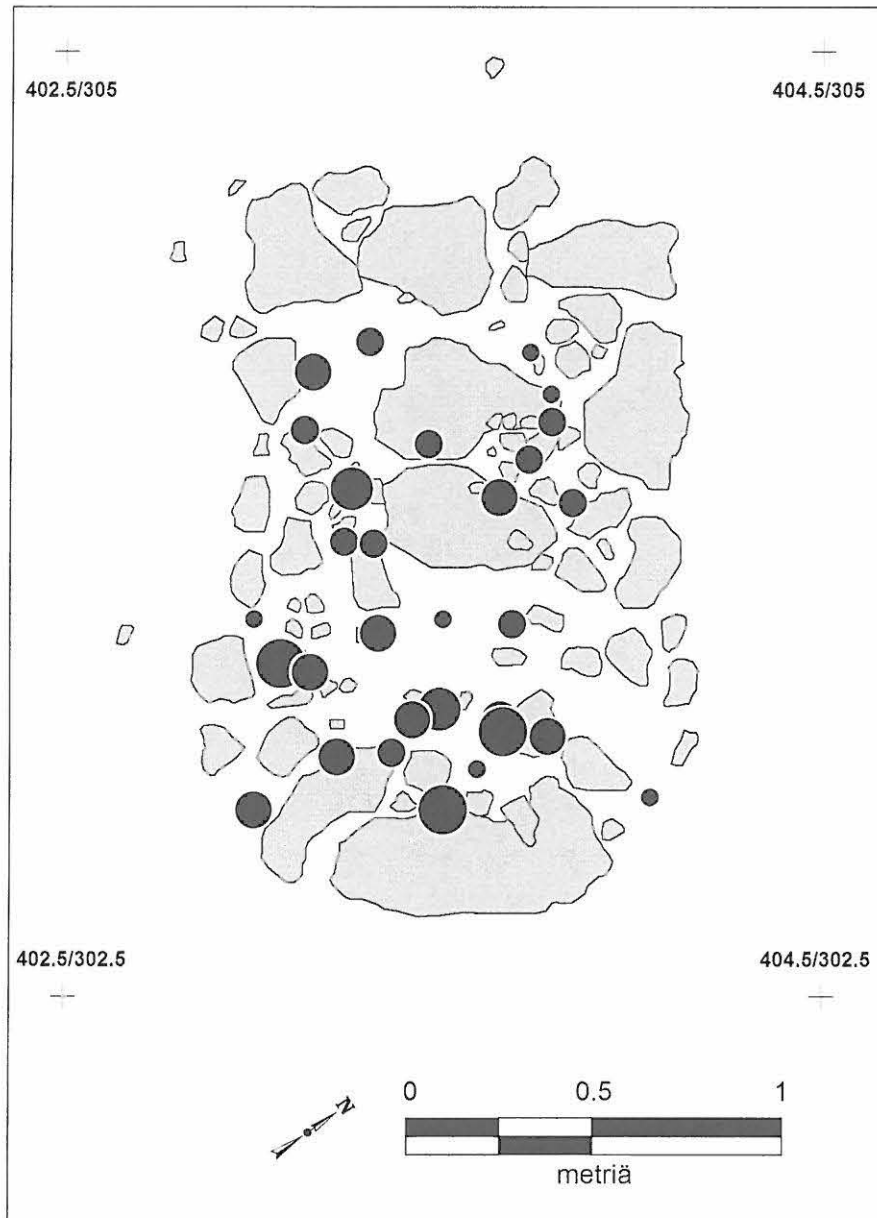
Palaneet luut (lukumäärä, seuralöydöt)

1:20

Piirt. K. Nordqvist

- 21 - 54 kpl (1)
- 11 - 20 kpl (1)
- 5 - 10 kpl (2)

Kartta 78

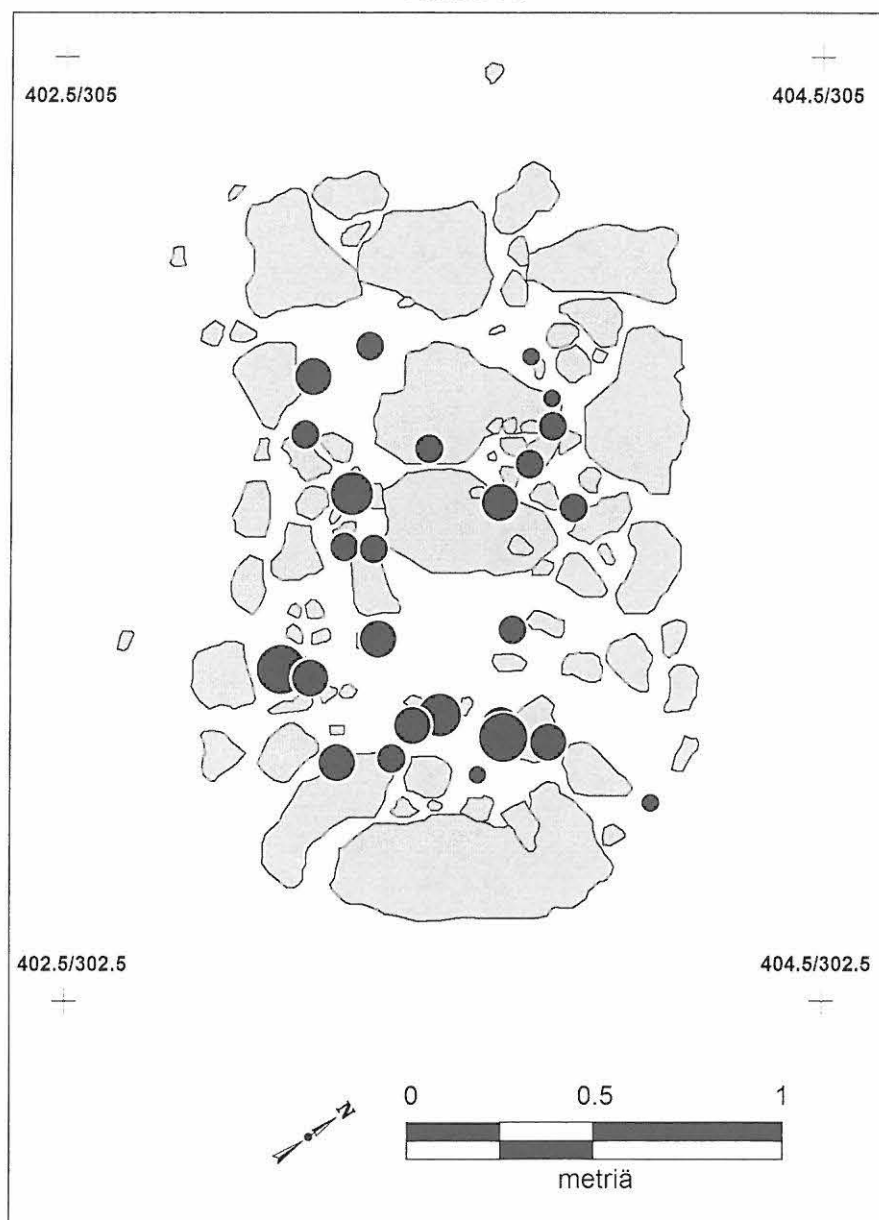

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007
 Palaneet luut (paino)
 1:20
 Piirt. K. Nordqvist

●	2,1 - 4,6 g (3)
●	1,1 - 2,0 g (2)
●	0,6 - 1,0 g (9)
●	0,2 - 0,5 g (10)
●	- 0,1 g (6)

Kartta 79

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

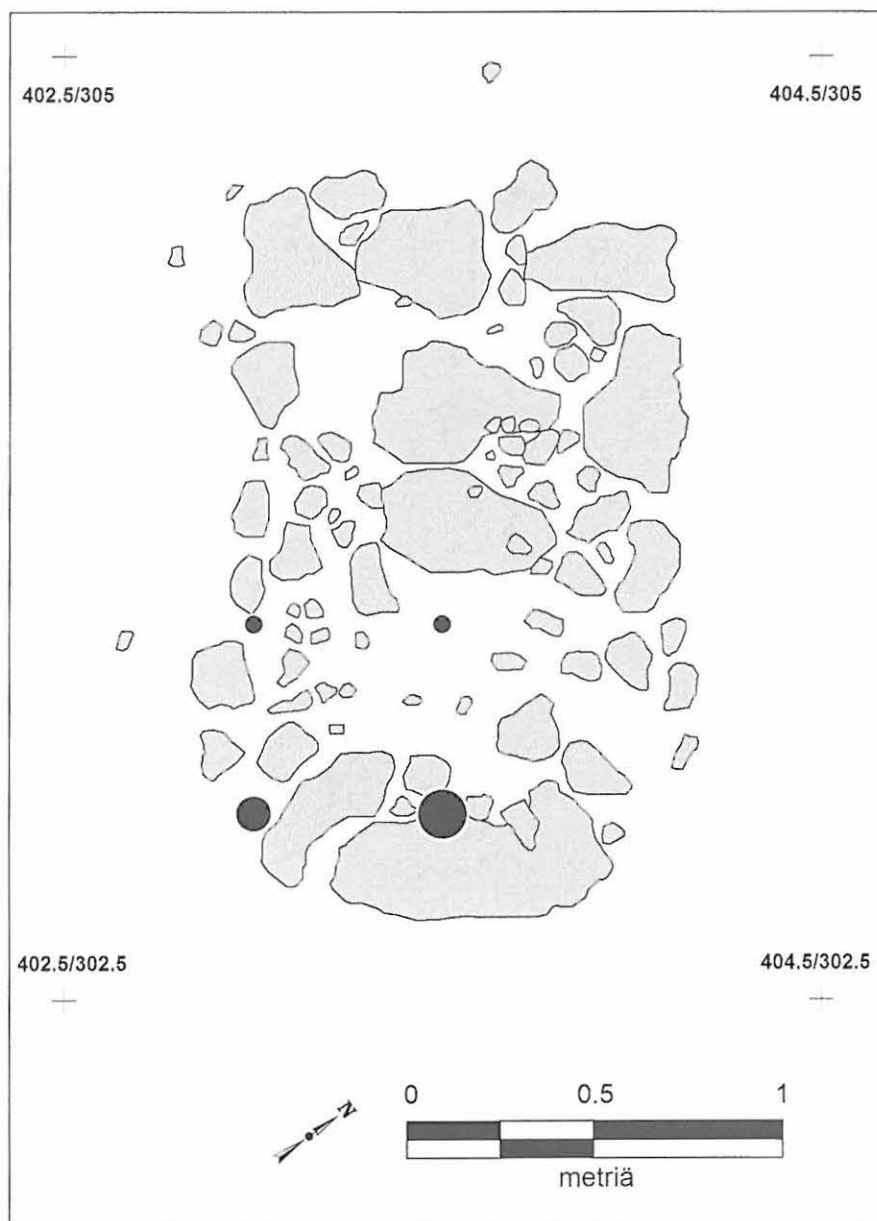
Palaneet luut (paino, takymetrillä mitatut)

1:20

Piirt. K. Nordqvist

●	2,1 - 4,6 g (2)
●	1,1 - 2,0 g (2)
●	0,6 - 1,0 g (8)
●	0,2 - 0,5 g (10)
●	- 0,1 g (4)

Kartta 80

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

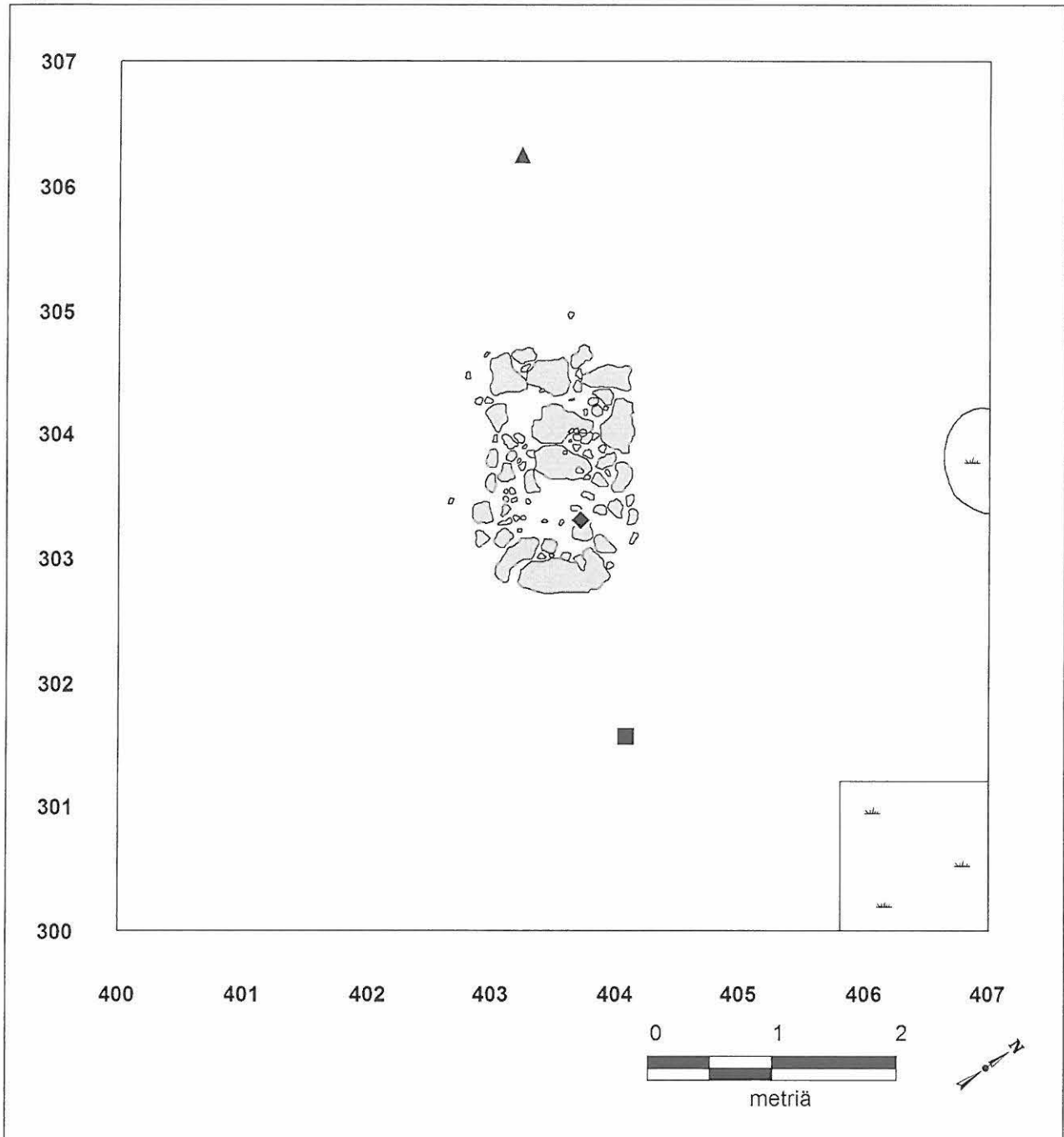
Palaneet luut (paino, seuralöydöt)

1:20

Piirt. K. Nordqvist

- 1,1 - 2,9 g (1)
- 0,2 - 1,0 g (1)
- - 0,1 g (2)

Kartta 81

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

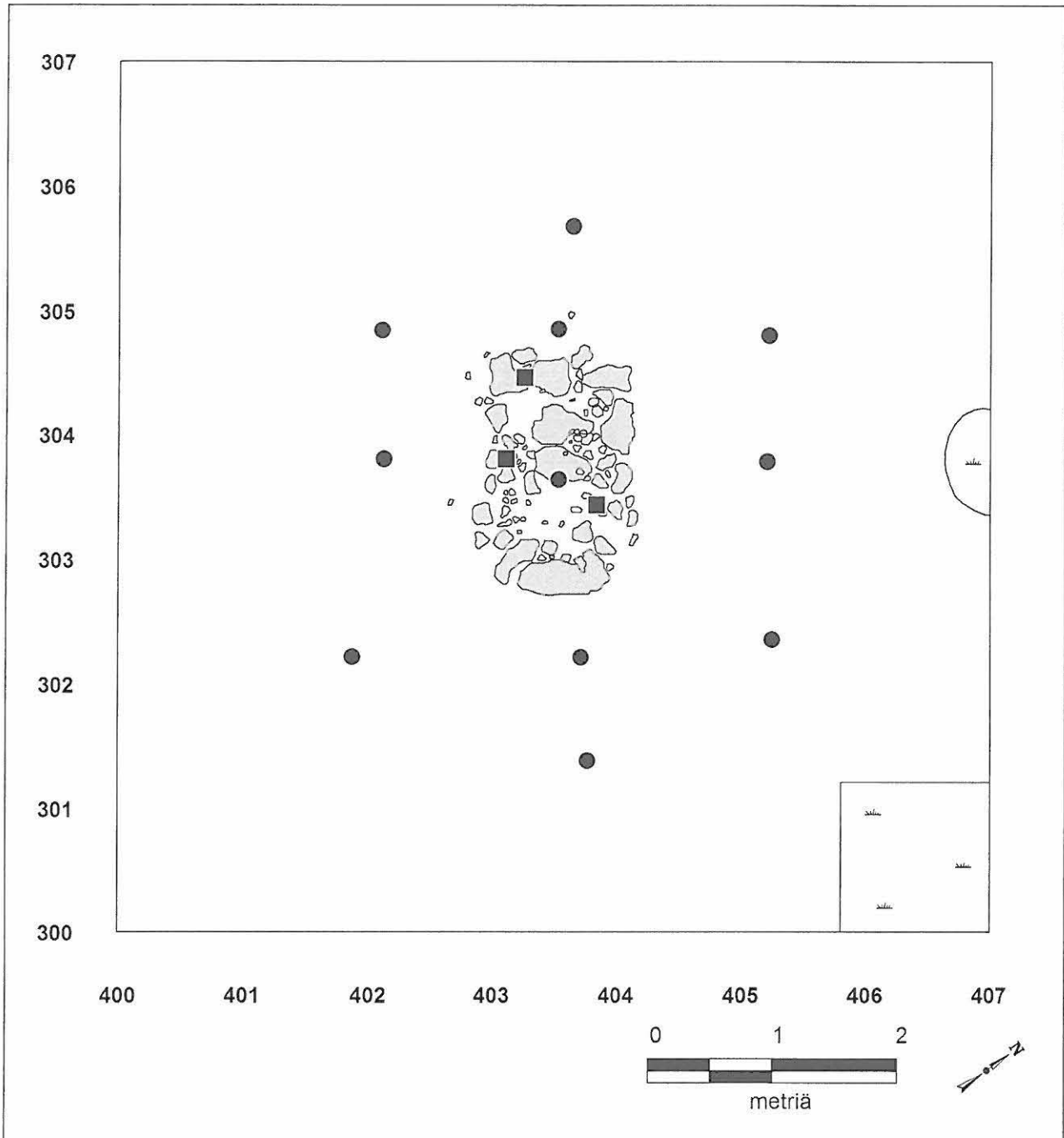
Muut löydöt

1:50

Piirt. K. Nordqvist

- ◆ metalliesine
- lasihelmi
- ▲ kvartsi

Kartta 82

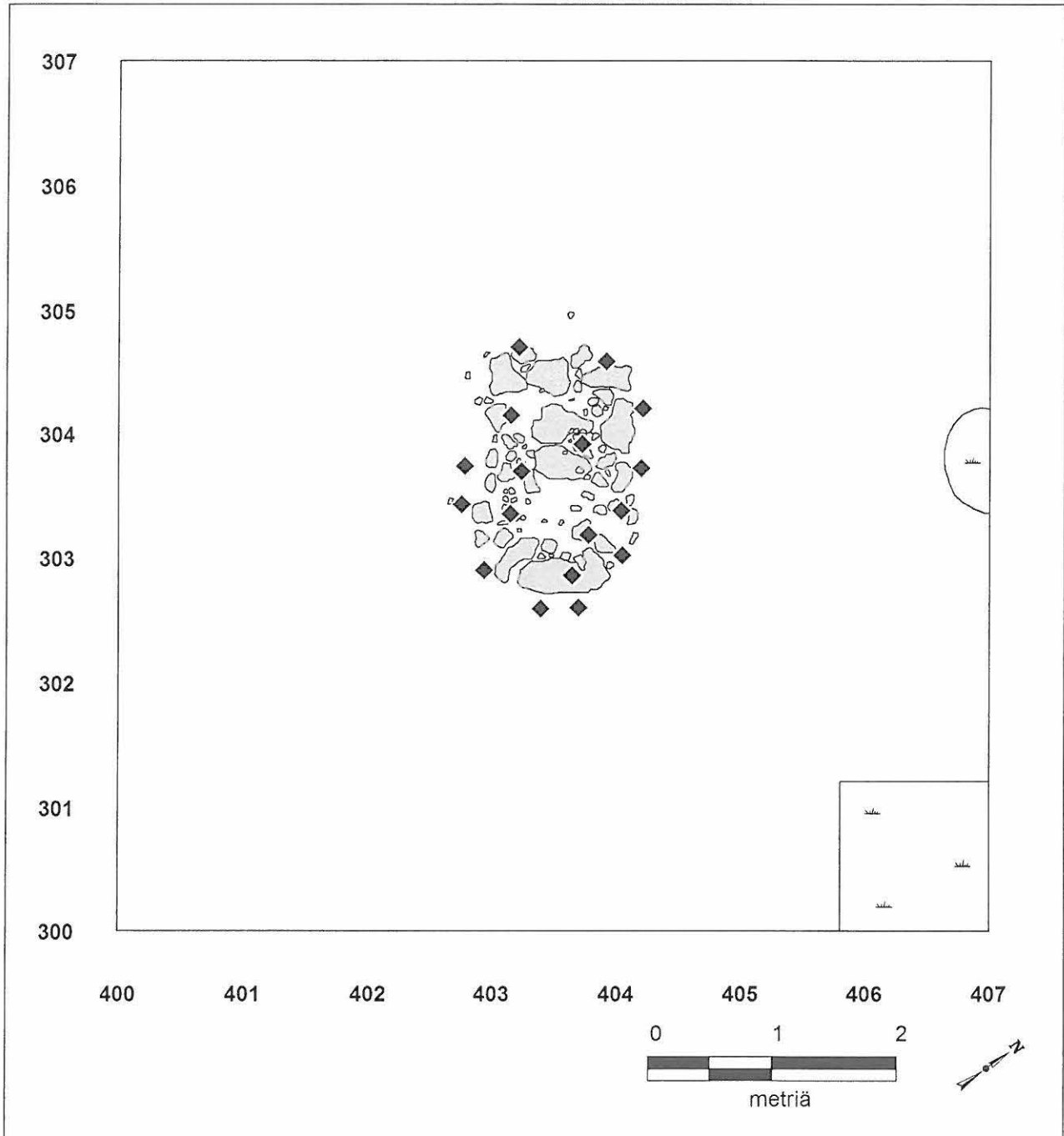

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007
 Lipidi- ja radiohiilinäytteet
 1:50
 Piirt. K. Nordqvist

- lipidinäyte
- radiohiilinäyte

kartta 83

Inari Kiellajoenkangas, latomus 7

P. Halinen 2007

Makrofossiilinäytteet

1:50

Piirt. K. Nordqvist

◆ makrofossiilinäyte

Inari Kiellajoenkangas 4

3 Liesilatomus 4, pinta ennen paalutusta, SEstä

8 Liesilatomus 4 turpeen poiston jälkeen NWstä

Inari Kiellajoenkangas 4

64 Liesilatomus 4, turpeen poiston jälkeen NEstä

69 Liesilatomus 4, huuhtoutumiskerros kaivettuna NWstä

Kuvannut P. Halinen 2007

Inari Kiellajoenkangas 4

84 Liesilatamus 4, 1. kivikerros poistettuna, SWstä

95 Liesilatamus 4, 2. kivikerros poistettuna, SWstä

Kuvannut P. Halinen 2007

Inari Kiellajoenkangas 4

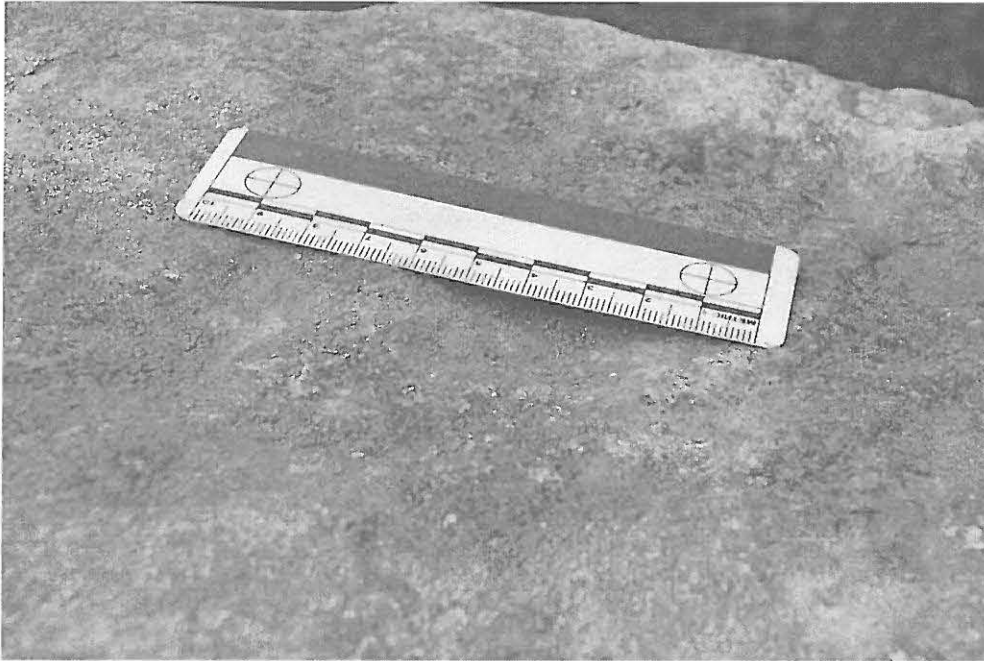
101 Liesilatomus 4, 3. kiverros poistettuna, SWstä

105 Liesilatomus 4, päätykiven kuppi

Kuvannut P. Halinen 2007

Inari Kiellajoenkangas 4

112 Liesilatomus 4, päätykiven kuppi

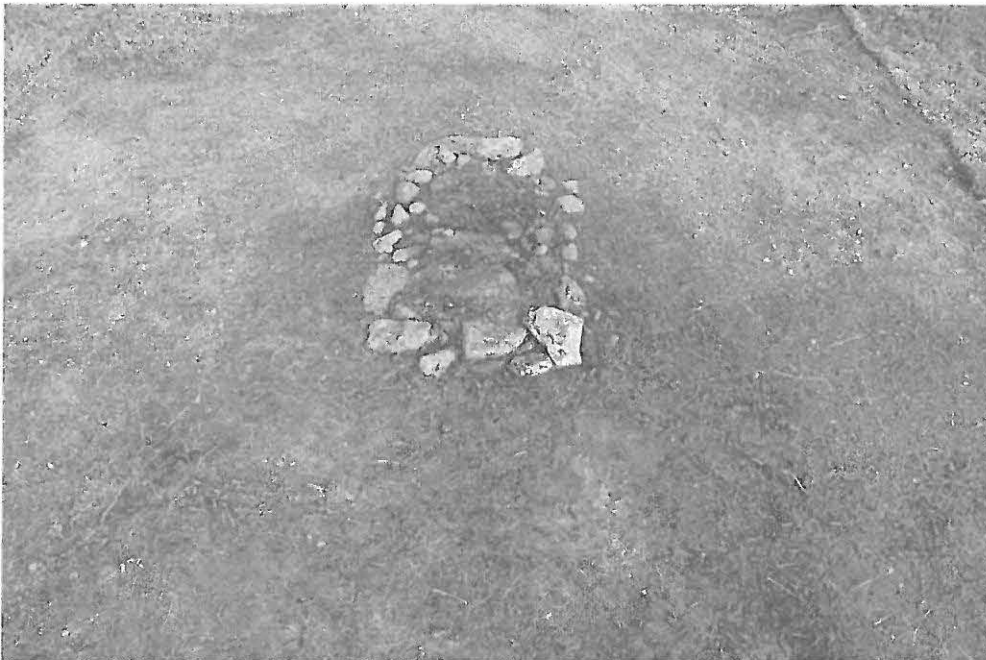
113 Liesilatomus 4, peitettynä, Wstä

Kuvannut P. Halinen 2007

Inari Kiellajoenkangas 7

114 Liesilatomus 7, ennen kaivausta, Nstä

117 Liesilatomus 7, turve poistettuna, NWstä

Kuvannut P. Halinen 2007

Inari Kiellajoenkangas 7

132 Liesilatomus 7, turve poistettuna, SWstä

139 Liesilatomus 7, huuhtoutumiskerros poistettuna, NWstä

Kuvannut P. Halinen 2007

Inari Kiellajoenkangas 7

151 Liesilatomus 7, 1. kivikerros poistettuna, SWstä

157 Liesilatomus 7, kivikerrokset poistettuna, SWstä

Kuvannut P. Halinen 2007

Inari Kiellajoenkangas 7

164 Liesilatomus 7, punainen kerros ja reuna kivet kaivettuna, SWstä

165 Liesilatomus 7, peitettynä, SWstä

Kuvannut P. Halinen 2007